ἡ Παιδόπολις

9

PHOTO OF
ΠΕΧΛΙΒΑ

ἡ Παιδόπολις

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΕΠΙΣΗΜΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΕΡΑΝΟΥ
«ΠΡΟΝΟΙΑ ΒΟΡΕΙΩΝ ΕΠΑΡΧΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ»

Διευθύνεται ἀπὸ τριμελῆ Ἐπιτροπὴ Ἐντεταλμένων Κυριῶν ΠΒΕΕ.

ΓΡΑΦΕΙΑ: Ἡρώδου Ἀττικοῦ 9

ΑΘΗΝΑΙ, 1 ΜΑΪΟΥ 1950
ΕΤΟΣ Α', ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 9

ΕΤΗΣΙΑΙ ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ:

Ὀργανισμοί, Τράπεζαι, Ἑταιρεῖαι	Δρχ. 100.000
Δῆμοι καὶ Κοινότητες ἄνω τῶν 5.000 κατοίκων καὶ Ἰδιῶται	» 50.000
Λοιποὶ Δῆμοι καὶ Κοινότητες	» 25.000
Μαθηταί, Πρόσκοποι, Ὁδηγοί, Στρατιῶται	» 10.000

Ἐξωτερικοῦ: Δολλάρια 3 ἢ Λίραι 2

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΧ. 1000

Ὑπεύθυνος Συντάξεως: ΑΓ. ΜΕΤΑΞΑΣ, Ἀντιφίλου 16 — Ἀθῆναι
Προϊστάμενος Τυπογραφείου: ΧΑΡ. ΜΑΥΡΟΜΜΑΤΗΣ, Κορυζῆ 11

Ὁ ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ ἀπαντᾶ:

* Εὐάγγελε Κωνσταντίνου τοῦ Εὐαγγέλου. Δικές σου εἶναι οἱ προσευχές; Ἢ τὶς ἔχουν φτιάσει στὴν Παιδόπολη; Σὲ παρακαλῶ νὰ μᾶς τὸ διευκρινήσης αὐτό. Ἂν εἶναι δικές σου, νὰ μᾶς τὶς ξαναστείλης. * «Φλοῖσβε τοῦ Αἰγαίου». Δὲν εἶναι κακὸ τὸ γράψιμό σου. Γιὰ λόγους ὅμως ποὺ δὲν μποροῦμε ἐδῶ νὰ σοῦ ἐξηγήσωμε δὲν θὰ δημοσιευθῆ ἡ συνεργασία σου. Νομίζω πὼς καταλαβαίνεις γιατί. Φαίνεσαι τόσο ἔξυπνος! * Ἰωάννη Χριστίδη. Εἶναι δικό σου αὐτὸ τὸ «περὶ φιλίας»; Ἂν ναί, νὰ τὸ ξαναγράψης καὶ νὰ τὸ στείλης. Θὰ τὸ δημοσιεύσωμε ἀμέσως. * Γεώργιε Βεργόπουλε, Κυπαρισσία. Νομίζω πὼς θὰ πῆρες ἤδη τὴν ταχυδρομική μας ἀπάντηση. Σ' εὐχαριστοῦμε γιὰ τὶς τόσο καρποφόρες ἐνέργειές σου. * Παρασκευᾶ Ζαχαρόπουλε (Λέρο), Σοφία Γ. Παπαδοπούλου, Ζήση Χῶτο, Χαρ. Τσάκα, Ἑλενίτσα Κόντου, Σωσώκα Ρ. Πάρου, Δ. Καραβαριώτη, Ἰωάννη Ραμμόπουλε, Σωκράτη Η. Σταυράκη. Ἡ συνεργασία σας γιὰ τὴ σελίδα τῶν σπαζοκεφαλιῶν παραδόθηκε στὸν εἰδικὸ συντάκτη μας. * Χρ. Δίτσον (Ἔδεσσα). Ἀφοῦ εἶσαι πρόσκοπος μᾶς φτάνει ἡ διαβεβαίωσή σου γιὰ νὰ γίνης συνδρομητὴς μὲ τὸ ποσὸν μόνον τῶν 10.000 δραχμῶν. Δὲν ἔχεις παρὰ νὰ μᾶς στείλης τὰ χρήματα καὶ νὰ μᾶς γνωρίσης τὴν ἀκριβῆ σου διεύθυνση.. * Τὸ ἀνέκδοτό σου Γιῶργο Χρυσὲ δὲν εἶναι κακό, ἀλλὰ δὲν εἶναι καὶ κατάλληλο γιὰ τὸ περιοδικό μας. Στεῖλε μας κανένα ἄλλο πιὸ ἐνδιαφέρον. * Διαβάσαμε μὲ συγκίνηση τὸ γράμμα σου, Εὐδοκία Σπυροπούλου καὶ συμμεριζόμαστε κι' ἐμεῖς τὴ θλίψη σου γιὰ τὸ θάνατο τῆς ἀγαπητῆς σου καθηγήτριας. Πάντως, οἱ ζωντανοὶ ἄνθρωποι μπορεῖ νὰ στέκωνται εὐλαβικὰ μπροστὰ στὰ μνήματα τῶν ἀγαπητῶν τους προσώπων, ποτὲ ὅμως δὲν ἀφήνουν νὰ ἐπηρεασθῆ ἡ ζωή τους ἀπὸ τοὺς νεκρούς. Γιατὶ ἡ ζωὴ αὐτὴ εἶναι. Καὶ οἱ ἄνθρωποι ἔχουν προορισμὸ νὰ δράσουν καὶ νὰ δημιουργήσουν. Ἡ δράση καὶ ἡ δημιουργία εἶναι ἡ μόνη ἀληθινὴ χαρὰ στὴ ζωή, ποὺ τὴν δικαιοῦται κάθε ἄνθρωπος. Συνδρομήτρια σὲ γράψαμε. * Δὲν μπορέσαμε νὰ διαβάσωμε ἀκριβῶς τὸ ὄνομά σου μικρέ μας φίλε ποὺ μᾶς γράφεις ἀπὸ τὸν Πύργο τῆς Τριφυλίας. Λέγεσαι Μανάκης ἢ Π. Λανάκης; Ἂς εἶναι. Καλὰ κάνεις καὶ ἀσχολεῖσαι μὲ τὴν ποίηση. Μὰ χρειάζεσαι ἀκόμη γιὰ νὰ φθάσης σ' ἕνα καλὸ ἀποτέλεσμα πολὺ διάβασμα καὶ ἐξαιρετικὴ προσπάθεια. Ἀπὸ τὸ ποίημά σου ποὺ μᾶς στέλλεις δημοσιεύομε ἐδῶ τὰ πρῶτα τετράστιχα γιὰ νὰ τὰ δῆς καὶ σὺ τυπωμένα καὶ νὰ κριτικάρης μόνος σου τὸν ἑαυτό σου:

> Βοή, ζαλάδα, καπνός,
> φεύγουν ἀπ' τοῦ χωριοῦ τὴ γῆ
> καὶ φθάνουν στοῦ κάμπου μας
> τὴν δροσερὴ πηγή.
> Σιμᾶ στὴν βρύση βρίσκεται
> ἕνα ψηλὸ δεντρὶ
> καὶ ἰσχιόνει μὲ τὰ φύλλα του
> τὴν δροσερὴ πηγή.

* Τὸ ποίημά σου Φωτεινὴ Μπαρμπόλια τὸ δημοσιεύουμε ἐδῶ:

> Ἦρθες, ἦρθες καλοκαῖρι
> κι' ἄναψες τὸ καθ' ἀστέρι
> στὸν γαλάζιο οὐρανὸ
> νὰ φωτίζη φωτεινό.
> Ἔδιωξες τὰ μαῦρα νέφη
> ποὺ ἐκάλυπταν τὴ σφαῖρα
> κι' ἀπ' ἡμέρα σὲ ἡμέρα
> ἔδιωξες καὶ τὸν ἀέρα.
> Πάνω κεῖ στὰ βουναλάκια
> ξεφωνοῦν τὰ προβατάκια
> καὶ γεμίζουν τὸν αἰθέρα
> μὲ βελάσματα ὡς πέρα.
> Τὰ παιδάκια τώρα ὅλα
> τρέχουν μὲ γυμνὸ τὸ σῶμα
> καὶ φωνάζουν τράλα τράλα
> νὰ ἡ ἀμμουδιὰ κι' ἡ μπάλα.

Οἱ σπαζοκεφαλιὲς τοῦ Μήτσου παραδόθηκαν στὸν συνεργάτη μας. * Πολὺ καλὸ τὸ πανηγυρικό σου Νικ. Τσάβο (Ρόδο). Ἀλλὰ ἦρθε ἀργά. * Καὶ βέβαια τὸ «περιοδικό μας», τὸ περιοδικὸ ὅλων τῶν παιδιῶν τῆς Ἑλλάδας εἶναι ἡ «Παιδόπολις» ἀγαπητὲ Τρύφων Γ. Τραχανᾶ (παραλία Πλατάνου Κραθίδος). Τὴ συνεργασία σου τὴ λάβαμε. Καὶ τὸ ψευδώνυμό σου θὰ πηγαίνη κάτω ἀπὸ κάθε δικό σου δημοσίευμα. * Τὸ διήγημα καὶ τὸ ποίημά σου «Ὕμνε τῆς Ἐλευθερίας» δὲν εἶναι καὶ πολὺ ἄσχημα. Τὸ πρῶτο πολὺ τραγικό! Τὸ ποίημά σου «Τὸ καράβι ἀπὸ τὰ ξένα» ἔχει πολλὲς τεχνικὲς ἐλλείψεις ἂν καὶ δείχνη πὼς κατέχεις τὸ μέτρο καὶ τὴν ἁρμονία. Αὐτὰ τὰ «συκόθι»—θέλεις βέβαια νὰ πῆς «σηκώθηκε» ἢ «ἐσηκώθη» ποὺ τὸ ριμάρεις μὲ τὰ «σκότι»—«σκοτάδια» θέλεις νὰ πῆς—εἶναι ἀπαράδεκτο. Διόρθωσε τὸ ποίημά σου καὶ στεῖλε το ξανά! Οἱ σπαζοκεφαλιὲς παραδόθηκαν στὸν ἁρμόδιο συνεργάτη μας. * Πολὺ καλὴ ἡ ἔκθεσή σας «ἡ Φωνὴ τῆς Βορείου Ἠπείρου» ἀγαπητοί μου Σωκράτη Οἰκονόμου καὶ Τηλέμαχε Χρήστου. Θὰ δημοσιευθῆ στὴ σελίδα τὰ «παιδιὰ γράφουν». * Γιαννάκη Κορίδη, τὸ ποίημά σου δὲν εἶναι, βέβαια, καθόλου καλό. Ἔχει πολλὲς τεχνικὲς ἀτέλειες ποὺ τὶς δικαιολογεῖ τὸ γεγονὸς πὼς εἶσαι ἀκόμη στὴν ΣΤ΄ τοῦ Δημοτικοῦ. Γιὰ διάβασε καὶ σὺ τοὺς στίχους σου αὐτοὺς τυπωμένους:

> Στρατιῶτες ποὺ στὴν ψυχὴ καῖτε
> Ἐθνικὴ τὴν λαμπάδα καὶ στὴν
> καρδιὰ εἶστε λέοντες γιὰ τὴν Ἑλλάδα!

Πρῶτα ἀπ' ὅλα δὲν ἐπιτρέπεται γιὰ κανένα λόγο νὰ χωρίζης ἔτσι τοὺς στίχους σου. Κανονικὰ ἔπρεπε νὰ γράψης:

> Στρατιῶτες ποὺ στὴν ψυχὴ
> καῖτε ἐθνικὴ τὴ λαμπάδα
> καὶ στὴν καρδιὰ
> εἶστε λέοντες γιὰ τὴν Ἑλλάδα.

Μὰ εἴτε ἔτσι εἴτε ἀλλοιῶς πρὸς τὸ παρὸν νὰ διαβάζης μόνο. Καὶ ποιὸς ξέρει. Αὔριο μπορεῖς νὰ γίνης ἕνας καλὸς ποιητής! * Καλὴ ἡ ἔκθεσή σου Εὐλαμπία Ξενοῦ (Ἰωάννινα), ἀλλὰ νὰ μᾶς στείλης καμμιὰ ἄλλη μικρότερη, γιατὶ αὐτὴ εἶναι πολὺ μεγάλη. * Νικ. Μπεκρῆν (Συροχώριον Ὀλυμπίας). Σ' εὐχαριστοῦμε γιὰ τὰ καλά σου λόγια. Συνδρομητὴ σὲ γράψαμε. * Καὶ «τὸ Μικρὸ χωριὸ» δὲν εἶναι ἀρκετὰ καλὸ Χαράλαμπε Τσάκα (Ἰωάννινα) * Μέντενη Σταματίου (Κάϊρο). Στεῖλε μας νὰ δοῦμε περὶ τίνος πρόκειται. Γιατὶ ἀπὸ τὴν ἐπιστολή σου, εἶναι ἀλήθεια δὲν πολυκαταλάβαμε τί ἀκριβῶς εἶναι αὐτὸ ποὺ θέλεις νὰ στείλης. * Μιχαὴλ Ρούμπη (Παιδόπολη Κερκύρας). Σ' εὐχαριστοῦμε γιὰ τὴν ἐπιστολή σου καὶ γιὰ ὅσα μᾶς ἐστείλατε. Εἶναι πάρα πολὺ καλὰ καὶ δείχνουν πὼς ὅλοι ἐσεῖς στὴν Κέρκυρα ἐργάζεστε τόσο καλὰ στὸ... «λογοτεχνικὸ» ἂς ποῦμε τομέα. * Γ. ΓΑΠΚΑΕ, Κάϊρον. Ἀρκεῖ νὰ γράψετε «Ὀλυμπιακὸς»—Ἀκτὴ Τρύφωνος Μουτσοπούλου Πειραιᾶ, «Παναθηναϊκὸς» Λεωφόρος Ἀλεξάνδρας 160 Ἀθήναςκαὶ ΑΕΚ (Ἀθλητικὴ Ἕνωσις Κωνσταντινουπόλεως) Ἀθήνας. * Ἀπόστολε Μαυρογένη (Κυπαρισσία). Εἶσαι μαθητὴς στὴν 3η τάξη τοῦ Δημοτικοῦ καὶ γράφεις τόσο ὡραῖα «σκέτς»; Γράψε μου ἂν εἶναι ἀποκλειστικὰ δικό σου. Ἂν ναί, τότε νὰ μοῦ τὸ ξαναστείλης καὶ θὰ τὸ δημοσιεύσω. Γιατὶ εἶναι πραγματικὰ καλό. Οἱ σπαζοκεφαλιές σου δόθηκαν στὸν εἰδικὸ συντάκτη μας. * Καλὲς οἱ ἐκθέσεις σου Ἐλευθέ-

(Συνέχεια στὴ σελ. 214)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΝΟΙΞΗ

Ὄμορφη χώρα ποὺ εἶναι ἀλήθεια ἡ πατρίδα μας!

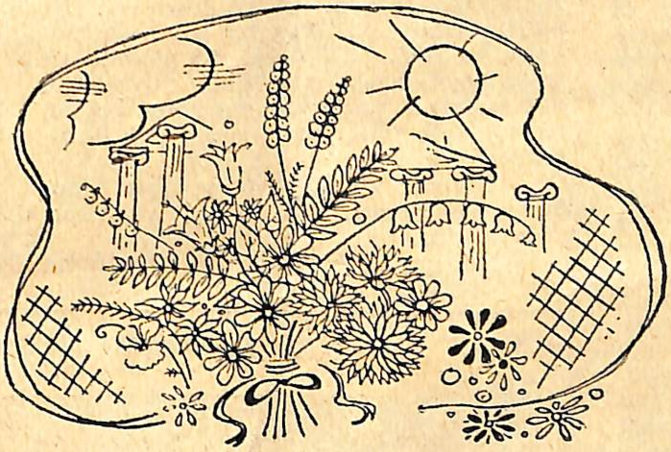
Πανάρχαια καὶ πάντα νέα ἡ Ἑλλάδα, μέσα στὶς τόσες χιλιάδες χρόνια τῆς ἱστορίας της, κατόρθωσε μὲ τὴν παλληκαριὰ καὶ τὴν ἀξιωσύνη τῶν παιδιῶν της, νὰ γίνη δοξασμένη καὶ ξακουστὴ σ' ὅλον τὸν κόσμο.

Μὰ τὴν ὀμορφιά, τῆς τὴν ἔδωσε ὁ Θεὸς σὰν ἕνα δῶρο ξεχωριστό, ἐκείνη τὴν πρώτη ὥρα ποὺ εὐλόγησε, χαμογελώντας θαρρεῖς γαλήνια, καθὼς ἐχώριζε τὴ στεριὰ ποὺ θὰ λεγόταν Ἑλλάδα, ἀπὸ τὴ σμαραγδένια θάλασσα,

Καὶ τὸ θεϊκὸ αὐτὸ χαμόγελο, τὴν ἀόρατη εὐλογία τοῦ Πλάστη, τὰ παίρνει κάθε χρόνο ἡ Ἄνοιξη κατὰ τὴν προσταγή Του καὶ τὰ κάνει ἀγριολούλουδο, μπουμπούκι, ἀνθὸ καὶ τὰ κάνει τιτίβισμα πουλιοῦ καὶ φλίφλισμα νεροῦ καὶ φῶς καὶ ὀμορφιὰ καὶ ἅγιο μύρο!

Δὲν εἶναι ποτὲ βαρὺς ὁ χειμώνας ἐδῶ.

Οὔτε χιόνια πολλὰ σκεπάζουν τὸν τόπο μας γιὰ μῆνες, οὔτε κακοκαιρίες ἐπίμονες τὸν ταράζουν, οὔτε τὸν σκοτεινιάζει ἡ καταχνιὰ καὶ τὸ πούσι.

Θαρρεῖς πὼς ἡ Ἄνοιξη δὲ στέργει νὰ μείνη μακριὰ ἀπὸ τούτη τὴ χώρα ποὺ εἶναι ἡ χώρα της. Θαρρεῖς πὼς κρύβεται μοναχὰ παιζογελώντας, ὥς νἄρθη ἡ ὥρα της.

Πρώτη ἡ μυγδαλιὰ τὴν καταλαβαίνει πὼς εἶναι κοντὰ καὶ βάζει τὰ καλά της, σὰν κοπελίτσα ποὺ στολίζεται γιὰ τὴ Λαμπρή. Διαλαλεῖ τὸν ἐρχομό της μὲ τὸν κάθε της ἀνθὸ κι' ἂς εἴμαστε ἀκόμη στὴν καρδιὰ τοῦ χειμώνα!

Καμώνεται τότε ἡ Ἄνοιξη πὼς κρύβεται, μὰ πὼς νὰ κρυφτῆ; Ποῦ νὰ κρυφτῆ; Τὴν ἔχουν κιόλας δῆ ἀπὸ ψηλὰ τὰ συννεφάκια ποὺ ἀλλάζουν μύρια χρώματα στὸ δειλί, γιὰ νὰ τῆς ποῦν νὰ μὴ φοβᾶται πιὰ νὰ ξεπροβάλη. Τὴν ἔχει δῆ ὁ ἥλιος μας, ποὺ σκορπάει γιὰ τὸ χατήρι της χοῦφτες καὶ χοῦφτες τὰ πετράδια μέσα στὴ θάλασσα καὶ χρυσώνει μὲ τὸ χάδι του τὶς κορφὲς τῶν δέντρων.

Νά, οἱ ἀνεμῶνες δὲ μποροῦν πιὰ νὰ περιμένουν, οὔτε οἱ καμπανοῦλες μὲ τὰ κίτρινα χωνάκια, οὔτε ὁ βιολετὴς ἀνθὸς τῆς κουτσουπιᾶς.

Τότε ξεκινάει πιὰ ἡ Ἄνοιξη νὰ φέρη στὴν Ἑλλάδα τὸ χαμόγελο καὶ τὴν εὐλογία τοῦ Θεοῦ. Σφυρίζει ὁ τσοπανάκος, καὶ τὰ φλώρια κι' οἱ σπίνοι τερετίζουν. Καὶ τὸ πουλάκι τῆς Λαμπρῆς, ἡ μέλισσα, λέει τὸ νέο στὴν ἀγράμπελη κι' ἐκείνη στὶς μιμόζες: «Ἔρχεται ἡ ἄνοιξη στολισμένη μὲ στάχυα καὶ παπαροῦνες. Ἔρχεται ντυμένη τὴ φορεσιά της τὴν ἑλληνικὴ καὶ φέρνει τὰ χελιδόνια».

Περνάει ἀπὸ τὸ λόγγο κι' ἀνθίζει ὁ λόγγος μὲ τὰ ρείκια καὶ τὰ σπαρτὰ καὶ τὴ λευκαγκαθιά. Περνάει ἀπὸ τὸν κάμπο καὶ φουντώνει ὁ κάμπος μὲ τὸ φλογερὸ γιορτάσι ἀπ' τὶς παπαροῦνες. Τὸ κάθε δέντρο τοῦ περιβολιοῦ, εἶναι ἕνα λουλουδένιο πυροτέχνημα ποὺ ἄναψε γιὰ τὸ χατήρι της. Καὶ τὸ ἄρωμα τῆς ἀκακίας καὶ τῆς πασχαλιᾶς, εἶναι θαρρεῖς τὸ ἴδιο τὸ ἄρωμα ἀπὸ τὸ φῶς, εὐγενικὸ καὶ λεπτὸ σὰν τὸν ἀνθό τους.

Καὶ πέρα στὸ γαλανὸ γιαλὸ ὅπου σπαθίζουν μὲ τὸ πέταγμά τους τὰ νεροχελίδονα, οἱ ἀλκυόνες κι' οἱ γλάροι, τὸ ἁλμυρίχι καὶ τὰ κρίνα τῆς θάλασσας κάνουν ὥς καὶ τὴν ἄμμο ἀκόμη ν' ἀνθίση.

Πανέμορφη ἑλληνικὴ πατρίδα! Πῶς καταλαβαίνουμε ὅλα ἐμεῖς τὰ παιδιά σου τὶς θυσίες ποὺ ἔχουν κάνει ὅσοι μεγάλωσαν στὸ χῶμα σου, γιὰ νὰ σὲ κρατήσουν ἐλεύθερη, δική τους!

Καὶ πῶς νοιώθει κανεὶς ὥς μέσα στὰ βάθη τῆς ψυχῆς τὴν ἀλήθεια τῶν στοχασμῶν τοῦ ἐθνικοῦ μας ποιητῆ, τοῦ Σολωμοῦ, ποὺ γράφει γιὰ τοὺς πολιορκημένους τοῦ Μεσολογγιοῦ: (Ἄνοιξη ἔγινε ἡ ἔξοδος). «Ἡ ὡραιότης τῆς φύσης ποὺ τοὺς περιτριγυρίζει, αὐξαίνει εἰς τοὺς ἐχθροὺς τὴν ἀνυπομονησία νὰ πάρουν τὴ χαριτωμένη γῆ καὶ εἰς τοὺς πολιορκημένους τὸν πόνο ὅτι θὰ τὴν χάσουν».

Καὶ πόσο τέλεια τραγούδησε αὐτὴν τὴν ὡραιότητα τῆς ἑλληνικῆς ἄνοιξης στοὺς «Ἐλεύθερους πολιορκημένους» του.

. . . .

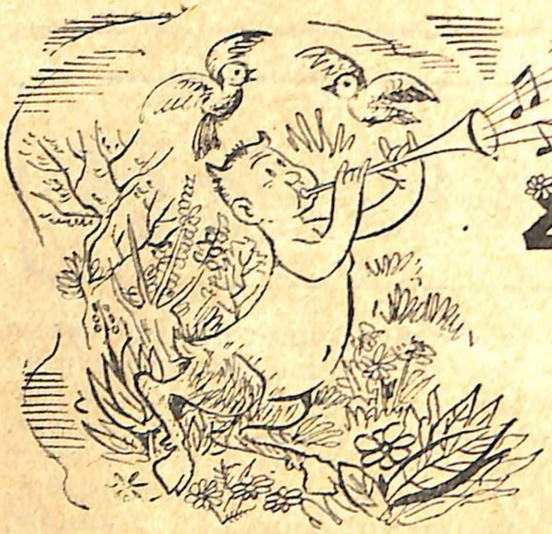
Μέσα στῆς λίμνης τὰ νερά, ὅπ' ἔφθασε μ' ἀσπούδα
ἔπαιξε μὲ τὸν ἤσκιο της γαλάζια πεταλούδα
ποὺ εὐώδιασε τὸν ὕπνο της μέσα στὸν ἄγριο κρίνο.
Τὸ σκουληκάκι βρίσκεται σ' ὥρα γλυκειὰ κι' ἐκεῖνο.
Μάγεμα ἡ φύση κι' ὄνειρο στὴν ὀμορφιὰ καὶ χάρη.
Ἡ μαύρη πέτρα ὁλόχρυση καὶ τὸ ξερὸ χορτάρι...

. . . .

Πανέμορφη Ἑλληνικὴ Πατρίδα!

Πόσο τ' ἀξίζεις στ' ἀλήθεια νὰ σ' ἀγαπᾶμε ἔτσι πολύ!

ΕΝΑ ΠΡΩΙΝΟ ΣΤΟ ΔΑΣΟΣ

Τὸ δάσος κοιμόταν βαθιὰ μέσα στὴ γαλήνη τῆς νύχτας. Διπλωμένο μέσα στὶς φυλλωσιές, εἶχε ἀποκοιμηθῆ καὶ τ' ἀγέρι. Κάθε λουλούδι ἔμοιαζε μ' ἕνα ματάκι κλειστό, κάθε βλαστάρι μ' ἕνα κεφάλι γερμένο.

Ψηλά, ἕνας ἀστροπλούμιστος οὐρανὸς παράστεκε τὴν πεντάμορφη φύση στὸν ὕπνο της. Σὲ λίγο ποὺ θὰ ξυπνοῦσαν τὰ ζωντανὰ θἄρχιζαν τὸν πόλεμο ἀνάμεσά τους. Τὰ φίδια θὰ καταβρόχθιζαν νὰ πουλιά, τὰ ζουζούνια θὰ κυνηγοῦσαν τὄνα τ' ἄλλο, οἱ κάμπιες καὶ τὰ σκουλήκια θὰ κατατρέφανε τὰ λουλούδια. Μὰ τώρα βαθειὰ καλωσύνη καὶ γλύκα πλημμύριζε τὴ ζωή.

Ἄξαφνα στὸ μικρὸ μονοπάτι τρεμόπαιξε μιὰ θαμπὴ ἀκτίνα. Τ' ἀστέρια στὸν οὐρανὸ ἄρχισαν νὰ χλωμιάζουν, νὰ χάνωνται ἕνα - ἕνα καὶ στὸ τέλος, ἀπόμεινε ἕνα μονάχο, σὰν ψεύτικο, μέσ' στὸ φῶς τῆς αὐγῆς.

Καὶ τότε, ψηλά, σὰν ἀπ' τὸ γαλάζιο θόλο, ἀκούστηκε σ' ὅλη τὴν πλάση τὸ ἐγερτήριο.

Ἦταν ὁ κορυδαλὸς ποὺ τὸ τραγουδοῦσε. Μόλις πῆρε τὸ μάτι του τὴν αὐγή, ξύπνησε μέσ' ἀπ' τὸ θυμάρι ὅπου εἶχε φωλιάσει κι' ὑψώθηκε στὸν αἰθέρα, νὰ χαιρετήση, πρῶτος ὅπως τὸ συνηθοῦσε, τὸν ἥλιο. Κι' ἀνεβαίνοντας, τραγουδοῦσε καὶ τραγουδῶντας, ὅλο κι' ἀνέβαινε πιὸ ψηλά.

— Ξυπνῆστε, ματάκια, ξυπνῆστε, λουλούδια, ἔλεγε, ξυπνῆστε, ζουζούνια, μελίσσια καὶ πεταλοῦδες.

Μερικὰ νυσταλέα πουλιά, ξεπετάρισαν μέσ' στὰ φύλλα κι' ἄρχισαν νὰ γκρινιάζουν:

— Τί παθαίνει καὶ ξεσηκώνει στὸν κόσμο τόσο πρωΐ;

Μὰ στὸ τέλος, μαγεύονταν ἀπ' τὸ φῶς καὶ πετοῦσαν κι' αὐτὰ πρὸς τὸ μέρος του.

Ἔτσι, λίγο λίγο, ξεσηκωνόταν ἀπὸ τὸν ὕπνο ἡ φύση. Τὰ πεῦκα φουρφούριζαν χαρωπά, ἀργοσάλευαν νυσταγμένες ἀκόμα οἱ λεῦκες... Τὰ πρινάρια κι' οἱ καστανιὲς ἀντιβούιζαν ἀπὸ κελαδήματα καὶ τὸ δάσος γέμιζε θόρυβο καὶ ζωή.

Μὰ ἐκεῖνο τὸ πρωινό, ἡ χαρὰ τῶν πουλιῶν ἔμοιαζε μὲ τρέλλα. Γιατὶ ἕνα χελιδονάκι, ποὺ ἔφτασε βιαστικὸ ἀπ' τὸ νότο, ἔφερε τὸ μεγάλο νέο:

— Ἡ Ἄνοιξη ἔρχεται σήμερα. Στολιστῆτε νὰ τὴ δεχθῆτε!

Πῆραν τὸ χαρούμενο μήνυμα τὰ κοτσύφια καὶ τὄλεγαν μὲ σφυρίγματα ἀπὸ δέντρο σὲ δέντρο.

— Ἔρχεται ἡ Ἄνοιξη! Στολιστῆτε. Στρῶστε τοὺς δρόμους μὲ λούλουδα...

Τὸ πῆραν τὰ ἔντομα καὶ τὸ κάμανε βουητό, τὸ πῆραν τὰ φύλλα καὶ τὄκαμαν μυρωμένη ἀνάσα.

— Ἔρχεται ἡ Ἄνοιξη... Ἔρχεται ἡ ἄνοιξη!

* * *

— Σᾶς τὄλεγα τόσον καιρό, φώναξε ἡ μυγδαλιὰ καὶ δὲ θέλατε νὰ μὲ πιστέψετε. Μὲ κοροϊδεύατε ποῦχα βάλει τὴν ἄσπρη μεταξωτὴ φορεσιά μου. «Θὰ σοῦ τὴ μουσκέψη ἡ βροχή, θὰ σοῦ τὴ ζαρώση τὸ χιόνι», μοῦ λέγατε.. Μὰ ἐγὼ εἶχα μαντέψει προτήτερα ἀπ' ὅλους, πῶς ὁ χειμώνας εἶχε τελειώσει.

Ἔτσι ἔλεγε, θριαμβεύοντας, μὰ τὰ δέντρα δὲν πρόσεχαν κἂν τὰ λόγια της. Τἄχαν χάσει ἀπ' τὴ βιασύνη: Νὰ προφτάσουν νὰ στολιστοῦν, νὰ βάλουν τὰ ρόζ, τὰ λευκά, τὰ μενεξελιὰ τους φορέματα, νὰ δέσουν γιρλάντες στὰ μαλλιά τους, νὰ στήσουν ἁψίδες τὰ κλώνια τους, νὰ περάση ἡ βασίλισσα.

— Θὰ τῆς χαρίσω τὸ χρῶμα μου, ἔλεγε τὸ τριαντάφυλλο μὲ λαχτάρα στὸν κῆπο.

— Πρόσεχε μόνο μὴ τὴν τρυπήσης μὲ τ' ἀγκαθάκια σου, εἶπε ἡ ζηλιάρα γαρουφαλιά...

Μὰ δὲν ἀπάντησε ὁ βασιλιὰς τῶν λουλουδιῶν μ' ὅλο ποὺ πειράχτηκε, γιατὶ βιαζόταν νὰ σιδερώση τὴν ἀτλαζένια στολή του.

Σιμά του, ἡ φαντασμένη γαρουφαλιά, ὅλο καὶ δοκίμαζε φορεσιὲς μὲ πολλοὺς φραμπαλάδες, ὅλο δόντια στὴν ἄκρη.

Τὸ ἴδιο ἀνάστατο ἦταν καὶ τὸ λειβάδι. Οἱ μαργαρίτες ντύθηκαν τὶς λευκὲς φορεσιές τους μὲ τὰ κίτρινα γιακαδάκια κι' ἔβαλαν στὰ κεφάλια τους σκουφάκι. Οἱ ἀνεμῶνες πέρασαν τὶς φουντωτὲς φουστίτσες καὶ χτένισαν τὰ κατσαρά τους μαλλιά.

Παραπέρα, φανταχτερές, ἔστρωναν οἱ κόκκινες παπαροῦνες τὰ πορφυρά τους χαλιά.

Μὲ τὴν ἴδια λαχτάρα, δούλευε, στὸ πλάϊ τους καὶ τὸ ταπεινὸ χαμομήλι τοῦ κάμπου.

— Μόνο πορφύρα ταιριάζει στὸ πέρασμα μιᾶς βασίλισσας, ἔλεγαν ἀλαζονικὲς στὰ μικρὰ λουλουδάκια οἱ παπαροῦνες.

Μὰ κεῖνα δὲν ἀπαντοῦσαν γιατὶ ἦταν πολὺ βιαστικά. Κεντοῦσαν μ' ὑπομονή, κομβοβελονιὰ - κομβοβελονιά, κάθε ἴσιωμα, κάθε λειβάδι.

Σκαρφαλωμένο στὸ φράκτη, ποὺ εἶχε φορέσει κι' αὐτὸ τὶς γιρλάντες του, ἕνα τσοπανόπουλο τὦπε στὴ φλογέρα:

— Ἔρχεται ἡ Ἄνοιξη. Ἔρχεται ἡ Ἄνοιξη...

Πῆραν τὸν ἦχο του τὰ κουδούνια καὶ γέμισε ἡ πλάση χαρά.

* * *

Τὸ δάσος δὲν εἶχε μεγάλες ἑτοιμασίες. Τὰ περισσότερα δέντρα φοροῦν ὁλοχρονὶς τὴ βελούδινη φορεσιά τους

ΤΑ ΔΩΡΑ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΗΣ Σ. Ε. Α. Κ.

Οἱ μαθηταὶ τῆς Σ. Ε. Α. Κ. μοιράζουν τόπια στὰ συμμοριόπληκτα παιδάκια τῆς Βορείου Ἑλλάδος.

(Φωτογραφία τοῦ μαθητοῦ Ι. Τόμπρου)

κρατώντας χειμώνα καλοκαίρι τὴ σοβαρότητα πού ταιριάζει στὴ γενιά τους. Μά, καὶ τὰ θάμνα, πού ἔπρεπε νὰ ντυθοῦν καὶ τὰ δέντρα πού ἔπρεπε κάτι νὰ προσθέσουν, ἐργάζονταν μὲ τὸ ρυθμό τους. Γιατὶ τὰ φυτὰ καὶ τὰ δέντρα τοῦ δάσους δὲν εἶναι νευρόσπαστα, σὰν τοῦ λειβαδιοῦ καὶ τοῦ κάμπου. Ἔχουν γαλήνη κι' ἀξιοπρέπεια...

Ἐξ ἄλλου τὸ δάσος, ἐκεῖνο τὸ πρωϊνό, δὲν τὸ ξύπνησε τὸ κελάδημα τοῦ κορυδαλοῦ, παρὰ τὸ ἀπαίσιο «Γκάπ, Γκούπ» κάποιου ξυλοκόπου.

Ἀξημέρωτα εἶχε πάρει τὸ τσεκοῦρι του κι' ὅλο τὸ δάσος ἀντιλαλοῦσε ἀπ' τὰ χτυπήματα πού πλήγωναν τὸ πιὸ φουντωμένο πρινάρι τοῦ λόγγου.

Τὸ δέντρο ὅλο βογγοῦσε καὶ στέναζε κι' ἔτριζαν τὰ κλώνια του. Ὁ μεγάλος του θρῆνος γέμιζε τὸ λόγγο μὲ φρίκη.

— Φτωχὴ Νυφούλα! ἔλεγε στ' ἀκροπόταμο μιὰ κλαψιάρα ἰτιὰ σὲ μιὰ λεύκα. Λένε πὼς ἔρχεται ἡ Ἄνοιξη σήμερα κι' αὐτὴ θὰ πεθάνη προτοῦ νὰ τὴ δῆ.

— Μὰ γιὰ ποιὰ νυφούλα μιλᾶς; εἶπε ἡ λεύκα περίεργη.

— Γιὰ τὴν κόρη πού ζῆ στὸ μεγάλο πρινάρι τοῦ λόγγου. Αὐτὸ πού χτυπᾶ ἀπ' τὸ χάραμα τὸ τσεκοῦρι. Δὲν τὸ ξέρεις, λοιπόν, πὼς στὶς ρίζες μας ζοῦν κοπέλες νεράϊδες πεντάμορφες; Τί νομίζεις πὼς εἴμαστε ἄψυχα πλάσματα ἐμεῖς;

— Μά, ἂν ἀλήθεια ζοῦν στὶς ρίζες μας νύμφες, ξανάπε ἡ λεύκα, ἀθάνατες σὰν θεές...

— Ὄχι, ὄχι, ἐσὺ δὲν τὰ ξέρεις καλά... Οἱ νεράϊδές μας εἶναι θνητὲς καὶ τὶς λένε Δρυάδες. Ζοῦν ὅσο ζοῦμε κι' ἐμεῖς. Θρέφονται ἀπ' τὰ σπλάχνα μας, κάνουν αἷμα μὲ τὸ χυμό μας... Ἀνθοβολοῦν μὲ τὰ νιάτα μας κι' ἔχουν ὀμορφιὰ τὴ δροσιά μας. Ζοῦν ὅσο ζεῖ καὶ τὸ δέντρο. Μόλις τὸ κόψουν πεθαίνουν κι' αὐτές.

Τὰ δέντρα δὲν τὸ καταλαβαίνουν πὼς ἔχουν ψυχὴ μὰ οἱ ἄνθρωποι πού τὶς βλέπουν συχνὰ τὶς κοπέλες αὐτές, καταπράσινες νὰ χορεύουν στὸ φεγγάρι, τὸ λένε στὰ παραμύθια τους καὶ τὶς τραγουδοῦν.

— Μά, τότε, γιατὶ τὶς σκοτώνουν, ρημάζοντας κάθε τόσο κι' ἐμᾶς τὰ δύστυχα; Δὲν τούς φτάνει πού τούς χαρίζομε τὴ δροσιά μας καὶ τούς ἀνθούς μας; Δὲν τὸ ξέρουν πὼς δίχως ἐμᾶς, θὰ πεθάνουν, γιατὶ ἐμεῖς τούς χαρίζουμε ἀνάσα, τροφὴ κι' ὀμορφιά!... Τί τοῦ φταίει ἡ ἄμοιρη νύμφη πού κλαίει αὐτὴ τὴ στιγμή, τοῦ κακοῦ ξυλοκόπου; Γιὰ ἄκου την πὼς στενάζει;

Κείνη τὴ στιγμή, ἀντήχησε ἕνας ἦχος ἀλλοιώτικος μέσα στὸ δάσος, κάτι σὰν σάλπισμα... Ἦταν τὸ σουραύλι τοῦ Πάνα πού σκέπασε ὅλους τοὺς ἤχους.

Ὁ Θεὸς καλοῦσε σὲ συμβούλια τὴν πολύμορφη κοινωνία τοῦ δάσους. Ἔτρεχε ἀπὸ λόγγο σὲ λόγγο κι' ἀπὸ πλαγιὰ σὲ πλαγιὰ μὲ τὰ κατσικίσια ποδάρια του καὶ μὲ τὴ Φλογέρα στὸ στόμα.

Τ' ἀγρίμια ἀκούγοντας τὸ μικρὸ θεὸ πού τούς ἔμοιαζε στὸ βελούδινο σῶμα, ἀναταράζονταν στὶς φωλιές τους καί, σιγὰ σιγά, περικύκλωναν τὸν ἀφέντη τοῦ δάσους. Γιατὶ καταλάβαιναν, ἀπ' τὸ βιαστικὸ κάλεσμά του, πὼς ἔτρεχε κάτι σοβαρὸ στὸ βασίλειο.

Μαζεύτηκαν σὲ συμβούλιο λοιπὸν κάτω ἀπὸ μιὰ γέρικη καστανιά. Στὰ πυκνά της φυλλώματα πῆραν θέση τὰ φτερωτά, τὰ ζουζούνια, οἱ ἀγριομέλισσες καὶ τὸ κάθε πετούμενο.

Ὁ μικρὸς Θεὸς ἔπαιξε ἀκόμα μιὰ φορὰ τὸ σουραύλι, γιὰ νὰ γίνη σιωπή,

Τρελλὸς ἀπὸ πόνο κι' ἀπὸ πανικὸ τὄβαλε στὰ πόδια...

κι' ὕστερα ἄρχισε νὰ μιλάη.

Ἦταν μακριά, κι' ἡ ἰτιὰ μὲ τὴ λεύκα δὲν ἄκουγαν τὴ συζήτηση. Γιατὶ τὰ καϋμένα τὰ δέντρα δὲν ἔχουν φτερὰ νὰ πετάξουν ἢ πόδια νὰ τρέξουν καὶ μόνο τ' ἀγέρι καὶ τὰ πουλιὰ τούς φέρνουν τὰ νέα. Ὅσο κι' ἂν τέντωναν λοιπὸν κάθε φύλλο κι' αὐτί, δὲν κατάφερναν τίποτα ν' ἀκούσουν.

Ἦταν ὅμως ἥσυχες, γιατὶ καταλάβαιναν πὼς ὁ τραγοπόδης Θεὸς δὲν εἶχε καλέσει τοῦ κάκου τὰ ζῶα σὲ σύσκεψη. Θἄβρισκε τὸ μέσο νὰ σώση τὴν ἀδερφούλα τους πού κινδύνευε πέρα στὸ λόγγο.

— Ὅταν ἔρθουν τὰ πουλιά, θὰ μᾶς ποῦν τί ἔγινε, εἶπε ἡ λεύκα πού σπούδαξε χρόνια ὑπομονή, ριζωμένη ἐκεῖ στὸ ποτάμι.

Δὲν πέρασε ὥρα πολλὴ καὶ τὰ δέντρα γέμισανε σούσουρο καὶ κακό... Μιὰ γαλιάντρα κάθισε κάτω στὴν ἰτιά. Μά, ἐνῶ φλυαροῦσε, καθὼς τὸ συνήθιζε, ἀσταμάτητα, γιὰ τὸ καθετί, δὲ μιλοῦσε καθόλου γι' αὐτὴ τὴν ὑπόθεση.

— Γκάπ! Γκούπ! Γκάπα γκούπ! ἀντηχοῦσε πάντα τὸ τσεκοῦρι τοῦ ξυλοκόπου..

— Τί ἔγινε; Τί ἀπόφαση πῆρε ὁ ἀφέντης; ρώτηξε ἡ ἰτιά, πού δὲν ἄντεχε πιὰ νὰ σωπαίνη...

— Μὴ ρωτᾶς! Εἶναι μυστικό, ἀποκρίθηκε ἡ γαλιάντρα. Μά, μὴ σὲ νοιάζει σὲ λίγο θὰ δῆς, μὲ τὰ μάτια σου...

Δὲν εἶχε ἀποσώσει τὰ λόγια του τὸ πουλί, κι' ἕνα παράξενο βουητὸ γέμισε τὸ δάσος. Ἀμέσως ἀκούστηκαν καὶ κραυγὲς ἀγωνίας.

Μέσα ἀπὸ τὴν κουφάλα μιᾶς γερασμένης βαλανιδιᾶς, ξεχύθηκε ἕνα πυκνὸ βουερὸ μελίσσι καὶ χύμηξε ἀγριεμένο πάνω στὸν ξυλοκόπο... Ζουζούνισε γύρω του, μπλέχτηκε στὰ μαλλιά του κι' ἄρχισε νὰ τσιμπᾶ μανιασμένο τὰ χέρια του τ' ἀνασκουμπωμένα καὶ τὰ γυμνὰ πόδια του... Ὁ ἄνθρωπος ἄφησε μιὰ φωνὴ καὶ παράτησε τὸ τσεκοῦρι, τινάζοντας ἀπὸ πάνω του τὰ μικρὰ φτερωτά. Μά, καθὼς ἀνέμιζε δῶ κι' ἐκεῖ τὰ μακριά του χέρια, τὸ σμάρι ἀγρίεψε περισσότερο καὶ τὸν τρέλλανε στὰ τσιμπήματα. Πρίστηκαν τὰ μάτια του, φούσκωσαν τὰ μάγουλά του, πλήγωσαν τὰ χείλη του...

Τρελλὸς ἀπὸ πόνο κι' ἀπὸ πανικό, τὄβαλε στὰ πόδια, γεμίζοντας ἀπ' τὶς φωνές του τὸ δάσος.

— Καλὰ νὰ πάθη, εἶπε ἡ ἰτιά, ὅταν τὸν ἀντίκρυσε νὰ περνᾶ ἀπὸ μπροστά της σ' ἐκεῖνα τὰ χάλια. Τὸν βρῆκε ἡ κατάρα τῆς Νύμφης.

— Ἔξυπνο σχέδιο, εἶπε κι' ἡ λεύκα, χτυπώντας ἀπὸ χαρὰ τ' ἀσημένια φύλλα της τὄνα μὲ τ' ἄλλο. Ὁ Πάνας θὰ τὸ σοφίστηκε, γιὰ νὰ σώση τὸ δέντρο. Σὰν κοτά, ὁ κακὸς αὐτὸς ἄνθρωπος, ἂς ξαναγυρίση. Γιὰ δὲς πὼς τὸν κυνηγᾶ τὸ μελίσσι!... Θὰ τὸν τυφλώση.

Μὰ κείνη τὴ στιγμή, ἀντιλάλησε πάλι ἡ φλογέρα τοῦ Πάνα. Στὸ λάλημά της, ὑπάκουο τ' ἀγριεμένο σμάρι, σταμάτησε τὸ κυνηγητὸ κι' ἦρθε καὶ κρεμάστηκε δίπλα στὸ Θεό, σὰν ἕνα τσαμπὶ σταφύλι, πάνω στὴ λεύκα. Τὸ μάθημα ἔφτανε γιὰ τὴν ὥρα.

Τὸ δάσος ξανάσανε. Τώρα πιά, θὰ μποροῦσε κι' αὐτὸ νὰ χαρῆ τὴν ἄνοιξη, πού κατέβαινε ἀσπροντυμένη μὲ τ' ἅρμα της τὸ χρυσό.

Τὸ κάθε φυτὸ καὶ τὸ κάθε δεντρὶ ἦταν βέβαιο,—κι' ἂς μὴν εἶχε φτερὰ νὰ πετάξη ἢ πόδια νὰ τρέξη—πὼς θὰ τὴν ἀντίκρυζε, γιατὶ κείνη περνοῦσε ἀπὸ κάθε γωνιὰ καὶ σκορποῦσε τὰ δῶρα της καὶ στὸ πιὸ ταπεινὸ βλαστάρι τῆς γῆς.

Σ. Π.

ΤΟ ΧΑΝΙ ΤΗΣ ΓΡΑΒΙΑΣ

Ἔπειτα ἀπὸ τὴν ἐπιτυχία του τῆς Ἀλαμάνας, ὁ Ὀμὲρ Βρυώνης ἔμεινε κάμποσες μέρες στὴ Λαμία. Ἀναπαυόταν στὶς δάφνες του. Ὁ Τουρκαλβανὸς ἀρχηγὸς πίστευε πὼς ἡ ἐξόντωση τοῦ Διάκου εἶχε κιόλας δώση ἡ νίκη καὶ πὼς οἱ δρόμοι γιὰ τὸν Μοριᾶ ἦταν τώρα ἀνοιχτοὶ στὸ μεγάλο καὶ πάνοπλο ἀσκέρι του.

Μὰ λογάριαζε ἄσκημα. Ἡ ἀντίσταση τοῦ Διάκου στάθηκε γι' αὐτὸν τὸ πρῶτο φράγμα στὸ δρόμο του. Μὰ θἄταν καὶ τὸ τελευταῖο; Αὐτό, τοὐλάχιστο, τὸ ἐπίστευε ὁ Τουρκαλβανὸς Πασσᾶς. Καὶ φανταζόταν πὼς σὲ λίγες μέρες θ' ἀλώνιζε στὴν Πελοπόννησο, σκορπώντας τὸ θάνατο στοὺς ραγιάδες καὶ πνίγοντας τὴν ἐπανάσταση στὸ αἷμα της. Ἡ μικρὴ καθυστέρηση τῆς Ἀλαμάνας μὲ τὸ ἀδιαπέραστο τεῖχος τῶν νεκρῶν παλληκαριῶν, θὰ ἦταν ἕνα ἀσήμαντο ἐπεισόδιο στὴν ἐκστρατεία του.

Μὰ τὰ πράγματα δὲν ἦταν εὐνοϊκὰ ὅσο ἐπίστευε ὁ Ὀμὲρ Βρυώνης.

Ὁ Ὀδυσσέας, ὁ γιὸς τοῦ Ἀνδρούτσου, καρδιακὸς φίλος τοῦ Διάκου, εἶχε φτάσει στὴν Γραβιὰ κι' ἑτοιμαζόταν νὰ συμπληρώσῃ ἐκεῖ τὸ ἔργο τῆς Ἀλαμάνας.

Ἦταν ἀποφασισμένος νὰ σταματήσῃ ὁπωσδήποτε τὴν Τούρκικη στρατιὰ στὴν πορεία της γιὰ τὴν Πελοπόννησο!

Ἔγραψε τότε ἀμέσως γράμματα στοὺς φίλους του καὶ μάζεψε στὴ Γραβιὰ πολλὰ παλληκάρια...

8 Μαΐου 1821. Οἱ ὁπλαρχηγοὶ συναγμένοι στὴ Γραβιὰ συσκέπτονται.

Μιλάει πρῶτος ὁ Ὀδυσσέας. Μιλοῦν ὁ Δυοβουνιώτης κι' ὁ Πανουριᾶς. Κι' οἱ τρεῖς γενναῖοι καὶ καλοὶ πατριῶτες. Ὁ Ἀνδροῦτσος περισσότερο ἀποφασιστικός. Οἱ δύο ἄλλοι διστακτικοί! Φοβοῦνται, συζητοῦν διάφορα σχέδια.

Ὁ Ὀδυσσέας ὅμως τοὺς θυμίζει πὼς δὲν ὑπάρχει καιρὸς γιὰ κουβέντα. Ἡ ἄμεση δράση ἦταν ἡ μοναδικὴ σωτηρία ποὺ τοὺς ἀπόμενε. Ἔπρεπε ἀμέσως νὰ κινηθοῦν. Ὁ γδοῦπος τοῦ τουρκικοῦ ἱππικοῦ ἀκουγόταν τώρα ὁλοκάθαρος!

Ἀσπάστηκαν τὴ γνώμη του οἱ δύο ἄλλοι συνομιλητές του.

—Ἐδῶ πέρα, τοὺς λέει ὁ Ὀδυσσέας θὰ πολεμήσουμε! Ἕνας ἀπὸ μᾶς μὲ τὰ παλληκάρια του, πρέπει νὰ κλειστῇ στὸ χάνι. Ἀπὸ ἐκεῖ νὰ χτυπήσῃ τοὺς ἐχθρούς!

Ὁ Δυοβουνιώτης κι' ὁ Πανουργιᾶς τὸν κοίταξαν μὲ κατάπληξη. Αὐτὸ ἦταν μιὰ τρέλλα.

—Ναί, τοὺς ξανάπε μὲ αὐτοπεποίθηση. Ἐκεῖ μέσα στὸ χάνι κάποιος πρέπει νὰ κλειστῇ.

—Μὰ δὲν ἔχουμε οὔτε τρόφιμα οὔτε πολεμοφόδια, ἀντίσκοψαν οἱ ἄλλοι!

—Ὅτι ἔχουμε - ἔχουμε. Ἄλλο δὲν γίνεται τώρα. Ἐμπρός.

—Τότε κλείσου ἐσὺ στὸ χάνι, τοῦ εἶπε ὁ Δυοβουνιώτης!

—Μετὰ χαρᾶς! ἦταν ἡ μόνη φράση ποὺ ξεστόμισε ὁ Ὀδυσσέας.

Καὶ γυρίζοντας στοὺς νέους ποὺ τὸν περιτριγύριζαν φώναξε:

—Ὅποιος εἶναι παλληκάρι, ἂς πιαστῇ στὸ χορό μου!

Κι' ἄρχισε τὸ τραγοῦδι. Ἡ βροντερὴ φωνή του, ποὺ τραγουδοῦσε τὸ «Κάτω στοῦ Βάλτου τὰ χωριὰ» ἀντηχοῦσε τώρα στὶς πλαγιὲς τῆς Παρνασσίδας. Ἑκατὸν δέκα ἑφτὰ λεβέντες πιάστηκαν στὸ χορό! Ἀνάμεσά τους ὁ Γκούρας, ὁ Ἀγγελῆς, ὁ Παπαντρέας, ὁ Κοκκοβιστινός, ὁ Ἀναστάσης Μάρος, ὁ Κομνᾶς Τράκας, ὁ Μπουντούρης κι' ὁ περίφημος Μουσταφᾶς, τοῦρκος πιστὸς κι' ἀφοσιωμένος στὸν Ὀδυσσέα. Ὅλοι τραγουδοῦν καὶ χορεύουν. Κάποιος βγάζει καὶ τὴν ποιμενικὴ φλογέρα του. Κι' ἔπειτα ἀπὸ χρόνια ὁ Γεώργιος Ζαλοκώστας μὲ τοὺς παρακάτω στίχους του περιγράφει μὲ ἀκρίβεια τὴ σκηνή:

Πρὸς τὸ χάνι χορὸς κατεβαίνει
ἀπ' ὁδὸν ἑλικώδη, λοξὴν
καὶ φλογέρα μὲ ἦχον ὀξὺν
χοροῦ ἆσμα σημαίνει!

Ὀδυσσεὺς ὁ ταχύπους ἡγεῖται
τοῦ μαχίμου ἐκείνου χοροῦ
καὶ ἐγκύμων σκοποῦ τολμηροῦ
πρὸς τὸ χάνι κινεῖται...

Καὶ τὰ παλληκάρια τοῦ Ὀδυσσέα Ἀνδρούτσου μπῆκαν στὸ χάνι...

Ἐκεῖ δὲ τὸν χορὸν διαλύει
κλεῖ τὴν Μάνδρα καὶ οὕτω λαλεῖ:
Ἡ Πατρίς μας ἐδῶ σᾶς καλεῖ
στρατιῶται ἀνδρεῖοι!...

Καὶ πραγματικά. Μόλις μπῆκαν στὸ Χάνι, ὁ Ὀδυσσέας τοὺς ἔβγαλε πατριωτικὸ λόγο, ποὺ ἐμψύχωσε τοὺς πολεμιστές, κι' ἄρχισε ἀμέσως τὸ «ὀχυρωματικὸ» ἔργο του. Ἀμπάρωσε τὶς πόρτες καὶ τὶς στέριωσε μὲ λιθάρια. Ἄνοιξε πολεμήστρες, ὥρισε τὶς θέσεις τῶν ἀνθρώπων του καὶ περίμενε τὴν ἐμφάνιση τοῦ ἐχθροῦ.

Στὸ μεταξύ, ἕνα ἀπὸ τὰ παλληκάρια του, ὁ Ἀναστάσιος Κεχαγιᾶς ἔφυγε γιὰ τὸ χωριό του, κι' εἶχε κι' ὅλας γυρίσει κουβαλώντας τρία φορτώματα μὲ τρόφιμα.

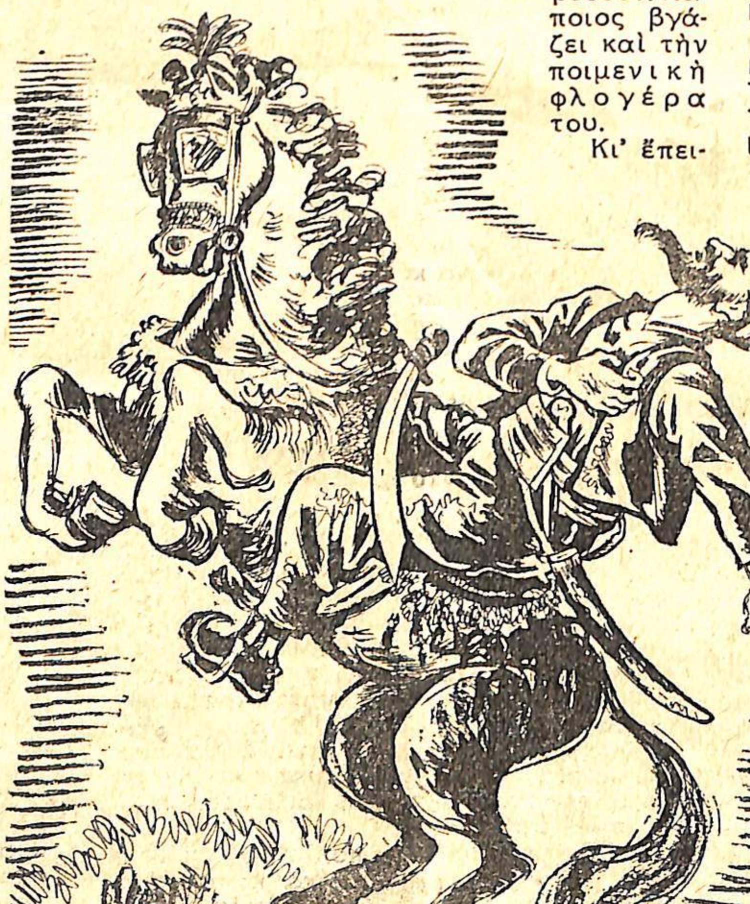
Κι' εἶχε φθάση στὴν ὥρα του· γιατὶ ἐκείνη ἀκριβῶς τὴ στιγμὴ εἶχαν ἐμφανιστῇ οἱ προφυλακὲς τοῦ Ὀμὲρ Βρυώνη!

Εἶχαν δῆ ἀπὸ μακρυὰ τὰ σώματα τοῦ Δυοβουνιώτη καὶ Πανουριᾶ μὰ δὲν πίστεψαν πὼς στὴ Μάνδρα τοὺς περίμενε ἡ... καταστροφή! Εἶχαν παραταχθεῖ γιὰ τὴ μάχη μὲ τοὺς δυὸ ὁπλαρχηγούς. Ἔκαμαν πρῶτα - πρῶτα τὴν προσευχή τους στὸν Ἀλλὰχ καὶ ὥρμησαν!...

Πρῶτος - πρῶτος προχωρεῖ καβαλλάρης ἕνας Δερβίσης. Ὁ Ζαλοκώστας περιγράφει πιστὰ τὴ σκηνή:

Πρὸ τῶν ἄλλων ξιφήρης προ- [βαίνει
Εἷς δερβίσης τὸν ἵππον κεντῶν
ὁ υἱὸς τοῦ Ἀνδρούτσου αὐτὸν
ἐρωτᾶ ποῦ πηγαίνει.

Ἀποκρίνετ' ἐκεῖνος: Νὰ [σφάξω
ὅπου βρῶ τοῦ προφήτου ἐχ- [θρούς.
Καὶ πατῶντας ἀπίστους νε- [κροὺς
τὸ Ἀλλὰχ ν' ἀνακράξω!

«Καὶ ἡνίας καὶ σπάθην ἀφήνει».

Ὁ Ὀδυσσέας εἶχε διατάξει: Κανεὶς δὲν θὰ πυροβολήσῃ πρὶν δώσει τὸ σύνθημα. Καὶ τὸ σύνθημα ἦταν ὁ δικός του πυροβολισμός! Ὅταν ὁ δερβίσης ἔφτασε μπροστὰ στὸ χάνι, ὁ Ἀνδροῦτσος τὸν ρώτησε ποῦ πάει, στὴν Ἀλβανικὴ γλῶσσα. Ἡ σύντομη συνομιλία Ἀνδρούτσου Δερβίση ἀποδίδεται μὲ ἀκρίβεια στοὺς παραπάνω στίχους τοῦ Ζαλοκώστα.

Ὁ Τοῦρκος ἱερωμένος δὲν πρόφτασε νὰ ἀποτελειώσῃ τὴ φράση του! Γιατὶ ἡ ἀπάντηση τοῦ Ὀδυσσέα τοῦ ἦρθε ἀπότομη:

Ἀπ' ἐδῶ ὤ υἱὲ τοῦ προφήτου
Μιναρὲν δὲν θὰ βρῇς ὑψηλὸν
ἀλλὰ μόνο τουφέκι καλόν.
Καὶ ἰδοὺ ἡ φωνή του.

Καὶ ἡνίας καὶ σπάθην ἀφήνει
ὁ Δερβίσης στὰ στέρνα πληγεὶς
καὶ ὁ ἵππος αὐτοῦ πτοηθεὶς
κοῦφος κι' εὔκαιρος τρέχει!

Μόλις οἱ τοῦρκοι εἶδαν τὸ ἱερὸ πρόσωπο τοῦ Δερβίση αἱμόφυρτο στὸ χῶμα, ὥρμησαν στὸ χάνι μὲ πραγματικὴ λύσσα! Μὰ πλήρωσαν ἀκριβὰ τὴν προσπάθειά τους. Τὰ σώματα σωριάζονται τὸ ἕνα πάνω στ' ἄλλο μπροστὰ στὸ χάνι. Δίπλα στὸν πέτρινο τοῖχο του, ὑψώ εται ἕνας ἄλλος τοῖχος ἀπὸ πτώματα Τούρκων.

Καὶ εἶναι ἱστορικῶς ἀκριβεῖς οἱ στίχοι τοῦ Ζαλοκώστα:

Οὔτε ἓν ὅπλον εἰς μάτην καπνίζει
Οὔτε ἓν ὅπλον εἰς μάτην βροντᾷ
Κάθε βόλι συρίζον πετᾷ
καὶ τὰ κρέατα σχίζει...

Μάταια ὁ ἀρχιστράτηγος διατάσσει ἐφόδους γιὰ νὰ καταληφθῇ τὸ Χάνι. Δὲν κατορθώνει παρὰ νὰ προσθέσῃ νέα θύματα!

Μάταια προκηρύσσει χρηματικὴ ἀμοιβὴ πεντακοσίων πουγγίων στὸ στρατιώτη ποὺ θὰ κατορθώσῃ νὰ ἀνοίξῃ τὸ δρόμο γιὰ τὸ χάνι. Οἱ τοῦρκοι στρατιῶτες πολεμοῦν, βέβαια, μὲ λύσσα καὶ μὲ αὐτοθυσία ποὺ πρέπει νὰ τοὺς ἀναγνωριστῇ.

Ἕνας Τουρκαλβανὸς ὁπλαρχηγὸς ἀποφασίζει νὰ διεκδικήσῃ τὸ ἔπαθλο. Ἐξαπέλυσε μὲ τὸ σῶμα του μιὰ θυελλώδη ἐπίθεση. Οἱ στρατιῶτες του ἐπιτίθενται μὲ κλεισμένα τὰ μάτια γιὰ νὰ μὴ βλέπουν τὰ πτώματα! Μὰ γιὰ ἔπαθλό τους πῆραν τὴν ἀμοιβὴ ἑνὸς πραγματικὰ ἡρωϊκοῦ θανάτου. Ἔπεσαν ὅλοι, μέχρι τοῦ τελευταίου. Θερίστηκαν ἀπὸ τὰ βόλια τῶν παλληκαριῶν τοῦ Ὀδυσσέα!

Εἶδε κι' ἀπόειδε ὁ Ὀμὲρ Βρυώνης καὶ διατάσσει νὰ φέρουν πυροβόλα ἀπὸ τὴ Λαμία! Ἀποφασίζει νὰ τινάξῃ στὸν ἀέρα τὸ Χάνι καὶ τοὺς ὑπερασπιστές του! Καὶ ἀναβάλλει τὴν ἐπιχείρηση γιὰ τὴν ἄλλη μέρα. Ἔχει ἄλλωστε νυχτώσει κι' οἱ τοῦρκοι δὲν πολεμοῦσαν τότε τὴ νύχτα. Ὁ Τοῦρκος ἀρχηγὸς κάνει μόνο τὸν ἀπολογισμὸ τῆς μάχης. Ἑκατοντάδες οἱ νεκροὶ καὶ οἱ τραυματίες...

Στὸν τόπο ποὺ ἐπικρατοῦσε, λίγες ὧρες πρίν, ἡ κόλαση, τώρα ἔχει ἁπλωθῆ, τὴν ἀνοιξιάτικη ἐκείνη νύχτα, ἀπόλυτη ἡσυχία! Ὅλα ἡσύχαζαν. Οἱ ἐχθροὶ κοιμῶνται.

Ὁ Ὀδυσσέας ὅμως ἀγρυπνάει. Καὶ ἑτοιμάζει μιὰ ἡρωϊκὴ ἔξοδο. Καὶ πραγματικά, πρὶν ἀκόμη φέξει, ἀνοίγει τὶς πόρτες καὶ φεύγει μὲ τοὺς ἄνθρωπους του.

Οἱ Τοῦρκοι πῆραν χαμπάρι, τὴν ἔξοδο. Ἕνας Τοῦρκος φωνάζει.

Καὶ ὁ Ζαλοκώστας περιγράφει:

«*Μουσουλμάνος, βοᾷ τρομαγμένος*
ὁ Γκιαοὺρ - ὁ Γκιαοὺρ μᾶς ἐπῆ—
Δὲν ἐπρόφτασε—ρε νὰ εἰπῇ
Πίπτει κάτω σφαγμένος!

Οἱ ἐχθροὶ πρόφτασαν καὶ πυροβόλησαν τοὺς φυγάδες. Ἦταν ὅμως ἀργά. Οἱ νικητὲς τῆς Γραβιᾶς εἶχαν σωθῆ. Μετρήθηκαν. Ἕνα μόνο παλληκάρι ἔλλειπε. Ἦταν ὁ μόνος ἀπὸ τὰ 117 ποὺ ἔδωσε τὴ ζωή του γιὰ τὴ Πατρίδα!

Ὅταν ξημέρωσε, οἱ τοῦρκοι ἀποδεκατισμένοι εἶχαν πάρει τὴν ἀπόφασή τους. Θὰ ἐγκατέλειπαν τὴν ἐκστρατεία ποὺ τοὺς εἶχε στοιχίση τόσο ἀκριβὰ στὴν Ἀλαμάνα καὶ τὴ Γραβιά...

Ἡ Πελοπόννησος εἶχε σωθῆ. Ἡ Ἐπανάσταση σημείωνε τὶς μεγαλείτερες ἐπιτυχίες της.

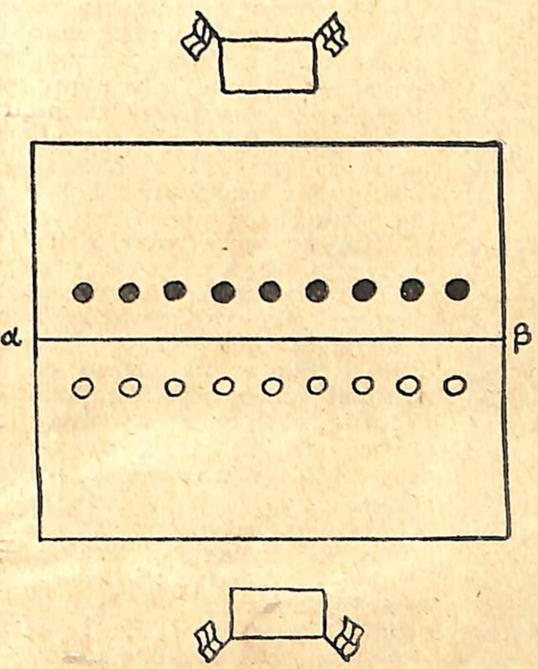
Ὁ Ἱστορικὸς Μ.

Τὰ παιχνίδια ποὺ παίζουν τὰ Ἑλληνόπουλα

Ἡ ἁρπαγὴ τῆς σημαίας.

Τὸ παιγνίδι αὐτὸ παίζεται σὲ μεγάλη αὐλὴ ἢ γήπεδο μὲ 12 ὡς 24 παιδιά.

Ὅπως φαίνεται καὶ στὸ σχεδιάγραμμα χαράζομε στὸ γήπεδο ἢ στὴν αὐλὴ ἕνα τετράγωνο ποὺ τὸ χωρίζομε στὴ μέση. Μπορεῖ αὐτὸ νὰ ἔχῃ μῆκος καὶ πλάτος 30 - 50 μέτρα.

Ἔξω ἀπὸ τὸ τετράγωνο αὐτὸ χαράζομε ὅπως βλέπετε καὶ στὸ σχέδιο δύο μικρότερα τετράγωνα μὲ πλευρὰ 3 - 4 μέτρα. Τὰ δυὸ μικρὰ αὐτὰ τετράγωνα ἀπὸ τὴ μιὰ καὶ τὴν ἄλλη πλευρὰ τοῦ μεγάλου τετραγώνου, εἶναι τὰ **φρούρια**, καὶ σ' αὐτὰ τοποθετοῦνται ἀπὸ δύο σημαῖες. Τὰ παιδιὰ ποὺ παίρνουν μέρος στὸ παιγνίδι χωρίζονται σὲ δυὸ ἴσες ὁμάδες καὶ τοποθετοῦνται ἀντιμέτωπα σ' ἕνα ζυγὸ ἐμπρὸς στὴν κεντρικὴ γραμμὴ τοῦ μεγάλου τετραγώνου. Τώρα ὁ σκοπὸς τοῦ παιγνιδιοῦ εἶναι ἡ κάθε ὁμάδα νὰ ἁρπάξῃ τὶς δυὸ σημαῖες τῆς ἀντίπαλης ὁμάδας. Ἔτσι, ἡ κάθε ὁμάδα ἔχει διπλὸ σκοπό: Πρῶτα νὰ κυριεύσῃ τὶς ἐχθρικὲς σημαῖες καὶ δεύτερο νὰ ἐμποδίσῃ κάθε ἀπόπειρα ἁρπαγῆς τῆς δικῆς της σημαίας συλλαβαίνοντας τὸν ἀντίπαλο ποὺ θὰ προσπαθήσῃ νὰ τὴν πάρῃ, ὅταν βρίσκεται στὰ ὅρια τοῦ δικοῦ της στρατοπέδου.

Ἂν ἕνας ἀπὸ τοὺς παίκτες κατορθώσῃ νὰ φθάσῃ στὸ φρούριο τῆς ἀντίπαλης ὁμάδας καὶ πατήσῃ καὶ τὰ δυὸ του πόδια μέσα σ' αὐτό, τότε ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ πάρῃ μιὰ σημαία καὶ νὰ τὴν τοποθετήσῃ ἀνενόχλητος στὸ φρούριο τῆς ὁμάδας του. Στὸ διάστημα αὐτὸ ποὺ θὰ πάῃ ἀπὸ τὸ ἕνα φρούριο (τῆς ἀντίπαλης ὁμάδας) στὸ ἄλλο δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ λάβῃ μέρος στὸ παιγνίδι.

Ἂν ὅμως στὴν προσπάθειά του νὰ φθάσῃ στὸ φρούριο τῆς ἀντίπαλης ὁμάδας συλληφθῇ —καὶ σύλληψη θεωρεῖται τὸ ἐλαφρὸ χτύπημα στὴν πλάτη ἀπὸ τὸν ἀντίπαλο— τότε θεωρεῖται αἰχμάλωτος καὶ ὑποχρεώνεται νὰ παραμείνῃ μέσα στὸ ἐχθρικὸ φρούριο ὥσπου κάποιος ἀπὸ τοὺς συντρόφους του — τοὺς παῖκτες τῆς δικῆς του ὁμάδας — κατορθώσῃ νὰ τὸν ἀπελευθερώσῃ! Καὶ ἡ ἀπελευθέρωση γίνεται ὅταν ὁ παίκτης αὐτὸς καταφέρῃ νὰ φθάσῃ ὡς τὸ ἐχθρικὸ φρούριο καὶ πατώντας καὶ τὰ δυὸ του πόδια σ' αὐτὸ τὸν χτυπήσῃ ἐλαφρὰ μὲ τὸ χέρι στὴν πλάτη. Τότε καὶ οἱ δυὸ ἐπιστρέφουν ἀνενόχλητοι στὸ στρατόπεδό τους.

Κάθε φορὰ ποὺ ἕνας ἀπὸ τοὺς παῖχτες πατήσῃ στὸ ἐχθρικὸ φρούριο μπορεῖ νὰ πάρῃ ἢ μιὰ «Σημαία» ἢ ἕναν αἰχμάλωτο.

Ἡ ὁμάδα ποὺ θὰ κυριέψῃ τὶς δυὸ σημαῖες καὶ θὰ συλλάβῃ δυὸ αἰχμαλώτους θεωρεῖται νικήτρια.

ΕΣΥ ΚΑΙ ΟΙ ΑΛΛΟΙ

ΟΙ ΔΗΜΟΙ ΚΑΙ ΟΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ

—Παπού, εἶπε ὁ Θάνος στὸν παπού του καθὼς καθόνταν οἱ δυό τους στὴν αὐλὴ τοῦ σπιτιοῦ τους καὶ κουβέντιαζαν, ὅπως τὸ συνήθιζαν κάθε ἀπόγεμα, πρὶν πάη ὁ Θάνος νὰ μελετήση. Ξέρω πῶς τὸ χωριό μας εἶναι «Κοινότης Νεοχωρίου» καὶ πῶς ὁ θεῖος Δημήτρης εἶναι Πρόεδρος τῆς Κοινότητας. Δὲν μοῦ ἐξήγησες ὅμως ποτὲ τί εἶναι αὐτὴ ἡ κοινότητα. Οὔτε μοῦ ἐξήγησες γιατὶ ἐμεῖς δὲν ἔχουμε δήμαρχο, ὅπως ἔχει ἡ Πάτρα...

—Σιγά-σιγά! τοῦ εἶπε γελώντας ὁ παπούς. Ὅταν ρωτᾶς πολλά, μαθαίνεις λίγα. Ἕνα-ἕνα πρᾶγμα νὰ μὲ ρωτᾶς.

—Καλὰ παπού! Σὲ ρωτάω λοιπὸν τί θὰ πῆ «Κοινότης Νεοχωρίου»; Γιατὶ εἴμαστε ἐμεῖς τὸ χωριό, μιὰ κοινότητα;

—Θάνο μου, εἶπε ὁ παπούς, ὅλα τὰ πράγματα δὲν εἶναι εὔκολα νὰ τὰ καταλαβαίνη ἕνα παιδί. Πρέπει νὰ πήξη κομμάτι τὸ μυαλό του, γιὰ νὰ καταλαβαίνη τί τοῦ λές. Περιμένω λοιπὸν πρῶτα νὰ σοῦ γεννηθῆ μιὰ ἀπορία καὶ τότε μὲ ρωτᾶς, καὶ σοῦ λέω. Θέλεις νὰ μάθης τί εἶναι ἡ Κοινότητα; Γιὰ νὰ τὸ καταλάβης, πρέπει πρῶτα ν' ἀνοίξης τὸ χάρτη σου. Καὶ νὰ βρῆς ἐκεῖ τὴ χώρα ποὺ τὴ βρέχουνε δυὸ θάλασσες: Αὐτὴ τὴ χώρα ποὺ λέγεται Ἑλλάδα καὶ ποὺ εἶναι ἡ πατρίδα σου...

—Καὶ γιατὶ πρέπει νὰ τὴ βρῶ στὸ χάρτη, παπού; ρώτησε ξαφνιασμένο τὸ παιδί... Τὴν Ἑλλάδα τὴν ἔχω ὅλη τὴν ὥρα στὴν καρδιά μου... Τί θὰ μοῦ μάθη τάχα ὁ χάρτης ποὺ δὲν τὸ ξέρω;

—Δὲ θὰ σοῦ μάθη τίποτα. Μόνο θὰ σοῦ θυμήση πὼς ἡ Ἑλλάδα εἶναι μιὰ χώρα μέσα στὴν Εὐρώπη. Ἕνα κράτος. Καμμιὰ φορὰ θὰ σοῦ ἐξηγήσω τί εἶναι Ἔθνος καὶ τί εἶναι Κράτος. Γιὰ τὴν ὥρα, ἀρκεῖ νὰ ξέρης πὼς κράτος εἶναι μιὰ χώρα ποὺ ὁ λαός της κυβερνιέται ἀπὸ μ ι ὰ κυβέρνηση. Ἡ κυβέρνηση μένει στὴν πρωτεύουσα. Ἀπὸ κεῖ διευθύνει ὅλο τὸ κράτος. Φροντίζει γιὰ τὰ σχολεῖα, γιὰ τὰ δικαστήρια, γιὰ τὸ στρατό, γιὰ τὴ συγκοινωνία καὶ γιὰ τὸ κάθε τι. Γιὰ νὰ ξέρη τί γίνεται σὲ ὅλο τὸ κράτος, τὸ ἔχει χωρίση σὲ μικρὰ κομμάτια: σὲ νομούς. Ἡ κυβέρνηση τοποθετεῖ σὲ κάθε νομό, ἕνα νομάρχη. Ὁ νομάρχης, ἀντιπροσωπεύει τὴν κυβέρνηση μέσα στὸ νομό. Ὅταν θάρθη ἡ ὥρα θὰ σοῦ πῶ πιὸ πολλὰ γιὰ τοὺς νομοὺς καὶ γιὰ τὶς νομαρχίες.

Τὸ κράτος χωρίζεται σὲ νομοὺς καὶ στὸν κάθε νομὸ εἶναι πλῆθος δῆμοι καὶ κοινότητες. Δῆμοι, εἶναι ὑποχρεωτικὰ οἱ πρωτεύουσες τῶν νομῶν ὅπου εἶναι ἡ νομαρχία καὶ οἱ πολιτεῖες ποὺ ἔχουν πάνω ἀπὸ 10,000 κατοίκους.

Κοινότητες εἶναι τὰ χωριὰ ποὺ ἔχουν πάνω ἀπὸ 300 κατοίκους, κι' ὅπου λειτουργεῖ δημοτικὸ σχολεῖο. Ἂν ἔχει λιγότερους ἀπὸ 300 κατοίκους τὸ χωριό, δὲ μπορεῖ νὰ σχηματίση δική του κοινότητα. Ἂν εἶναι κοντὰ σὲ πολιτεία, ἀνήκει στὸ δῆμο τῆς πολιτείας. Ἂν εἶναι μακριά, ἑνώνεται μὲ τὴν πιὸ κοντινή του κοινότητα κι' ἀνήκει σ' ἐκείνη. Ἐμεῖς λεγόμαστε «Κοινότης Νεοχωρίου» γιατὶ τὸ χωριό μας εἶναι μεγάλο. Ἔχει πάνω ἀπὸ πεντακόσιους κατοίκους. Στὴν κοινότητα τὴ δική μας ἀνήκει καὶ τὸ Πετροχώρι, ποὺ ἔχει μονάχα 150 κατοίκους.

Ὁ νόμος λέει πὼς κάθε ὑπήκοος τοῦ κράτους μας, πρέπει νὰ εἶναι μέλος ἑνὸς Δήμου ἢ μιᾶς Κοινότητας. Εἶναι μέλος τοῦ δήμου ἢ τῆς κοινότητας ὅπου ἔχει γεννηθῆ. Μπορεῖ ὅμως νὰ κάνει αἴτηση καὶ νὰ ζητήση νὰ τὸν γράψουν στὸ δῆμο ἢ τὴν κοινότητα ὅπου κατοικεῖ τώρα.

Σὲ κάθε κοινότητα καὶ σὲ κάθε δῆμο, ὑπάρχει ἕνα βιβλίο ὅπου γράφουν τὰ ὀνόματα ὅλων τῶν μελῶν τῆς κοινότητας ἢ τοῦ δήμου, καθὼς καὶ τὸ χρόνο ποὺ γεννήθηκε ὁ καθένας. Αὐτὸ λέγεται «γενικὸ μητρῶο δημοτῶν».

Ἔτσι κάθε ἕλληνας ἄντρας ἢ γυναῖκα ποὺ κατοικεῖ στὴν Ἑλλάδα, πρέπει νὰ εἶναι γραμμένος σὲ κάποιο «μητρῶο δημοτῶν».

Τὸ νομάρχη τὸν διορίζει, ὅπως εἴπαμε, ἡ κυβέρνηση. Οἱ κάτοικοι ὅμως τῆς κοινότητας ἢ τοῦ δήμου, ἐκλέγουν οἱ ἴδιοι ἐκείνους ποὺ θὰ διευθύνουν τὴν κοινότητα ἢ τὸ δῆμο. Στὴν κοινότητα, ἐκλέγουν τὸ «κοινοτικὸ συμβούλιο» ἀπ' ὅπου θὰ βγῆ ὁ πρόεδρος τῆς κοινότητας, καὶ στὸ δῆμο, ἐκλέγουν τὸν δήμαρχο καὶ τὸ δημαρχιακὸ συμβούλιο.

Ἐπειδή, λοιπόν, οἱ ἴδιοι οἱ κάτοικοι διαλέγουν ἐκείνους ποὺ θὰ διευθύνουν, ποὺ θὰ διοικήσουν τὴν κοινότητα ἢ τὸ δῆμο, λέμε πὼς ἡ κοινότητα καὶ ὁ δῆμος ἀποτελοῦν τὴν τοπικὴ αὐτοδιοίκηση. Αὐτὰ ποὺ σοῦ εἶπα Θάνο, εἶναι ὅσα λέει ὁ νόμος γιὰ τὶς κοινότητες καὶ γιὰ τοὺς δήμους.

—Τὸ ἴδιο πρᾶγμα εἶναι παπού κοινότητα καὶ δῆμος καθὼς καταλαβαίνω, εἶπε ὁ Θάνος. Μόνο ποὺ ὁ δῆμος εἶναι μιὰ κοινότητα πιὸ μεγάλη.

—Ναὶ παιδί μου, ἀκριβῶς. Ἐπειδὴ ὅμως ὅσο πιὸ μεγάλη εἶναι μιὰ πολιτεία τόσο πιὸ πολύπλοκα εἶναι τὰ ζητήματά της — μεγάλα καράβια, μεγάλες φουρτοῦνες! ὅπως λέει κι' ἡ παροιμία — γι' αὐτὸ ὁ νόμος ξεχώρισε τὴν κοινότητα ἀπὸ τὸ δῆμο, γιὰ νὰ ὁρίση μὲ ἄλλες λεπτομερείες τὰ χρέη τοῦ δημάρχου καὶ τῶν δημοτικῶν συμβούλων. Γι' αὐτὸ κι' ἐγὼ ὅταν θὰ σοῦ μιλῶ γιὰ «κοινότητα», νὰ καταλαβαίνης πὼς σοῦ μιλῶ καὶ γιὰ τὸ δῆμο. Ἡ κοινότητα, Θάνο μου, εἶναι τὸ πιὸ μικρὸ κομμάτι τοῦ κράτους. Τὸ πιὸ μικρὸ του κύτταρο. Εἶναι ὁ τόπος ὅπου γεννηθήκαμε καὶ ὅπου ζοῦμε. Οἱ πολιτισμένοι ἄνθρωποι Θάνο μου, δὲ ζοῦν ξεμοναχιασμένοι σὰν τὰ θηρία, ποὺ ζῆ τὸ καθένα στὴ φωλιά του καὶ δὲν ἐνδιαφέρεται παρὰ μόνο γιὰ τὴ δική του τὴν τροφὴ καὶ τὴν τροφὴ τῶν παιδιῶν του. Οἱ ἄνθρωποι κατάλαβαν ἀπὸ νωρίς, πὼς πολλοὶ μαζὶ μποροῦν νὰ κάνουν ὅσα δὲ μπορεῖ ὁ καθένας χωριστά. Γι' αὐτὸ τὸ κράτος ποὺ ἀποτελεῖται ἀπὸ πολλούς, μπορεῖ νὰ κάνη πράγματα θαυμαστά. Ἀνοίγει διώρυγες, φτιάνει σιδηροδρομικὲς γραμμές, καὶ ἑνώνει ὅλη τὴ χώρα μὲ τὰ σύρματα τοῦ τηλεγράφου καὶ τοῦ τηλεφώνου. Χτίζει τεράστια νοσοκομεῖα, πανεπιστήμια, ἀνώτερες σχολές, μουσεῖα. Ἔχει τὸ στρατό του καὶ τὸ στόλο του γιὰ νὰ τὸ προστατεύουν. Καὶ τί δὲ μπορεῖ τὸ κράτος.

ΤΑ ΔΩΡΑ ΤΟΥ ΝΟΡΒΗΓΙΚΟΥ ΛΑΟΥ

Τὰ παιδιὰ τῆς παιδοπόλεως «Ἅγιος Χαράλαμπος» βοηθοῦν στὴν μεταφορὰ τῶν δώρων ποὺ τοὺς ἔστειλε ὁ Νορβηγικὸς λαὸς ὕστερα ἀπὸ ἔρανο ποὺ ἔγινε μὲ πρωτοβουλία τῶν ἐφημερίδων «MORGENBLADET» καὶ «BERGENSTIDENTE»

[Σὲ ἄλλη σελίδα δημοσιεύουμε δύο ἀπὸ τὰ εὐχαριστήρια γράμματα ποὺ ἔστειλαν τὰ παιδιὰ τῶν παιδοπόλεων στοὺς Νορβηγούς.]

Ἡ θρησκευτική μας στήλη

ΑΓΑΠΗ ΚΑΙ ΧΑΡΑ

Τὴν ἀφορμὴ γιὰ τὸ σημερινὸ μας θέμα τὴν δίνει ἕνα γράμμα κάποιου παιδιοῦ τῶν Παιδοπόλεων ποὺ μένει τώρα στὴ Γεωργικὴ Σχολὴ Θεσσαλονίκης.

Περιγράφει πρῶτα τὴν ψυχική τους κατάσταση πρὶν ἔλθουν στὴν Παιδόπολη καὶ τὶς πρῶτες ἡμέρες ποὺ ἔμειναν σ' αὐτήν:

«Μᾶς εἶχε κυριευμένους τὸ σκοτεινὸ μῖσος καὶ βρισκόμασταν ὅλην τὴν ὥρα στὰ χτυπήματα καὶ στὰ μαλώματα. Θυμοῦμαι, ἤμασταν στὴν Ἁγία Τριάδα καὶ ἔτρεχε ἕνας παπποῦς ὅλην τὴν ὥρα γιὰ νὰ μᾶς ξεχωρίση.»

Ὕστερα, τὸ καλὸ αὐτὸ παιδὶ τῆς Παιδοπόλεως συνεχίζει, δείχνοντας τὴ μεταβολή, ποὺ ἔγινε κατόπιν μέσα στὶς ψυχὲς τῶν παιδιῶν: «Δὲν πέρασε πολὺς καιρὸς κι' αὐτὴ ἡ κατάσταση ἄλλαξε. Γρήγορα ἔστειλε ὁ Σωτήρας τὴν εἰρήνη του, τὴν ἑνότητα καὶ τὴ χαρά, ποὺ τὴν ἔχει σὲ βαθμὸ ἀφθονίας. Καὶ νά! Ἀπὸ ἐχθροὶ ποὺ ἤμασταν καὶ χτυπιόμασταν, μᾶς ἕνωσε ὅλους μὲ τόση ἀγάπη, ποὺ ζούσαμε καὶ ζοῦμε καλύτερα ἀπὸ ἀδέλφια, καὶ χαρόμαστε τὴ ζωὴ ποὺ μᾶς ἐχάρισεν ὁ Λυτρωτής.»

Ξαναδιαβᾶστε αὐτὰ τὰ παραπάνω κομμάτια τῆς ἐπιστολῆς τοῦ ἀγαπητοῦ μας φίλου. Γιὰ προσέξτε τα! Τὸ παρατηρήσατε; Στὸ πρῶτο κομμάτι ποὺ μιλάει γιὰ τὴν κατάσταση τοῦ μίσους, ποὺ εἶχαν στὴν ἀρχή, δὲν ἀναφέρει καθόλου τὴ χαρά. Οὔτε λέξη γι' αὐτήν. Καὶ εἶναι ἐντελῶς φυσικό. Τὸ ξέρει δὰ ὁ καθένας μας, ἀπ' τὴ δική του ζωή. Ἅμα ἀφήσωμε μέσα στὴ ψυχή μας νὰ εἰσχωρήση ἡ ζήλεια ἢ τὸ μῖσος, τότε, ἀντίο χαρά. Ἐπέταξε ἀπ' τὴν καρδιά μας σὰν τὸ πουλάκι. Καὶ στὴ θέση τῆς χαρᾶς ἔρχεται νὰ θρονιαστῇ ἡ γκρίνια καὶ ἡ στενοχώρια. Ὅλα μᾶς φταῖνε, ἀκόμη καὶ τὰ ροῦχα μας. Δὲν μποροῦμε νὰ εὐχαριστηθοῦμε μὲ τίποτα, δὲν μποροῦμε νὰ χαροῦμε τίποτα. Μπορεῖ νὰ ἔχομε γύρω μας τοῦ κόσμου τὰ καλά. Μπορεῖ νὰ εἴμαστε πλημμυρισμένοι ἀπὸ ὅλες τὶς δωρεὲς τοῦ Θεοῦ. Μπῆκε στὴν ψυχή μας ἡ ζήλεια καὶ τὸ μῖσος; Τότε ὄχι μόνο νὰ ἀπολαύσωμε τὶς δωρεὲς αὐτὲς δὲν μποροῦμε, ἀλλὰ καὶ πιέζει τὴν ψυχή μας ἡ θλίψη καὶ ἡ πίκρα καὶ ἡ βαρειὰ στενοχώρια.

Γιὰ ἰδέστε τώρα τὸ δεύτερο κομμάτι τῆς ἐπιστολῆς. Ἐκεῖ μᾶς γράφει ὅτι ὁ Χριστὸς τοὺς χάρισε τὴν ἄφθονη χαρά Του καὶ ὅτι χαίρονται τώρα τὴ ζωή, ποὺ τοὺς χάρισε ὁ Λυτρωτής. Χαρά, λοιπόν, τώρα, καὶ χαρὰ τῆς ζωῆς. Ἀλλὰ αὐτὴ δὲν ἦρθε μόνη της. Εἶχε καὶ συντροφιά. Ἦρθε μαζὶ μὲ τὴν ἑνότητα καὶ τὴν μεταξὺ τῶν παιδιῶν ἀγάπη. Γιὰ προσέξετε καλὰ τί γράφει: «Ζοῦμε καλύτερα ἀπὸ ἀδέλφια». Ἔχουν, δηλαδή, τόση ἀγάπη μεταξύ τους, ποὺ ἀγαπιοῦνται περισσότερο, παρ' ὅσο ἀγαπιοῦνται τὰ ἀδέλφια: Μὲ ἄλλα λόγια, ἀγαποῦν ὁ ἕνας τὸν ἄλλον μὲ τὴν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ, ἀγαπιοῦνται σὰν χριστιανοί. Αὐτὴ τὴν ἀγάπη ἔβλεπαν, τὸν παληὸ καιρό, ἀνάμεσα στοὺς χριστιανοὺς οἱ εἰδωλολάτρες καὶ ἔλεγαν: «Γιὰ ἰδέστε, πῶς ἀγαπᾶ ὁ ἕνας τὸν ἄλλον! Ἀγαπιῶνται ἀκόμα καὶ πρὶν γνωρισθοῦν μεταξύ τους!»

Ὥστε, λοιπόν, ἡ ἀγάπη καὶ ἡ χαρὰ πηγαίνουν μαζί; Ἡ ἀγάπη ἔχει ἄμεσο σύνδεσμο μὲ τὴ χαρά; Καὶ βέβαια.

Ἄ! Ξέρω, θὰ εἰποῦν, ἴσως, μερικοί. Ἀγάπη; Ἄ, ναί. Θέλομε ὅλοι νὰ μᾶς δείχνουν ἀγάπη. Οἱ γονεῖς μας, οἱ δικοί μας, οἱ δασκάλοι μας, οἱ πιὸ μεγάλοι γενικά, οἱ φίλοι μας, οἱ γνωστοὶ καὶ οἱ ἄγνωστοι, θέλομε, τέλος πάντων, ὅλοι νὰ μᾶς δείχνουν ἀγάπη. Καὶ τότε ἔχομε χαρά, πολλὴ χαρά. Ὅση πιὸ πολλὴ ἀγάπη μᾶς δείχνουν, τόσο πιὸ πολλὴ χαρὰ θὰ νοιώθωμε.

Καὶ ὅμως, δὲν εἶναι ἔτσι. Γιατὶ συμβαίνει σ' αὐτὲς τὶς περιπτώσεις κάτι περίεργο: Ἂς ὑποθέσωμε ὅτι ὅλο καὶ πιὸ πολὺ θέλομε τὴν ἀγάπη τῶν ἄλλων. Θὰ παρατηρήσωμε τότε ὅτι ἡ χαρά μας, ἀντὶ νὰ αὐξάνη, ἀρχίζει νὰ λιγοστεύη. Οἱ ἄλλοι μπορεῖ νὰ προσπαθοῦν νὰ κάνουν κάθε καπρίτσιο μας καὶ ὅλα μας τὰ χατήρια, ἐν τούτοις ἡ χαρά μας θὰ χάνεται. Ἐπίσης, ὑπάρχει καὶ κάτι ἄλλο, ποὺ σιγὰ-σιγὰ ἐλαττώνει τὴ χαρά μας, ἔστω καὶ ἂν μᾶς δείχνουν οἱ γύρω μας πολλὴ ἀγάπη: Καθὼς περνάει, δηλαδή, ὁ καιρός, συνηθίζομε σ' αὐτὸ τὸ μεγάλο δῶρο τοῦ Θεοῦ ποὺ λέγεται ἀγάπη καὶ ἀρχίζει νὰ μὴ μᾶς κάνη ἐντύπωση. Νομίζομε ὅτι εἶναι κάτι τὸ ἐντελῶς φυσικό, ὅλοι οἱ ἄλλοι νὰ μᾶς ἀγαποῦν. Ἔτσι, παύομε νὰ χαιρόμαστε, νὰ αἰσθανόμαστε, δηλαδή, χαρά, ἀπὸ τὴν ἀγάπη ποὺ μᾶς δείχνουν οἱ ἄλλοι.

Γιατὶ ἄραγε νὰ συμβαίνη αὐτό; Ὥστε δὲν μποροῦμε νὰ ποῦμε, ὅτι ὅπου ὑπάρχει πολλὴ ἀγάπη, ἐκεῖ ὑπάρχει καὶ πολλὴ χαρά;

Καὶ βέβαια μποροῦμε νὰ τὸ ποῦμε. Εἶναι μιὰ πραγματικότης, ἀναμφισβήτητη πραγματικότης, ὅπως μᾶς τὴν ἔδειξε τὸ γράμμα ἀπὸ τὴν Θεσσαλονίκη. Μόνο, πρέπει νὰ προσέξωμε ὅτι, ἀντὶ νὰ ζητᾶμε οἱ ἄλλοι νὰ μᾶς δείχνουν πολλὴ ἀγάπη, γιὰ νὰ αἰσθανόμαστε πολλὴ χαρά, θὰ πρέπει νὰ προσπαθοῦμε ἐμεῖς νὰ δίνωμε πολλὴ ἀγάπη. Ὅσο περισσότερη ἀγάπη δίνομε στοὺς ἄλλους, τόσο πιὸ περισσότερη χαρὰ θὰ αἰσθανόμαστε μέσα μας.

Αὐτό, ἄλλως τε, δὲν ἦταν καὶ τὸ συμπέρασμα, στὸ προηγούμενο σημείωμά μας; Αὐτὸς δὲν εἶναι ὁ τρόπος ποὺ μὲ τὴ θυσία Του μᾶς ἔδειξεν ὁ Κύριος;

Παιδιά, ἰδίως ἐσεῖς, ἡ νέα γενεά, πρέπει νὰ θεμελιώσετε μιὰ καινούργια, χαρούμενη κοινωνία. Ἀλλὰ αὐτὸ δὲν μποροῦμε νὰ τὸ κατορθώσωμε, χωρὶς νὰ ἀποκτήσωμε τὴν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ.

Πάτερ Ἱερώνυμος

Καὶ τί δὲν κάνει γιὰ τοὺς ὑπηκόους του (ἔτσι λέγονται ὅσοι ἀνήκουν σ' ἕνα κράτος). Κι' αὐτοὶ τὸ βοηθοῦν ὅσο μποροῦν κι' αὐτὸ τοὺς τὸ ξεπληρώνει μὲ τὸ παραπάνω. Μὰ τὸ ἴδιο τὸ κράτος ἀποτελεῖται ἀπὸ ἕνα πλῆθος χωριὰ καὶ πόλεις. Κι' οἱ ἄνθρωποι πού ζοῦν στὸ κάθε χωριὸ καὶ στὴν κάθε πόλη, θέλουν νὰ ζοῦν ὅσο γίνεται πιὸ καλὰ καὶ πιὸ πολιτισμένα καὶ δὲν πρέπει νὰ τὰ περιμένουν ὅλα ἀπὸ τὸ κράτος. Γι' αὐτὸ ὑπάρχουν οἱ δῆμοι καὶ οἱ κοινότητες. Γιὰ νὰ φροντίζουν γιὰ τὸ κάθε τί ποὺ κάνει τὴ ζωὴ τῶν κατοίκων τους πιὸ πολιτισμένη καὶ πιὸ ἄνετη. Ἡ κοινότητα κι' ὁ δῆμος ἔχουν δική τους περιουσία. Τὴν ἀπόκτησαν ἀπ' ὅσα τοὺς δίνει τὸ σύνολο (θὰ σοῦ ἐξηγήσω πῶς) καὶ τὴν ξοδεύουν γιὰ τὸ σύνολο πάλι.

Ὁ νόμος, ὁρίζει τί πρέπει νὰ δίνη ὁ κάθε κάτοικος γιὰ νάχη ἕνα εἰσόδημα ἡ κοινότητα ἢ ὁ δῆμος καὶ νὰ κάνη τὰ ἔργα ποὺ εἶναι χρήσιμα σὲ ὅλους. Ὁ νόμος ὅμως δὲν μπορεῖ νὰ κάνη τὸν κάθε κάτοικο καὶ καταλάβη πόσο σπουδαῖο πρᾶγμα εἶναι ἡ κοινότητα. Ὅσο πιὸ μεγάλο, πιὸ φωτεινό, πιὸ ἄνετο κάνουμε τὸ σπίτι μας, τόσο πιὸ εὐχάριστα ζοῦμε σ' αὐτό. Καὶ ὅσο πιὸ πολλὰ δώσουμε στὴν κοινότητά μας, ὄχι μόνο σὲ χρῆμα, ἀλλὰ καὶ σὲ κούραση, καὶ σὲ ἔγνοια, καὶ σὲ προσωπικὴ ἐργασία, τόσο ἡ κοινότητά μας θὰ προκόψη καὶ ἡ ζωή μας μέσα σ' αὐτὴ θὰ εἶναι πιὸ εὐτυχισμένη. Εἶναι χρέη ποὺ μᾶς τὰ ἐπιβάλει ὁ νόμος. Εἶναι ὅμως ἄλλα χρέη, ποὺ πρέπει μόνοι μας νὰ τὰ βροῦμε, καὶ ποὺ μᾶς προστάζουν νὰ κάνουμε θυσίες γιὰ τὸ σύνολο. Ὁ νόμος παίρνει στρατιῶτες ὅλους. Ὅμως ἐκεῖνες τὶς πράξεις τοῦ ὑπέροχου ἡρωϊσμοῦ καὶ τῆς αὐτοθυσίας ποὺ λαμπραίνουν τὴν ἱστορία τοῦ ἑλληνικοῦ στρατοῦ, κανένας νόμος δὲ μπορεῖ νὰ τὶς ἐπιβάλη. Εἶναι πάντοτε αὐθόρμητες. Κι' ὅπως ὑπάρχει ἕνας ἡρωϊσμὸς στὸν πόλεμο, ὑπάρχει κι' ἕνας ἡρωϊσμὸς στὴν εἰρήνη: πλάϊ στὸν ἡρωϊκὸ στρατιώτη, στέκεται ὁ τέλειος πολίτης. Ὁ τέλειος πολίτης δικαιώνει τὶς θυσίες τοῦ στρατιώτη. Καὶ ὁ τέλειος πολίτης, πρῶτα σὰν κάτοικος μιᾶς κοινότητας ἢ ἑνὸς δήμου δείχνει πῶς καταλαβαίνει τί ἀπαιτεῖ τὸ σύνολο ἀπ' αὐτόν. Ὅμως νά, μὲ τὴν κουβέντα πέρασε ἡ ὥρα. Εἶναι καιρὸς νὰ πᾶς νὰ μελετήσῃς.

Μαρίνα Κ.

ΣΤΑ ΝΗΣΙΑ ΤΩΝ ΓΛΑΡΩΝ

"Οταν ἔφτασα στὸ ξερονῆσι μὲ τὴ βάρκα, μόλις εἶχε σκάσει ὁ ἥλιος πίσω ἀπ' τὸ βουνό. Στὸ ἐρημονῆσι αὐτὸ νομίζεις πὼς κι' οἱ πέτρες ἀκόμα γεννοῦν γλάρους. Χιλιάδες γλάροι ποὺ ὑψώνονται σὰν λευκὸ νεφέλωμα καὶ σοῦ φράζουν τον οὐρανό, θαμπώνουν τὸν ἥλιο καὶ οἱ κραξιές τους, ἄλλοτε χαρούμενες, ἥρεμες, χαϊδευτικές, κι ἄλλοτε πάλι ἄγριες, ἔξαλες, σπαραχτικές, μπλέκουν μὲ τὸ ρόχθο τοῦ πελάγου σ' ἕνα πολυφωνικὸ σύνολο ἀπὸ ἤχους μιᾶς παράξενης ὀρχήστρας, ποὺ τοὺς παίρνει ὁ ἀέρας καὶ τοὺς ταξιδεύει μακριά, στὸ ἄπειρο...

"Αμα τὰ κοπάδια τοῦτα τῶν λευκῶν γλάρων χαμηλώνουν καὶ κάθονται πάνω στὸ νερό, νομίζεις πὼς τὰ βότσαλα τοῦ βυθοῦ ἀνέβηκαν στὸν ἀφρὸ κι' ἄσπρισε ἡ θάλασσα πέρα — πέρα. "Οταν φτάσαμε στὸ νησὶ μὲ τὴ βάρκα, οἱ γλάροι ὑψώθηκαν σύννεφο στὸν οὐρανό, κράζοντας. Νόμισα πὼς μοῦ κάνανε ὑποδοχή, πὼς ἦταν ἐκδήλωση χαρᾶς ποὺ βλέπαν ἄνθρωπο, ποιὸς ξέρει ὕστερα ἀπὸ πόσον καιρό. Τώρα καταλάβαινα πὼς εἶχα γελαστῆ. Σὲ μιὰ ἐποχὴ ποὺ οἱ γλάροι ἔχουν φτιάξει μὲ ξεροχόρταρα καὶ μὲ μικρόκλαδα τὶς φωλιές τους, ἀνάμεσα στὶς πέτρες, κάτω ἀπ' τὶς σφάκες, ποὺ γεννοβολοῦν καὶ περιμένουν ὥρα τὴν ὥρα νὰ ἰδοῦν τὰ μικρὰ γλαρόπουλα νὰ ραμφίζουν καὶ νὰ σπάνε τ' αὐγὰ γιὰ νὰ βγοῦν στὸν ἥλιο, κάθε ἐπισκέπτης τοῦ νησιοῦ εἶναι ἕνας κίνδυνος γιὰ τὸ μέλλον τῶν γλάρων. Κι' αὐτὸ ἀκριβῶς τὸ νόημα εἶχε ἡ ὁμαδικὴ κραυγή, ἡ ὁμαδικὴ ἄμυνα μπροστὰ στὸν κίνδυνο ποὺ πρόβαλε.

'Ο γλάρος εἶναι τὸ ὡραιότερο πουλὶ τῆς θάλασσας ἀλλὰ καὶ τὸ σύμβολο τοῦ γιαλοῦ. Θὰ ἦταν ἀδύνατο νὰ φανταστοῦμε τὴ θάλασσα δίχως γλάρο. Εἶναι τὸ στολίδι της. 'Η ἴδια ἡ ψυχή της ποὺ πλανιέται στὶς ἀκτές. Τὸ γλάρο μπορεῖς νὰ τὸ συναντήσης ἀνοιχτὰ στὸ πέλαγο, ποτὲ ὅμως δὲ θὰ τὸν βρῆς ἀπομακρυσμένο ἀπὸ τὴν ἀκροθαλασσιά, πρὸς τὴν ἐνδοχώρα ἢ τὸ βουνό. Μονάχα τὸ χειμῶνα μὲ τὶς χιονιές, ποὺ δὲ βρίσκει τίποτα νὰ φάη στὴ θάλασσα, τότε μόνο θὰ τὸν ἰδῆς νὰ ξεμακραίνη κάπως ἀπὸ τὴν ἀκρογιαλιὰ — λίγες δεκάδες μέτρα — πρὸς τὸ ἐσωτερικὸ γιὰ νὰ βρῆ καμμιὰν ἐλιὰ νὰ φάη, νὰ κρατηθῆ στὴ ζωή. Αὐτὸ θἆναι μιὰ μικρὴ ὀλιγόχρονη περιοδεία, ποὺ ἔγινε ἀναγκαστικά. "Υστερα θὰ γυρίση πάλι στὸ γιαλό, στὴ θάλασσα ποὺ τὸν ἐγέννησε. Δὲν εἶναι μόνο ποὺ δὲ φεύγει πρὸς τὸ ἐσωτερικό. Οὔτε καὶ κατακόρυφα δὲν ἀπομακρύνεται ἀπ' τὴν ἀκτή. Μονάχα ἅμα εἶναι νὰ χαλάση ὁ καιρός, νὰ κάνη φουρτοῦνα, τότε μόνο πετάει πολὺ ψηλά, πρᾶμα ποὺ δὲν γίνεται ἄλλοτε. Αὐτὴ εἶναι μιὰ παρατήρηση καμωμένη ἀπὸ τοὺς ψαράδες, ποὺ ζοῦνε μέρα — νύχτα μὲ τοὺς γλάρους.

Τὰ ψαροπούλια τοῦτα ἔχουν πολὺ δυνατὸ μάτι καὶ αὐτί. Μίλια μακριὰ νὰ εἶναι, θὰ τὸν ἰδοῦν τὸν ψαρᾶ καὶ τὸν δυναμιτιστή. 'Ως ποὺ νὰ γυρίσετε νὰ ἰδῆτε, ἔφτασαν κιόλας στὸν τόπο ποὺ ἀκούστηκε ὁ κρότος ἢ ἐκεῖ ποὺ φάνηκε ἡ βάρκα. Θὰ χυμήξουν τότε μὲ κατακόρυφες ἐφορμήσεις στὸν ἀφρὸ καὶ θ' ἁρπάξουν τὸ μερτικό τους ἀπὸ τὰ ψάρια ποὺ σκότωσε ὁ ψαρᾶς ἢ θὰ βουτήξουν τὰ μικρόψαρα ποὺ πέταξε στὴ θάλασσα μαζὶ μὲ τὰ φύκια ἡ τράτα, ἢ ἡ ἀνεμότρατα. Εἶναι ἕνας ἀναγκαστικὸς κι' ἐνοχλητικὸς συνέταιρος τοῦ ψαρᾶ. Χαραμοφάης ποὺ ζεῖ ἀπ' τὴ δουλειὰ τῶν ἄλλων. Τὴν πεῖνα τῆς κατοχῆς τὴν πέρασαν καὶ οἱ γλάροι.

Τότε καὶ τὰ ψαροκάϊκα ἦταν λίγα, καὶ τὸ ψάρεμα περιορισμένο. "Ετσι, μὴ βρίσκοντας ἕτοιμη τροφή, ἀδυνάτισαν καὶ ψόφησαν πολλοὶ γλάροι. Τὸ χειμῶνα, εἶναι ἡ περίοδος τῶν ἰσχνῶν ἀγελάδων κι' ὁ γλάρος μὴ βρίσκοντας νὰ φάη ἀδυνατίζει. Τὸ καλοκαίρι εἶναι καλοθρεμμένος. Δὲν τὸν τρῶνε ὅμως γιατὶ — καθὼς λένε — ἔχει μόνον θεωρία. Δὲν εἶναι οὔτε νόστιμο, οὔτε ἀρκετὸ τὸ κρέας του. "Ολο φτερὰ εἶναι. Γι' αὐτὸ καὶ δὲν ὑποφέρει ἀπ' τὸ κρύο.

Καταφερτζῆς διάσημος, ἀνοιχτομάτης. "Οσο ψηλὰ κι ἂν πετάη, θὰ τὸ ἰδῆ τὸ ψάρι στῆς θάλασσας τὸν ἀφρό. "Οταν δὲν βρίσκει ἕτοιμο φαΐ, τότε ἡ ἀργοπλέει πάνω στὴ θάλασσα, χρησιμοποιώντας τὰ πλατειὰ πόδια του γιὰ κουπιὰ καὶ κοιτάζοντας νὰ ἰδῆ κανένα ψαράκι ν' ἁρπάξη, ἢ ἀποθαλασσώνεται καὶ κόβει βόλτες ἀπὸ ψηλά, ψαρεύοντας. "Αμα ἡ ματιά του ἀνακαλύψη πουθενὰ ἕνα μικρόψαρο, τότε πέφτει σὰν βολίδα ἀπὸ ψηλὰ καὶ τ' ἁρπάζει. Μὲ τὴν ὁρμὴ ποὺ κατεβαίνει, μπορεῖ νὰ βουτήξη τὸ κορμί του ὡς τριάντα πόντους στὸ νερό. Νὰ μερικὰ ἀπὸ τὰ ἐλαττώματα καὶ τὶς ἀρετὲς τοῦ γλάρου. Εἶναι ὑπομονετικός, ὡραῖος, ἔξυπνος καὶ φοβερὰ ἀκαμάτης. Πίστεψε στὸ γόητρο τῆς ὀμορφιᾶς καὶ τῆς ἐξυπνάδας του κι' ἀπόμεινε τεμπέλης. Νομίζει πὼς ἡ μοῖρα τῶν ἄλλων εἶναι νὰ δουλεύουν γι' αὐτόν. Κάθεται στὸ βράχο καμαρωτὸς καὶ περιμένει. Μόνο ὅταν πεινάση ἢ ὅταν μουδιάσουν τὰ πόδια του ἀπ' τὸ καθισιό, θὰ κουνηθῆ.

"Εξυπνο πουλί, καθὼς εἶναι, σπάνια τὴν παθαίνει. "Οταν τὴν πάθη ὅμως, τὸ πάθημά του εἶναι πολὺ ἄσχημο καὶ ὀδυνηρό. Σημαίνει τὸ τέλος του. Λειχούδης, καθὼς εἶναι στὸ φαΐ, μουρντάρης, παίρνει ἀπὸ κοντὰ τοὺς ψαράδες, τὴν ὥρα ποὺ ρίχνουν τὰ παραγάδια καὶ παλεύει νὰ τοὺς ἁρπάξη τὰ δολώματα ἀπὸ τ' ἀγκίστρια. Τὸ κατορθώνει συχνά. Κάποτε ὅμως πιάνεται στ' ἀγκίστρι. Καὶ τὸ ἔξυπνο πουλί, καθὼς ξέρουμε, πιάνεται ἀπ' τὴ μύτη! Τότε δυὸ πράματα μένουν νὰ συμβοῦν. "Η νὰ κόψη τὴν πετονιὰ—ἂν μπορέση—καὶ νὰ φύγη μὲ τ' ἀγκίστρι στὴν κοιλιὰ ἢ στὸ στόμα του, ἴσως χωρὶς ἐλπίδα νὰ ζήση, ἢ νὰ πέση στὰ χέρια τοῦ ψαρᾶ, ὁπότε μὲ τὸ ἰνάτι ποὺ ἔχει, ζήτημα εἶναι πάλι ἂν θὰ γλυτώση.

Αὐτὸ τὸ νησὶ εἶναι γεμᾶτο σουπιοκόκκαλα, ποὺ τὰ χρησιμοποιοῦν οἱ χρυσοχόοι.

Γλάροι δὲν ὑπάρχουν παντοῦ ἢ μᾶλλον δὲν ὑπάρχουν παντοῦ πολλοί. Μαζεύονται συνήθως μέσα σὲ κόλπους, ὅπου ὑπάρχουν πολλὲς ψαρόβαρκες ἢ σὲ γραμμὲς βαποριῶν. Σὲ μέρη δηλαδὴ ποὺ νὰ μποροῦν νὰ βρίσκουν εὔκολα τροφή. Οἱ γλάροι γεννοῦν τρία τὸ πολὺ αὐγὰ ἀπὸ τὶς ἀρχὲς 'Απριλίου ὡς τὶς ἀρχὲς Μαΐου. Τ' αὐγά τους—διπλᾶ σχεδὸν σὲ μέγεθος ἀπὸ τ' αὐγὰ τῆς κόττας—ἔχουν χρῶμα φυστικὶ μὲ βοῦλες καφετιές, σκοῦρες. 'Η Φύση, σοφὴ σὲ ὅλα της, φρόντισε νὰ τὰ καμουφλάρη ἔτσι, ὥστε νὰ τὰ προστατεύη. Μοιάζουν μὲ τὸ ξερὸ χορτάρι, μὲ τὸ χῶμα, μὲ τὴν πέτρα καὶ δὲν τὰ διακρίνεις. Τ' αὐγὰ τοῦ γλάρου τρώγονται καὶ εἶναι νοστιμώτατα. Κάποτε ἔχουν μιὰ ἐλαφριὰ μυρουδιὰ ψαριοῦ. Πρὶν φύγουμε μὲ τὴ βάρκα, βάλαμε τὸ τηγάνι ἐπάνω στὴ φωτιά, ποὺ ἀνάψαμε στὴν ἀκροθαλασσιά, καὶ φτιάξαμε ὡραιότατη ὀμελέτα!...

Τ. Ζάππας

Ο ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΣΤΙΧΟΣ

Τὰ ρόδα καὶ τ' ἀγκάθια

Νά, πρωΐ - πρωΐ, ἡ Λενιώ μας,
μὲ χαρὲς καὶ μὲ τραγούδια
τριγυρίζει στὸ περβόλι
καὶ μαζεύει τὰ λουλούδια

Γέμισε τὸ καλαθάκι
κι' ἡ Λενιώ μας πιὰ σιμώνει
στὴ μικρὴ τριανταφυλλιά μας
ποὺ τον κῆπο μας μυρώνει.

Δίχως διόλου νὰ προσέξη,
τὸ χεράκι της ἁπλώνει
καὶ τὸ μπήγει σ' ἕνα ἀγκάθι
τὸ τρυπάει καὶ τὸ ματώνει.

Τότε λέει, μακριὰ πετώντας
καὶ λουλούδια καὶ καλάθια:
«Θέ μου πού, ἔπλασες τὰ ρόδα,
τί τὰ ἤθελες τ' ἀγκάθια» !

Μὰ ὁ παπούς, ποὺ τὴν ἀκούει
καθιστὸς στὴν πολυθρόνα,
τῆς μιλάει καθίζοντάς την
πάνω στὄνα του τὸ γόνα:

«Καὶ τὰ ρόδα καὶ τ' ἀγκάθια
ὁ Θεὸς μᾶς τἄχει δώσει,
ἀλλὰ σοὔδωσε καὶ σένα
καὶ μυαλό, Λενιώ, καὶ γνώση,

καὶ πρὶν ἁπλώσης τὸ χεράκι,
νὰ προσέξης, νὰ σκεφθῆς,
καὶ τὸ ρόδο νὰ τὸ κόψης
μὰ καὶ νὰ μὴν τσιμπηθῆς !»

Α. ΖΑΧΑΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΟ ΔΑΓΚΩΜΑ ΤΗΣ ΟΧΙΑΣ

Δὲν εἶναι σπάνιο νὰ δαγκωθῆ κανεὶς ἀπὸ φίδι ποὺ βρίσκεται στὰ χωράφια, στὰ βοσκοτόπια. Εἶναι λοιπόν, ἀπαραίτητο νὰ ξέρη ὁ καθένας τί πρέπει νὰ κάνη σὲ τέτοια περίπτωση.

Ἐννοεῖται πὼς δὲν πρέπει νὰ τρομοκρατηθῆ κανεὶς ὅταν δαγκωθῆ. Οὔτε ὅμως πρέπει ν' ἀδιαφορήση.

Ἀπὸ τὰ φίδια ποὺ βρίσκονται στὴν πατρίδα μας, μόνο ἕνα εἶναι δηλητηριῶδες. Ἡ ἔχιδνα, ἡ ὀ χ ι ά. Ὅλα τὰ ἄλλα φίδια εἶναι ἀκίνδυνα γιατὶ δὲν ἔχουν δηλητήριο στὰ δόντια τους.

Πρέπει νὰ μποροῦμε νὰ ξεχωρίζωμε τὴν ὀχιὰ μὲ τὴν πρώτη ματιὰ καὶ νὰ προφυλαγόμαστε, ἂν τὴν ἀντιληφτοῦμε ἐγκαίρως ἢ νὰ κάνωμε τὴ θεραπεία ποὺ πρέπει ἂν τύχη καὶ μᾶς δαγκώση.

Τὸ διακριτικό της σημάδι ἀπὸ τ' ἄλλα φίδια, εἶναι τὸ σχῆμα τοῦ κεφαλιοῦ της. Τὸ κεφάλι τῆς ὀχιᾶς εἶναι τριγωνικὸ μὲ τὸ πλατύτερο μέρος, ἂς ποῦμε τὴ βάση τοῦ τριγώνου, πρὸς τὰ πίσω, πρὸς τὸ λαιμό. Ἔτσι ξεχωρίζει τὸ κεφάλι ἀπ' τὸ λαιμό. Ἐνῶ στὰ κοινὰ φίδια τὸ κεφάλι ἔχει ἀκριβῶς τὸ ἴδιο πάχος μὲ τὸ λαιμό.

Ἡ ὀχιὰ τυλίγεται σὰν ἐλατήριο μὲ τὸ κεφάλι στὸ κέντρο. Ἀπ' τὴ θέση ἐκείνη ἐξακοντίζει ξαφνικὰ τὸ κεφάλι της σὰν σφυρὶ καὶ χτυπάει τὸν ἄνθρωπο ἢ τὸ ζῶο ποὺ θὰ βρεθῆ κοντά της μπήχνοντας τὰ δόντια της.

Τὰ σημάδια τοῦ δαγκώματος τῆς ὀχιᾶς εἶναι χαρακτηριστικά. Οἱ τρυπίτσες ποὺ κάνουν τὰ δόντια τῶν ἄλλων φιδιῶν εἶναι ὅλες ἴδιες καὶ ἀποτελοῦν δυὸ καμπύλες. Ἡ ὀχιὰ κάνει λιγώτερες τρυπίτσες, ἀπ' τὶς ὁποῖες ὅμως οἱ δυὸ εἶναι μεγαλύτερες καὶ βαθύτερες. Αὐτὲς οἱ δυὸ προέρχονται ἀπὸ τὰ ἀγκιστροειδῆ δόντια τοῦ ἐπάνω σαγωνιοῦ της, ποὺ ἔχουν τὸ δηλητήριο. Ξέροντας τὰ σημάδια αὐτὰ μποροῦμε νὰ καταλάβωμε ἂν μᾶς δάγκωσε κοινὸ φίδι ἢ δηλητηριῶδες, ἔστω κι' ἂν δὲν προλάβουμε νὰ τὸ δοῦμε.

Πρέπει νὰ ξέρετε ὅτι ἡ ὀχιὰ τότε μόνο ρίχνεται γιὰ νὰ δαγκώση, ὅταν τὴν ἐρεθίσωμε εἴτε γιατὶ τὴν πατήσαμε, εἴτε γιατὶ πλησιάσαμε στὸ μέρος ὅπου βρίσκεται.

Τὸ δάγκωμα ἔξω ἀπ' τὰ παπούτσια καὶ τὰ ροῦχα εἶναι σχεδὸν ἀκίνδυνο, ἔστω καὶ ἂν ἄγγιξαν τὸ κρέας τὰ δόντια, γιατὶ τὸ δηλητήριο τὸ κρατάει κατὰ τὸ μεγαλύτερο μέρος τὸ ὕφασμα ἢ τὸ δέρμα τοῦ παπουτσιοῦ. Πολὺ ἐπικίνδυνο εἶναι τὸ δάγκωμα στὸ χέρι καὶ φυσικὰ ἀκόμη πιὸ ἐπικίνδυνο σὲ ψηλότερο σημεῖο τοῦ σώματος.

Ὁ δαγκωμένος αἰσθάνεται στὸ πληγωμένο μέρος πόνο ποὺ ξαπλώνεται λίγο-λίγο σὲ ὅλο τὸ μέλος καὶ κατόπιν στὸ ἐσωτερικὸ τοῦ σώματος. Ὕστερα πρίζεται ἡ δαγκωματιὰ καὶ κοκκινίζει. Ἀπὸ τὴν πληγὴ τρέχει ἕνα ὑγρὸ ἀνάμικτο μὲ αἷμα καὶ σχηματίζονται ἐκεῖ φυσαλίδες ἀκριβῶς σὰν ἐκεῖνες ποὺ κάνει τὸ ἔγκαυμα. Σὲ λίγο ὁ πόνος παύει καὶ τὸ δαγκωμένο μέλος μουδιάζει, παγώνει, κι' ἐπάνω του παρουσιάζονται γαλαζωπὲς κηλίδες. Τότε ἐπακολουθεῖ ρῖγος, ζάλη, ἔμετος καὶ κρύος ἱδρώτας.

Δὲν πρέπει ν' ἀφήσωμε ποτὲ νὰ φτάση σὲ τέτοια κατάσταση ὁ δαγκωμένος γιὰ νὰ σκεφτοῦμε νὰ πάρωμε τὰ μέτρα μας. Τὸ δηλητήριο ἀπορροφᾶται γρήγορα ἀπ' τὸ κυκλοφοριακὸ σύστημα τοῦ ὀργανισμοῦ καὶ πρέπει νὰ τὸ προλάβωμε.

Πρῶτα-πρῶτα, ἀμέσως θὰ δέσωμε τὸ μέλος τοῦ σώματος πιὸ ψηλὰ ἀπὸ ἐκεῖ ποὺ εἶναι τὸ δάγκωμα, μὲ ὅ,τι πρόχειρο μέσο βροῦμε: σπάγγο, μαντήλι στριμμένο, σύρμα κ.λ.π. Τὸ δέσιμο θὰ εἶναι πάρα πολὺ σφιχτὸ ὥστε νὰ σταματήση ἡ κυκλοφορία τοῦ αἵματος καὶ νὰ μὴν μπορέση νὰ προχωρήση τὸ δηλητήριο πρὸς τὴν καρδιά.

Ἀμέσως ὕστερα, κοιτάζομε μήπως ἔχει μείνη κανένα σπασμένο δόντι τῆς ὀχιᾶς στὸ τραῦμα καὶ τὸ βγάζομε. Συγχρόνως χαράζομε μὲ τὴ μύτη ἑνὸς σουγιὰ τὸ δέρμα στὸ μέρος ὅπου εἶναι τὸ τραῦμα καὶ πιέζομε ὁλόγυρα μὲ τὰ δάχτυλα γιὰ νὰ τρέξη ὅσο τὸ δυνατὸ περισσότερο δηλητηριασμένο αἷμα. Ἂν ἔχομε τὰ μέσα, κολλᾶμε ἐκεῖ ἐπάνω μιὰ βεντούζα ποὺ θὰ τραβήξη πολὺ αἷμα καὶ μαζί του καὶ πολὺ δηλητήριο. Τὴν ἴδια ὥρα μποροῦμε νὰ πλένομε τὴν πληγὴ μὲ νερό.

Ἀποτελεσματικὸ πολὺ εἶναι τὸ καυτηρίασμα μὲ πυρακτωμένο σίδερο. Ὁποιοδήποτε σίδερο κάνει: καρφί, κομμάτι σύρμα, σουγιὰς κ.λ.π. Πρέπει ὅμως νὰ πυρακτωθῆ στὴ φωτιὰ τόσο, ποὺ νὰ ἀσπρίση. Ἡ καυτηρίαση πρέπει νὰ γίνη ἀρκετὰ βαθειά. Κατόπιν βάζομε ἐπάνω στὸ ἔγκαυμα τῆς καυτηριάσεως ἕνα καθαρὸ πανὶ βρεγμένο μὲ ξυδόνερο ποὺ τὸ ἀλλάζομε συχνά.

Μετὰ τὶς πρῶτες φροντίδες, ἂν ὑπάρχει γιατρὸς θὰ καταφύγετε σ' αὐτόν. Πρέπει ὅμως νὰ ἔχετε ὑπόψη σας πὼς δὲν ἐπιτρέπεται ν' ἀφήσετε νὰ περάση οὔτε ἕνα λεπτὸ τῆς ὥρας τὶς πρῶτες στιγμὲς μετὰ τὸ δάγκωμα. Οἱ πρῶτες βοήθειες, δηλαδὴ τὸ σφιχτὸ δέσιμο, οἱ πλύσεις, τὸ χάραγμα, ἢ καυτηρίαση, πρέπει νὰ γίνουν χωρὶς τὴν παραμικρὴ χρονοτριβή.

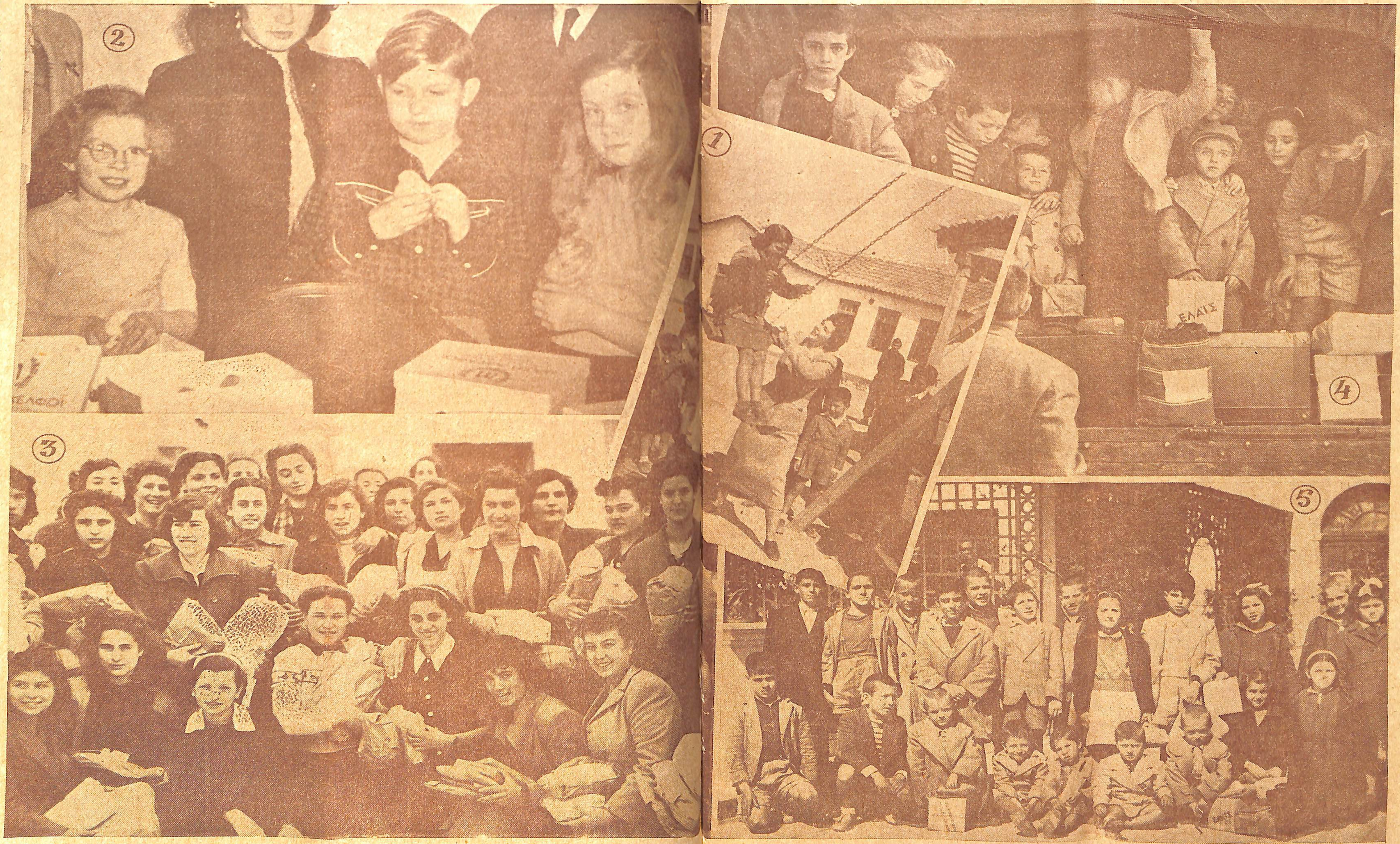
Μετὰ τὴν τοπικὴ θεραπεία πρέπει νὰ ζωογονήσωμε τὶς δυνάμεις τοῦ δαγκωμένου. Θὰ τὸν βάλωμε νὰ ξαπλώση, θὰ τὸν σκεπάσωμε μὲ ζεστὰ ροῦχα, θὰ τοῦ δώσωμε νὰ πιῆ ζεστὰ (χαμομήλι κ.λ.π.) καὶ θὰ τοῦ βάλωμε ζεστὲς μποτίλιες ἢ ζεστὸ τοῦβλο στὰ πόδια. Τὸ ἵδρωμα θὰ τοῦ κάνει πολὺ καλό. Μιὰ δυὸ γουλιὲς κονιὰκ συντελοῦν πολὺ στὸ νὰ τονωθοῦν οἱ δυνάμεις του.

Ἔχετε ὑπόψη σας ἐπίσης πὼς τὸ σφιχτὸ δέσιμο τοῦ μέλους δὲν πρέπει νὰ διαρκέση πιὸ πολὺ ἀπὸ μισὴ ὥρα. Ἂν ἐπιβάλλεται νὰ παραταθῆ, τότε πρέπει νὰ τὸ ξεσφίξωμε γιὰ λίγο, νὰ κυκλοφορήση λίγο αἷμα καὶ κατόπιν νὰ τὸ ξαναδέσωμε.

Γιὰ νὰ εἰδοποιοῦνται οἱ γιατροὶ ὅπου κι' ἂν βρίσκονται

Τὸ „αἴρκολ"

Στὶς Ἡνωμένες Πολιτεῖες κατασκευάστηκε τελευταῖα ἕνας μικροσκοπικὸς δέκτης ραδιοφώνου, ποὺ θὰ χρησιμεύη γιὰ νὰ καλοῦνται ἀμέσως οἱ γιατροὶ σὲ ἀσθενεῖς ποὺ ἔχουν ἐπείγουσα ἀνάγκη. Ὁ δέκτης αὐτὸς λειτουργεῖ μὲ μπαταρία καὶ εἶναι τόσο μικρός, ποὺ χωρεῖ μέσα στὴν τσέπη τοῦ γιατροῦ. Μ' αὐτόν, ὁ κάθε γιατρὸς μπορεῖ νὰ δέχεται κλήσεις σὲ μέρη ὅπου δὲν μπορεῖ νὰ συνδεθῆ κανεὶς τηλεφωνικά, ὅπως λ. χ. στὶς ἐκκλησίες καὶ στὰ θέατρα. Ἡ συσκευὴ ὀνομάστηκε «αἴρκολ» (ἀεροκλήση). Εἶναι συνδεμένη μ' ἕνα σταθμὸ ἐκπομπῆς μεγάλης συχνότητας, ποὺ βρίσκεται σὲ κεντρικὸ σημεῖο. Μπαίνει σὲ λειτουργία ὅταν πιεστῆ ἕνας διακόπτης. Κάθε γιατρός, λοιπόν, ποὺ εἶναι συνδρομητὴς στὸ σταθμὸ ἐκπομπῆς, ἔχει κι' ἕνα συνθηματικὸ ἀριθμό. Ὅταν ἀκούση νὰ καλεῖται ὁ ἀριθμός του μὲ τὸ «αἴρκολ», τότε τηλεφωνεῖ στὸν κεντρικὸ σταθμὸ ἀπ' ὅπου μαθαίνει ποῦ τὸν ζητοῦν. Ὁ σταθμὸς αὐτὸς ἀκούγεται σὲ ἀκτῖνα 40 χιλιομέτρων. Ἀπὸ τὴ δοκιμαστικὴ λειτουργία τῆς νέας συσκευῆς, ἀποδείχτηκε ἀναμφισβήτητα ἡ πρακτικὴ καὶ τόσο πολύτιμη χρήση της.

1) Ἀπὸ τὶς ἐπισκέψεις τῆς Α. Μ. τῆς Βασιλίσσης στὶς παιδοπόλεις. 2) Ὁ Διάδοχος Κωνσταντῖνος [illegible]ικρὲς Πριγκίπισσες Σοφία καὶ Εἰρήνη κρατοῦν τὰ Ὀλλανδέζικα κοτοπουλάκια ποὺ τοὺς ἐδώρησαν. 3) Ἐρυθροσταυρίτισσες μαθήτριες τοῦ Β' Γυμνασίου θηλέων μὲ τὰ δέματα ποὺ ἔχουν ἑτοιμάσει γιὰ [illegible]μμοριόπληκτα χωριὰ τῆς Βορείου Ἑλλάδος. 4 καὶ 5) Τὰ 21 ὀρφανὰ παιδιὰ ποὺ ἀνεχώρησαν γιὰ τὴν Ἀγγλία ὅπου θὰ παραμείνουν ἐπ[illegible]ες φιλοξενούμενα ἀπὸ ἀγγλικὲς οἰκογένειες.

Τὰ παιδιὰ γράφουν

Ξημερώνει...

Ἀργὰ-ἀργά, ἀνέβαινε ὁ περήφανος γιὸς γιὰ νὰ καρήση στὸ χρυσό του θρόνο καὶ νὰ φωτίση τὴ γῆ μὲ τὸ φεγγοβόλημά του.

Ἡ νύχτα μάζευε τὸ μαῦρο της πέπλο καὶ ἔτρεχε θαμπωμένη νὰ κρυφτῆ στὰ σκοτεινά της παλάτια πέρα πέρα στὴν δύση.

Τὰ λουλούδια σήκωναν τὰ κεφαλάκια τους τὰ στολισμένα μὲ χιλιάδες δροσοσταλίδες ποὺ φάνταζαν σὰν διαμάντια, βγαλμένα καὶ χαιρετοῦσαν τὸν ἥλιο.

Τὰ πουλιὰ πετοῦσαν γύρω ἀπ' τὶς φωλιές τους χαρούμενα γιὰ τὴν καινούργια μέρα, ἕτοιμα ν' ἀρχίσουν τὶς δουλειές τους.

Τὰ βατράχια στὴν λίμνη ἔκαναν βαθειὲς βουτιές...

Τὰ κοκόρια λάλησαν κι' οἱ ἄνθρωποι ξεκίνησαν γιὰ τὶς δουλειές τους.

ΑΝΕΜΩΝΑ

Ἡ Παιδόπολή μας «Ἅγ. Γεώργιος» Καβάλλας

Βρισκόμαστε στὴν ἀρχὴ τοῦ Μαρτίου.

Ἡ μικρή μας πόλη ποὺ εἶναι χτισμένη σὲ μιὰ μαγευτικὴ τοποθεσία δείχνει τὴ μεγαλοπρέπειά της ἀκόμη περισσότερο τώρα μὲ τὸν ὁλοκάθαρο οὐρανὸ καὶ τὸν ὁλόχρυσο Μαρτιάτικο ἥλιο.

Εἶναι ἕνα τριόροφο κτίριο ποὺ ἀπὸ τὸ πίσω μέρος τὄχει σφιχτὰ ἀγκαλιάσει τὸ πυκνόφυτο δάσος ποὺ ἔχει φυτευθῆ πρὶν εἴκοσι χρόνια.

Μπροστά του ἁπλώνεται ἡ γαλάζια θάλασσα τοῦ Αἰγαίου ποὺ στὰ νερά της δέχεται λογῆς-λογῆς πλοῖα ἀπὸ δικές μας καὶ ξένες χῶρες.

Μιὰ μεγάλη καὶ ὁλοκάθαρη αὐλὴ δίνει τὴν καλύτερη ἐντύπωση στὸν ἐπισκέπτη.

Οἱ θαλάμοι μας μὲ τὰ ὁμοιόμορφα κρεββατάκια λούζονται ἀπ' τὸν ἥλιο ἀπ' τὸ πρωῒ ποὺ θὰ ρίξη τὶς πρῶτες του χρυσὲς ἀκτῖνες ὥς τὸ βράδυ ποὺ κρύχεται πίσω ἀπ' τὴ ράχη τοῦ βουνοῦ.

Μία μεγάλη ἄνετη τραπεζαρία ποὺ βρίσκεται στὸ δεύτερο ὄροφο τὴν ἔχουμε καὶ σὰν αἴθουσα ἑορτῶν καὶ ψυχαγωγίας.

Στὸν ἴδιο ὄροφο ὑπάρχουν καὶ τρεῖς μεγάλες αἴθουσες τοῦ σχολείου μας ποὺ σ' αὐτὲς φοιτοῦν 350 παιδιά.

Στὸν κάτω ὄροφο εἶναι τὸ γραφεῖο τῆς Γεν. Ἀρχηγοῦ, τὸ λογιστήριο, τὸ ἰατρεῖο, τὸ ἀναρρωτήριο, δύο ἐργαστήρια, ἡ κουζίνα, τὸ λουτρό, καὶ ὅ,τι ἄλλο χρειάζεται γιὰ τὴ ζωή μας.

Σ' αὐτὴ τὴ μικρὴ πόλη ζήσαμε τρία ὁλόκληρα χρόνια χαρούμενα κι' εὐτυχισμένα κάτω ἀπ' τὴ συνεχῆ παρακολούθηση ὅλων αὐτῶν ποὺ μᾶς ἀγαποῦν.

Φρόντισαν ὅλοι γιὰ τὴν ψυχικὴ καὶ σωματική μας ἀνάπτυξη, μᾶς ἔκαναν τέλεια Ἑλληνόπουλα, ἕτοιμα νὰ μεταδώσωμε ὅσα μάθαμε στὰ παιδιὰ τοῦ χωριοῦ μας, τώρα ποὺ μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ θὰ ἐπιστρέψωμε καὶ πάλι.

ΕΥΘΥΜΙΑ ΠΑΥΛΙΔΟΥ

(Μαθήτρια Ε' τάξεως Δημοτικοῦ Παιδοπόλεως Ἅγιος Γεώργιος Καβάλλας)

Τὸ μικρὸ χωριό.

Μικρούλη κατακαίνουργο
γερμένο στ' ἀκρογιάλι,
θὰ πίστευες τὰ κύματα
πὼς μόλις τὄχαν βγάλει.

Σὰ νὰ τὸ σάρωνε ἁπαλὰ
θαλασσινὴ φρεσκάδα
φτωχὰ σπιτάκια ταπεινὰ
γεμᾶτα ἀπὸ ἀσπράδα.

Καλοκαιριοῦ τὸ χρύσωνε
μέρα ἡλιοκαμένη
ἀλλὰ ψυχὴ δὲ θἄβλεπες
μὲς τὸ χωριὸ νὰ μένη.

Οὔτε τραγούδι, οὔτε μιλιὰ
νὰ τρέχη στὸν ἀέρα.
Ἔλειπαν ὅλοι στὴ δουλειὰ
στὸν τρύγο ἐκεῖ πέρα.

Ἡ θάλασσα ἠχολόγαε
γλυκὰ-γλυκὰ κι' ἐκείνη
ποὺ μὲ τὸν ἥλιο χρύσωνε
καὶ ἦταν πιὰ γαλήνη...

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΤΣΑΚΑΣ

(Μαθητὴς Ε' τάξεως Γυμνασίου Ἰωαννίνων)

Ὁ χειμώνας φεύγει...

Ὁ Χειμώνας φεύγει. Φεύγει στραβομουτσουνιασμένος, τρισάθλιος. Σέρνοντας ἀπὸ πίσω του τὸ κουρελιασμένο ἄσπρο στρωσίδι του. Ἀπὸ πίσω του ὅλα σέρνονται: Βροχές, κρύα, δυστυχίες, βάσανα καὶ λύπες. Ὅλα ἔχουν χαθῆ, ὅλα ἔχουν πετάξει ἀπ' τὶς μελαγχολικὲς ψυχές. Τώρα ὅλος ὁ κόσμος, πλούσιοι καὶ φτωχοί, περιμένουν μὲ χαρὰ τὶς χαροπὲς μέρες τῆς Ἄνοιξης. Ἡ ὄμορφη αὐτὴ ἐποχὴ δὲν πρόβαλε ἀκόμη, ἀλλὰ τὴν περιμένω, τὴν νοσταλγῶ.

Ἡ φανταστική της παρουσία μὲ κάνει νὰ μεθῶ. Τὴν νοιώθω σὰν ὄμορφη Νεράϊδα.

Τὰ πρῶτα μηνύματά της, φθάνουν χαρούμενα. Οἱ ἡλιόλουστες ἡμέρες σκορποῦν παρήγορα τὴν ζεστασιά. Μερικὲς μυγδαλιές, ἔχουν φορέσει κιόλας τὸ νυφικὸ φόρεμά τους.

Τὰ προβατάκια βόσκουν στὸν κάμπο καὶ τὰ ἀρνιὰ βελάζουν εὐτυχισμένα. Τὰ πουλάκια ξαναγυρίζουν στὶς παλιὲς φωλιές.

Ὅλα εἶναι χαρούμενα, ὅλα μαγεμένα.

ΕΛΕΝΗ ΒΑΦΕΙΑΔΟΥ

(Μαθήτρια τῆς Ε' τάξεως τοῦ Ε'. Δημοτικοῦ Σχολείου Κομοτινῆς)

Οἱ Βασιλεῖς μας στὴν Ἤπειρο.

Ἦταν ὁ μῆνας τῆς Ἐθνικῆς μας ἑορτῆς, ὅταν ἀκούσαμε πὼς οἱ μεγαλόκαρδοι Βασιλεῖς μας θὰ μᾶς κάνουν μιὰ ἐπίσκεψη στὴν πρωτεύουσα τῆς Ἠπείρου, στὰ Ἰωάννινα. Ὁ κόσμος ὅλος χαίρονταν γιὰ τὴν ἐπίσκεψη αὐτή.

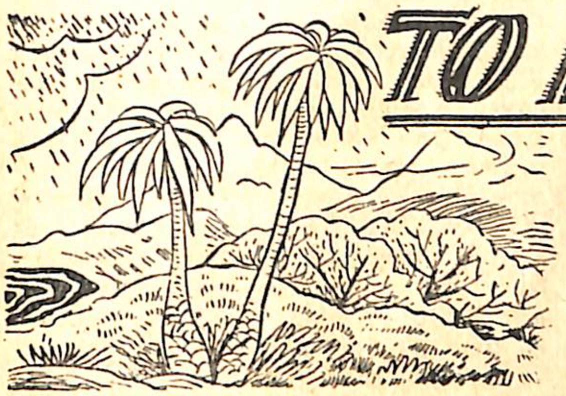
Δὲν ἦρθαν μόνο γιὰ νὰ τιμήσουν τὴν Ἐθνική μας ἑορτή, ἀλλὰ καὶ γιὰ νὰ θεμελιώσουν εἰρηνικὰ ἔργα.

Ἀφοῦ τελείωσε ἡ παρέλαση, οἱ Βασιλεῖς ἔφυγαν γιὰ τὸ Ἐμὶν-Ἀγᾶ. Ἐκεῖ ἔγιναν τὰ ἀποκαλυπτήρια τοῦ Βασιλέως Κωνσταντίνου καὶ στὸ Καλμπάκι τὰ ἀποκαλυπτήρια τοῦ Βασιλέως Γεωργίου Β'. Ὁ Γεώργιος βροντοφώναξε τὸ «Ὄχι» στοὺς Ἰταλοὺς κι' ὁ Κωνσταντῖνος μὲ τὰ στρατηγικά του σχέδια πῆρε τὰ Γιάννενα.

Μετὰ τὰ ἀποκαλυπτήρια, θεμελίωσαν 21 σχολεῖα κι' ἐκκλησίες ποὺ ἦταν κατεστραμένα ἀπὸ τοὺς συμμορῖτες κι' ἔπρεπε νὰ τὰ ξαναχτίσουν.

Ἡ Βασίλισσα τὸ σκέφθηκε αὐτὸ καὶ σὲ κάθε μεγάλο χωριὸ ἔστηνε κι' ἀπὸ μιὰ Ἑστία ἢ «Σπίτι τῶν παιδιῶν». Ὕστερα ἀπὸ τόσα καλὰ γύρισε στὸ Παλάτι της εὐχαριστημένη.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΩΝ. ΚΩΤΤΗΣ

ΤΟ ΝΗΣΙ ΤΟΥ ΜΥΣΤΗΡΙΟΥ

(Συνέχεια ἀπ' τὸ προηγούμενο)

Ὁ ἥλιος στέγνωσε τὰ ροῦχα τους, κι' ἔτσι μπόρεσαν νὰ τὰ ξαναφορέσουν σχεδὸν ἀμέσως.

Ὅσο γιὰ τὸ Νάβ, τοὺς εἶχε ὑποσχεθῆ ἕνα καλὸ δεῖπνο: Θὰ ἔκαναν τὰ ἐγκαίνια τῆς χύτρας τους.

Κι' ἔτσι μόλις ἔδυσε ὁ ἥλιος, οἱ ἄποικοι μαζεύτηκαν στὴν πιὸ μεγάλη κάμαρα στὶς Καμινάδες, ὅπου ὁ Νὰβ ποὺ τὸν βοηθοῦσε ὁ Πένκροφ, εἶχε ἑτοιμάσει ἕνα σπουδαῖο δεῖπνο: Μιὰ θαυμάσια σούπα ἀπὸ λαγοκούνελο, τὸ ἴδιο τὸ λαγοκούνελο βραστό, ἕνα χοιρομέρι ἀπὸ καμπιαῖ καὶ κάτι περίφημες ρίζες βραστές, ἑνὸς φυτοῦ ποὺ λεγόταν «μακρόριζο» καὶ ποὺ θύμιζε στὴ γεύση τὰ γογγύλια καὶ τὴν πατάτα. Αὐτὸ ἀντικαθιστοῦσε τὸ ψωμὶ ποὺ τοὺς ἔλειπε. Μερικὰ κουκουνάρια συμπλήρωσαν τὸ δεῖπνο. Ἀφοῦ ἔφαγαν, οἱ ἄποικοι βγῆκαν λιγάκι ἔξω, ν' ἀπολαύσουν τὴν ὄμορφη, ζεστὴ βραδιά, πρὶν πᾶνε γιὰ ὕπνο.

Ἦταν ὀχτὼ ἡ ὥρα.

Τὸ φεγγάρι δὲν εἶχε ἀκόμη ἀνατήλει, μὰ ὁλόκληρος ὁ οὐρανὸς στὴν ἀνατολὴ ἔφεγγε ἀπὸ ἀργυρὲς ἀνταύγειες. Ἐπάνω ἀπ' τὰ κεφάλια τους ἔλαμπαν τ' ἀστέρια τοῦ Νότιου Ἡμισφαιρίου, μὲ πιὸ λαμπερὸ ἀπ' ὅλα τὸ Νότιο Σταυρό. Τί ὄμορφη νύχτα ποὺ ἦταν!

Γιὰ πρώτη φορὰ οἱ ἄποικοι αἰσθάνθηκαν πὼς δὲν τοὺς ἦταν ξένο πιὰ τὸ νησὶ ποὺ τοὺς φιλοξενοῦσε.

Εἶχε ἀρχίσει νὰ εἶναι γι' αὐτοὺς ἕνα εἶδος δεύτερης πατρίδας.

Μὲ αἴσθημα βαθειᾶς γαλήνης στὴν καρδιά, ξαναγύρισαν νὰ κοιμηθοῦν στὶς Καμινάδες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 14ο

ΣΧΕΔΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ

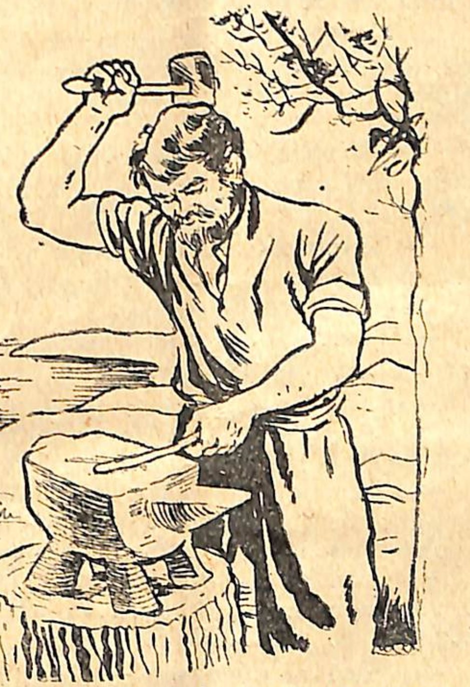
Τὴν ἄλλη μέρα, ξύπνησαν πολὺ πρωΐ. Ἦταν 16 Ἀπριλίου, Κυριακὴ τοῦ Πάσχα.

Οἱ ἄποικοι εὐχήθηκαν ὁ ἕνας τὸν ἄλλον, κι' ὅλοι τους μυστικὰ ἔκαναν τὴν ἴδια σκέψη: Πόσες φορὲς ἄραγε θὰ γιόρταζαν τὸ Πάσχα σ' αὐτὸ τὸ ἔρημο νησί; Θὰ γύριζαν ποτὲ στὴν πατρίδα τους νὰ γιορτάσουν τὸ Πάσχα μὲ τοὺς δικούς τους;

Διώχνοντας ὡστόσο τὶς μελαγχολικὲς σκέψεις, προγευμάτισαν βιαστικὰ καὶ βγῆκαν ἔξω νὰ περπατήσουν στὴν ἀκροθαλασσιά. Σήμερα δὲν εἶχε δουλειά!

Ἦταν μιὰ μέρα περίφημη, μιὰ ὄμορφη φθινοπωρινὴ μέρα. Γιατὶ ὁ Ἀπρίλιος δὲν ἦταν ἀνοιξιάτικος μήνας στὸ νησὶ Λίγκολν, ἀλλὰ φθινοπωρινός.

Οἱ ἄποικοι ἀποφάσισαν νὰ ἐπωφεληθοῦν ἀπ' τὸν ὡραῖο καιρὸ γιὰ νὰ κάνουν μιὰν ἀναγνώριση ἀπὸ τ' ἄλλο μέρος τοῦ νησιοῦ, πρὸς τὸν κόλπο τοῦ Σκυλόψαρου καὶ νὰ φτάσουν ὡς τὴν ἄκρη τοῦ Νότιου ἀκρωτηρίου τοῦ ράμφους.

Τὸ πρῶτο ἀμῶνι δὲ θ' ἀργοῦσε νὰ ἑτοιμαστῆ.

Κατὰ τὶς ὀχτώμιση λοιπὸν τὸ πρωΐ ξεκίνησαν παίρνοντας μαζί τους προμήθειες γιὰ ὅλη τὴν ἡμέρα, μέσα σ' ἕνα δίχτυ ποὺ τὸ εἶχε πλέξει ὁ Νὰβ ἀπὸ περιπλοκάδες.

Καθὼς προχωροῦσαν πρὸς τὸ νησὶ τῆς Σωτηρίας, εἶδαν στὴν ἔρημη ἀκτὴ τοῦ νησιοῦ ἕνα πλῆθος πουλιά, ποὺ ἔμοιαζαν σὰν πιγκουῖνοι, νὰ βαδίζουν σοβαρὰ στὴν ἄμμο. Ὁ Ἔρμπερτ τοὺς ἐξήγησε πὼς ἦταν «ἄλκες» ἀπὸ τὸ εἶδος ποὺ λέγεται «ἄλκη ἡ ἄπτερος» καὶ ποὺ οἱ φτεροῦγες τους εἶναι τόσο κοντὲς ὥστε ὅταν στέκονται στὰ πόδια τους νὰ φαίνονται σὰ νὰ εἶναι κομμένες. Γι' αὐτὸ καὶ γαλλικὰ τὰ λένε αὐτὰ τὰ πουλιὰ «κουλούς»...

— Ὅλ' αὐτὰ εἶναι πολὺ ὡραῖα, φώναξε ὁ Πένκροφ. Ἕνα μόνο δὲν μᾶς εἶπες: Αὐτὲς οἱ ἄλκες τρώγονται;

— Δὲ μπορῶ νὰ σᾶς βεβαιώσω πὼς τὸ κρέας τους εἶναι ἐξαιρετικὰ νόστιμο, πάντως τρώγονται!

— Αὐτὸ ἐμένα μ' ἐνδιαφέρει πιὸ πολὺ ἀπ' ὅλα! ἔκανε ὁ Πένκροφ.

Οἱ ἄλκες ὡστόσο καθὼς πλησίαζαν ἄρχισαν νὰ τρέχουν φωνάζοντας. Εἶχαν μιὰ δυσάρεστη, διαπεραστικὴ φωνή, ποὺ θύμιζε τὸ γκάρισμα τοῦ γαϊδουριοῦ.

— Ἔλα Χριστὲ καὶ Παναγία! φώναξε ὁ ἀγαθὸς Πένκροφ. Ἔπρεπε νὰ πέσω ναυαγὸς σ' ἐρημονήσι, γιὰ ν' ἀκούσω πουλιὰ νὰ... γκαρίζουν... Τί λὲς Ἔρμπερτ, ὑπάρχει καμμιὰ ἐλπίδα ν' ἀκούσωμε καὶ κανένα γάϊδαρο νὰ... κελαϊδάη;

— Μὴ τὸ περιμένεις, εἶπε ὁ Ἔρμπερτ.

— Ἄ! Ἔλεγα κι' ἐγώ!

Ἡ ἀκτὴ τοῦ νησιοῦ τῆς Σωτηρίας ἦταν γεμάτη φώκιες ποὺ εἶχαν βγῆ στὴν ξηρὰ κι' ἀπολάβαιναν τὴ λιακάδα.

Ὁ Κύρος Σμὶθ τὶς κοιτοῦσε μὲ πολλὴ προσοχή, κι' ὕστερα εἶπε στοὺς συντρόφους του πὼς μιὰ ἀπ' αὐτὲς τὶς μέρες, ἐσκόπευε νὰ ὀργανώση ἕνα κυνήγι γιὰ φώκιες.

— Γιατί ; συλλογίστηκε ὁ Πένκροφ. Τὸ κρέας τους μιὰ φορὰ δὲν τρώγεται. Εἶναι ἀπαίσιο. Αὐτὸ τὸ ξέρω καλά. Τότε γιατί πρέπει νὰ τὶς κυνηγήσωμε τὶς φώκιες; Ἄδικα σπάζω τὸ κεφάλι μου! Δὲ θὰ μπορέσω ποτὲ νὰ μαντέψω τί σχέδια κρύβει στὸ μυαλό του ὁ ἀρχηγός μας!

Γι' αὐτὸ κι' ὁ ναυτικὸς τὸ θεώρησε πιὸ φρόνιμο νὰ μὴ μιλήση. Καθὼς οἱ ἄποικοι προχωροῦσαν κατὰ μῆκος τῆς ἀκτῆς, ἔσκυβαν κάθε τόσο κι' ἔπιαναν κανένα θαλασσινό, κρυμμένο μέσα στὰ βράχια. Γιατὶ σ' ἐκεῖνο τὸ μέρος ἦταν κάθε λογῆς ὄστρακα: Χτένια, κιδώνια, καλόγνωμες, μύδια, λιθόδομοι κι' ἕνα σωρὸ ἄλλα.

Ὡστόσο στὸ Νὰβ ἀνῆκε ἡ τιμὴ πὼς ἀνακάλυψε ἕνα τεράστιο πεδίο στρειδιῶν, ἕνα σωστό... στρειδοτροφεῖο.

— Μπράβο Νάβ, εἶπε ὁ Πένκροφ. Καλὰ τὰ κατάφερες. Ὅταν θὰ θέλωμε στρείδια, δὲν ἔχομε παρὰ νὰ ἔρθωμε ὥς ἐδῶ καὶ νὰ πάρωμε ὅσα θέλουμε!

— Ἐγὼ τρελλαίνομαι γιὰ τὰ στρείδια! εἶπε ὁ δημοσιογράφος.

— Κι' ἐγώ! φώναξαν σχεδὸν μὲ μιὰ φωνὴ ὅλοι οἱ ἄλλοι.

—Καὶ δὲν πρόκειται νὰ τελειώσουν ὅσα καὶ νὰ πάρουμε, ἀφοῦ τὸ κάθε στρείδι κάνει ὥς ἑξήντα χιλιάδες αὐγὰ τὸ χρόνο!

— Μόνο ποὺ τὸ στρείδι δὲν εἶναι πολὺ θρεπτικό, εἶπε ὁ Ἔρμπερτ.

— Σ' αὐτὸ παιδί μου ἔχεις δίκηο, συμφώνησε κι' ὁ μηχανικός. Τὸ στρεί-

δι ἔχει ἐλάχιστες ἀζωτοῦχες οὐσίες ποὺ τόσο τὶς χρειάζεται ὁ ὀργανισμὸς τοῦ ἀνθρώπου. Γιὰ νὰ τραφῆ ἕνας ἄνθρωπος μ' αὐτὰ τὰ θαλασσινὰ καὶ μόνο θὰ πρέπει νὰ φάη κάπου... 200 τὴν ἡμέρα.

— Πρὶν σκεφτοῦμε ἂν θὰ τὰ φᾶμε ὅλα αὐτὰ δὲ μαζεύουμε μερικὰ νὰ τὰ πάρουμε μαζί μας; εἶπε ὁ δημοσιογράφος.

— Καλὴ ἰδέα! Ἐμπρὸς Νάβ, εἶπε ὁ Ἔρμπερτ.

Ὁ μαῦρος μπῆκε στὸ νερὸ καὶ γέμισε τὸ δίχτυ του στρείδια.

Θὰ τὰ ἔτρωγαν τὸ μεσημέρι μαζὶ μὲ τὶς ἄλλες προμήθειες. Ἐκεῖνο τὸ μέρος τοῦ νησιοῦ, ὅπου βάδιζαν ἦταν ξερὸ καὶ ἄγονο, ὡς ἐκεῖ ποὺ τὸ Νότιο ἀκρωτήριο τοῦ Ράμφους ἔκλεινε τὸν κόλπο τῆς Ἑνώσεως ἀπὸ πάνω. Δὲν συναντοῦσαν παρὰ ἄμμο, παλιὲς ἀχυβάδες καὶ... λάβα!

Αὐτὴ ἀνησυχοῦσε ἰδιαιτέρως τὸν Κύρο Σμὶθ ποὺ δὲν ἡσύχασε παρὰ ὅταν βεβαιώθηκε πὼς ἡ λάβα ἦταν πάρα πολὺ παλιά.

Στὸ διάβα τους, ἕνα σωρὸ θαλασσινὰ πουλιά, σηκώνονταν καὶ πετοῦσαν φοβισμένα. Γλάροι, γλαρόνια, πέρδικες τῆς θάλασσας, νεροχελίδονα, ἀλμπατρὸς, θαλασσοδρόμοι, ἀγριόπαπιες κι' ἄλλα.

— Νάχαμε, λέει, κανένα τουφέκι, ἔκανε ὁ Πένκροφ κοιτάζοντας τὸν Κύρο Σμὶθ μὲ τὴν ἄκρη τοῦ ματιοῦ.

— Φίλε μου, τοῦ εἶπε ὁ Κύρος Σμὶθ, αὐτὸ μὴ τὸ περιμένης. Ἕνα καλὸ πυροβόλο ὅπλο, εἶναι ἀπὸ τὰ λίγα πράγματα ποὺ δὲ μποροῦν νὰ κάνουν μόνοι τους οἱ ἔρημοι ναυαγοί. Λοιπόν, πρέπει ν' ἀρκεστῆς Πένκροφ στὰ τόξα καὶ στὰ βέλη. Ἀργότερα θὰ δοῦμε!

— Γιατί κύριε Σμὶθ νὰ πετάξωμε ὅλα ἐκεῖνα τὰ ὅπλα ποὺ εἴχαμε μαζί μας! Γιατί νὰ πετάξωμε ἀκόμη καὶ τοὺς σουγιάδες μας.

— Καϋμένε μου Πένκροφ, γέλασε ὁ Ἔρμπερτ. Δὲν μπορεῖς νὰ φανταστῆς πόσο σὲ καταλαβαίνω καὶ πόσο σὲ συμπονῶ! Ποῦ ἀκούσθηκε ναυτικὸς χωρὶς σουγιὰ καὶ χωρὶς πίπα; Εἶναι κάτι ποὺ δὲ μπορεῖ νὰ τὸ χωρέση τὸ μυαλὸ τοῦ ἀνθρώπου!

— Ἐσὺ ὅλο νὰ μὲ πειράζης θέλεις, γκρίνιαξε ὁ ἀγαθὸς ναυτικός. Ἄσχημα θὰ σοῦ ἐρχόταν δηλαδή, νἄχαμε τώρα μιὰ καραμπίνα!

— Μὲ τὸ «νἄχαμε» καὶ μὲ τὸ «ἄν» δὲν κάνουμε τίποτα, εἶπε σοβαρὰ ὁ δημοσιογράφος. Ἡ μεγάλη τέχνη τῆς ζωῆς, εἶναι νὰ μπορῆ κανεὶς νὰ τὰ βγάζη πέρα μὲ ὅ,τι ἔχει.

— Ἀλήθεια, τώρα ποὺ ξαναθυμηθήκαμε τὸ ἀερόστατο, εἶπε ὁ Ἔρμπερτ, συλλογίζομαι τὴν ἔκπληξη τοῦ Ἰωνάθαν Φόρστερ καὶ τῶν συντρόφων του ὅταν θ' ἀνακάλυψαν τὴν ἄλλη μέρα τὸ πρωῒ πὼς εἴχαμε κάνει φτερά... μὲ τὸ ἀερόστατό τους!

— Θἄθελα νἄμουν μπροστὰ νὰ δῶ τὰ μοῦτρα ποὺ θἄκαναν ὅταν κατάλαβαν ὅτι τὸ εἴχαμε σκάσει, γέλασε ὁ Νάβ.

— Ὡστόσο, δική μου ἦταν ἡ ἰδέα, εἶπε περήφανα ὁ Πένκροφ. Μὴ τὸ ξεχνᾶτε...

— Σπουδαία ἰδέα, φώναξε γελώντας ὁ Σπίλετ. Μιὰ ἰδέα ποὺ μᾶς ἔρριξε σὲ τοῦτο τὸ βρωμονήσι...

— Προτιμῶ νὰ εἶμαι ἐδῶ, παρὰ στὰ χέρια τῶν Νότιων, ἔκανε ὁ Ἔρμπερτ.

— Κι' ἐγώ! Κι' ἐγώ, φώναξαν μὲ μιὰ φωνὴ ὁ Πένκροφ κι' ὁ κ. Σμίθ.

— Μήπως ἐγὼ ἔχω διαφορετικὴ γνώμη; εἶπε ὁ Σπίλετ. Ἀστειεύτηκα. Ἤθελα νὰ πειράξω τὸν Πένκροφ.

— Ἐλεύθερα, μὴ ντρέπεστε, ἔκανε ὁ ναυτικός. Εἶμαι δῶ γιὰ νὰ μὲ πειράζετε καὶ νὰ γελᾶτε!

— Ἐγὼ τὸ μόνο ποὺ εὔχομαι, εἶναι

Σκότωσαν δυὸ καγκουρώ...

νὰ εἶμαι πάντα κοντὰ στὸν κύριό μου, εἶπε ὁ Νάβ.

— Εὐχαριστῶ καλέ μου Νάβ, ἀπάντησε συγκινημένος ὁ κ. Σμίθ, ἀκουμπώντας τὸ χέρι του στὸν ὦμο τοῦ πιστοῦ νέγρου.

Ἡ ἀφοσίωση τοῦ Νὰβ στὸν κύριό του, ἡ ἀπέραντη ἐμπιστοσύνη ποὺ τοῦ εἶχε ὁ κ. Σμίθ, ἦταν πραγματικὰ ἀπὸ τὰ αἰσθήματα ἐκεῖνα, ποὺ γεννοῦν τὸν θαυμασμό. Γιατὶ φανερώνουν ὅτι πιὸ εὐγενικὸ κρύβει μέσα του ὁ ἄνθρωπος. Δὲν ἦταν δουλικὴ ὑποταγὴ ἀπὸ μέρους τοῦ Νάβ. Οὔτε εὐχαρίστηση νὰ προστάζη ἀπὸ μέρους τοῦ κ. Σμίθ. Ἦταν κάτι ἀνάλογο μὲ τὴν ἀφοσίωση τοῦ στρατιώτη στὸν ἀξιωματικό του, τοῦ ναύτη στὸν καπετάνιο του ποὺ τὸν ξέρει γενναῖο κι' ἄξιο, καὶ γι' αὐτὸ εἶναι ἕτοιμος καὶ τὴ ζωή του ἀκόμη νὰ δώση ἂν παρουσιαζόταν ἀνάγκη. Βασιζόταν σὲ μιὰ ἀμοιβαία ἐκτίμηση, γι' αὐτὸ ἦταν κάτι τὸ τόσο ὡραῖο καὶ τὸ τόσο ἀξιοθαύμαστο. Οἱ ἄνθρωποι ποὺ μποροῦν νὰ αἰσθανθοῦν μιὰ τέτοια ἀφοσίωση οἱ ἄνθρωποι ποὺ εἶναι ἄξιοι νὰ τὴν δεχτοῦν καὶ νὰ φανοῦν ἀντάξιοί της, εἶναι πραγματικὰ ἐκλεκτοὶ ἄνθρωποι. Ὁ φτωχός, ἀμόρφωτος νέγρος ποὺ χθὲς ἀκόμη ἦταν σκλάβος, μὲ τὸ νὰ θαυμάζη ἐλεύθερα τὸν ξεχωριστὸ ἄνθρωπο ποὺ ἦταν ὁ κ. Σμίθ, καὶ μὲ τὸ νὰ μὴν ἀρκεῖται μονάχα νὰ τὸν ἐξυπηρετῆ, παρὰ καὶ νὰ τοῦ εἶναι ὁλόψυχα ἀφοσιωμένος, ἦταν ἕνα ζωντανὸ παράδειγμα τοῦ μεγαλείου τῆς ἀνθρώπινης ψυχῆς. Γιατὶ μόνον ὅταν οἱ ἄνθρωποι χρωματίζουν τὶς σχέσεις τους μὲ κάποιο αἴσθημα γεμάτο εἰλικρίνεια ποὺ νὰ πηγάζη μέσα ἀπ' τὴν ψυχή, δείχνονται ἀληθινοὶ ἄνθρωποι. Μὰ κι' ὁ κ. Σμίθ, ἀγαποῦσε εἰλικρινὰ τὸν καλὸ νέγρο, καὶ ἤξερε νὰ ἐκτιμήση τὴν ἀφοσίωσή του. Μὲ τὸν τρόπο του, μὲ τὸ παράδειγμά του, μὲ τὴν καλωσύνη του, ἔκανε τὸ Νὰβ νὰ καταλάβη πὼς δὲν εἶχε καμμιὰ σημασία πὼς ἦταν νέγρος, καὶ πὼς μόνο ἀπ' τὶς πράξεις του καὶ τὰ αἰσθήματά του χαρακτηρίζεται ὁ ἄνθρωπος. Αὐτὸ τὸ ἔνοιωθαν καλὰ κι' οἱ ἄλλοι ἄποικοι ποὺ ἀγαποῦσαν ὅλοι τὸν πάντα εὔθυμο καὶ πρόθυμο Νάβ.

— Καὶ στὸ κάτω-κάτω, τί μᾶς λείπει σ' αὐτὸ τὸ ἐρημονήσι; εἶπε ὁ Ἔρμπερτ.

— Ἀλήθεια. Τί μᾶς λείπει... ἂν ἴσως ὄχι ὅλα; εἶπε γελώντας κι' ὁ Πένκροφ. Ἀλλὰ δὲ βαριέσαι! Ἐγὼ ἔχω τὸ προαίσθημα πὼς κάποτε θὰ φύγωμε ἀπὸ δῶ καὶ θὰ γυρίσωμε στὴν πατρίδα μας.

— Μ' αὐτὸ τὸ πλευρὸ νὰ κοιμᾶσαι, τοῦ ἀπάντησε ὁ Ἔρμπερτ.

— Τὸ καλύτερο εἶναι νὰ κάνωμε σὰν νὰ μὴν ἐλπίζουμε πὼς θὰ γυρίσωμε γρήγορα στὴν Ἀμερική, εἶπε ὁ κ. Σμίθ. Ἔτσι μονάχα δὲν θὰ δοκιμάσωμε ἀπογοήτευση καὶ δὲ θὰ χάσωμε τὸ θάρρος μας. Γιατὶ φίλοι μου εἶναι δυστυχῶς βέβαιο ὅτι τὸ νησὶ ὅπου μᾶς ἔρριξε ἡ τύχη εἶναι ἔξω ἀπὸ τὸ πέρασμα τῶν πλοίων.

Οἱ ἄποικοι συνέχισαν τὸ δρόμο τους ὡς τὴν ἄκρη τοῦ ἀκρωτηρίου τοῦ Ράμφους. Δὲν παρατήρησαν τίποτα τὸ ἀ-

ξιόλογο. Τὸ μέρος ἐκεῖνο ἦταν ὅλο βράχοι καὶ ἄμμος. Γι' αὐτὸ ὕστερ' ἀπ' τὸ φαΐ, ξαναπῆραν τὸ δρόμο τοῦ γυρισμοῦ καὶ κατὰ τὸ σούρουπο ἦταν ξανὰ στὶς Καμινάδες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 15ο

ΜΕΤΑΛΛΟΥΡΓΟΙ!

Τὴν ἄλλη μέρα τὸ πρωΐ—ἦταν 17 τοῦ μηνὸς— ὁ Πένκροφ ρώτησε τὸν Γεδεὼν Σπίλετ:

— Καὶ σήμερα κύριε Γεδεὼν τί ἐπάγγελμα θὰ ἔχουμε;

— Ὅτι θέλει ὁ Κύρος! ἀπάντησε ὁ δημοσιογράφος.

Ὁ μηχανικὸς ποὺ ἄκουσε τὴ συζήτηση, χαμογέλασε:

— Ὡς σήμερα, εἴσαστε κυνηγοί, τουβλοποιοὶ καὶ κατασκευαστὲς πήλινων ἀγγείων. Τώρα ἔφτασε ὁ καιρὸς νὰ γίνετε πρῶτα μεταλλουργοὶ κι' ὕστερα σιδεράδες!

Ὁ Κύρος Σμὶθ τότε τοὺς ἐξήγησε ὅτι εἶχαν τὴν τύχη νὰ πέσουν σ' ἕνα νησὶ πού, ἐπειδὴ ἦταν ἡφαιστειογενές, ὁ γαιάνθρακας καὶ τὰ διάφορα μεταλλεύματα βρισκόνταν στὴν ἐπιφάνεια τοῦ ἐδάφους.

Ὁ γαιάνθρακας καθὼς ξέρομε, εἶναι κάρβουνο ποὺ βρίσκεται μέσα στὴ γῆ. Ἔγινε ἀπ' τὰ πανάρχαια δάση ποὺ κάποτε τὰ σκέπασε τὸ χῶμα κι' ἔμειναν ἔτσι μυριάδες χρόνια, ὥς ποὺ τὸ ξύλο ἔγινε κάρβουνο.

Μετάλλευμα δέ, ὅπως τοὺς ἐξήγησε ὁ Κύρος Σμὶθ, λέγεται κάθε μεῖγμα ἑνὸς μετάλλου μὲ ἄλλες οὐσίες.

Τὰ μέταλλα —ὁ χαλκός, τὸ σίδερο, τὸ μολύβι— δὲν βρίσκονται σχεδὸν ποτὲ καθαρά: Βρίσκονται στὴ γῆ ἀνακατεμμένα μὲ ἄλλες οὐσίες ὅπως εἴπαμε, συνήθως μὲ ὀξυγόνο ἢ μὲ θειάφι. Γι' αὐτὸ ἡ τέχνη τοῦ μεταλλουργοῦ, εἶναι νὰ καθαρίζῃ τὸ μετάλλευμα ἀπ' τὶς ξένες αὐτὲς οὐσίες, γιὰ νὰ μείνῃ τὸ μέταλλο καθαρό.

Στὴν πρώτη τους ἐκείνη ἐκδρομὴ στὸ ὄρος Φραγκλίνου, ὁ Κύρος Σμὶθ, εἶχε μαζέψει κάποιες πέτρες ποὺ στὴν πραγματικότητα ἦταν μετάλλευμα σιδήρου. Ἦταν τὸ μῖγμα σιδήρου καὶ ὀξυγόνου ποὺ ὀνομάζεται ὀξίδιο τοῦ σιδήρου. Ἂν αὐτὸ τὸ μετάλλευμα πυρακτωθῆ μὲ κάρβουνο, τὸ ὀξυγόνο του ἑνώνεται μὲ τὸ κάρβουνο καὶ τὸ σίδερο μένει καθαρό.

Αὐτὴ τὴ δουλειὰ θὰ ἔκαναν λοιπόν. Ὁ μηχανιὸς ἤξερε μιὰ μέθοδο πολὺ ἁπλὴ νὰ καθαρίζῃ τὸ μετάλλευμα τοῦ σιδήρου. Οἱ μεταλλουργοὶ τὴν ὀνομάζουν «καταλανικὴ μέθοδο» ἴσως γιατὶ τὴν πρωτοεφάρμοσαν οἱ Ἱσπανοί.

— Μόνο ποὺ γιὰ νὰ φτιάσωμε σίδερο, ἔχουμε ἀνάγκη ἀπὸ ἕνα καμίνι. Καὶ γιὰ νὰ δουλέψῃ τὸ καμίνι, ἔχουμε ἀνάγκη ἀπὸ... φώκιες, τοὺς εἶπε ὁ Κύρος Σμίθ.

— Ἀπὸ φώκιες εἴπατε κύριε Σμίθ; ἔκανε κατάπληκτος ὁ Πένκροφ. Ἄκουσα καλά, ἢ μήπως ἔχω κάνει λάθος;

— Ἄκουσες πολὺ καλὰ Πένκροφ, εἶπε γελώντας ὁ Κύρος Σμίθ. Φέρε μου ἐσὺ τὸ πετσὶ ἀπὸ δυὸ καλὲς φώκιες, καὶ τ' ἄλλα εἶναι δική μου δουλειά.

Ἄρχισε ἡ ἐπίθεση...

— Τί λὲς Νάβ; ρώτησε ὁ Πένκροφ.

— Τί νὰ πῶ; εἶπε ὁ Νάβ. «Πίστευε καὶ μὴ ἐρεύνα» φίλε μου! Ἀφοῦ τὸ λέει ὁ κύριός μου, δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ εἶναι ἔτσι!

— Λοιπόν, θ' ἀρχίσωμε κυνηγώντας φώκιες, συνεπέρανε ὁ Γεδεὼν Σπίλετ.

Ξεκίνησαν ὅλοι μαζὶ γιὰ τὸ νησάκι τῆς Σωτηρίας—ἐκεῖ ποὺ τοὺς εἶχε πρωτοπετάξει τὸ ἀερόστατο. Ὁ Κύρος Σμὶθ δὲν τὸ γνώριζε. Ἦταν ἡ πρώτη φορὰ ποὺ θὰ πατοῦσε τὸ πόδι του σ' αὐτό. Πέρασαν τὸν στενὸ ἰσθμό, κολυμπώντας, καὶ σὲ λίγο βρισκόνταν στὸ ξερονήσι.

Ἕνα πλῆθος πιγκουΐνοι, τοὺς κοίταζαν σοβαρὰ νὰ πλησιάζουν, μοιάζοντας μὲ τὸ λευκό τους στῆθος καὶ τὰ μαῦρα φτερά τους, σὰν φρακοφορεμένοι κύριοι. Ἦταν ἡ πρώτη φορὰ ποὺ ἔβλεπαν ἄνθρωπο, γι' αὐτὸ δὲν φοβόνταν διόλου.

Στὴν ἀμμουδιά, ἦταν ξαπλωμένες ἕνα πλῆθος φώκιες. Λιάζονταν στὸν ἥλιο, κι' ἔπαιζαν μὲ τὰ παιδιά τους.

Ὁ Πένκροφ ποὺ ἤξερε τὶς συνήθειές τους εἶπε στοὺς ἄλλους πὼς ἔπρεπε νὰ περιμένουν κρυμμένοι πίσω ἀπ' τοὺς βράχους, ν' ἀποκοιμηθοῦν μερικὲς καὶ τότε νὰ ριχτοῦν μὲ τὰ ρόπαλα καὶ νὰ σκοτώσουν δυὸ-τρεῖς.

Ἔτσι κι' ἔγινε. Στὴν πρώτη ἐπίθεση ποὺ τοὺς ἔκαναν, δυὸ φώκιες ἔμειναν στὸν τόπο, ἐνῶ οἱ ἄλλες κατάφεραν νὰ ξαναπέσουν στὴ θάλασσα.

Δύο ὅμως ἦταν ἀρκετές, ὅπως τοὺς ἐξήγησε ὁ Κύρος Σμίθ.

— Τί λὲς πὼς θὰ κάνω μ' αὐτὲς τὶς φώκιες Πένκροφ; ρώτησε ὁ μηχανικός.

— Ξέρω κι' ἐγὼ κύριε Σμίθ; Ἴσως κανένα... ἀερόστατο!

— Ὄχι. Κάτι πολὺ πιὸ ἁπλό: Ἕνα φυσερό. Μᾶς εἶναι ἀπαραίτητο γιὰ τὸ καμίνι μας!

— Βρὲ τὸν βλάκα! Καὶ νὰ μὴ πάῃ διόλου ὁ νοῦς μου στὸ φυσερό! Βέβαια, ποῦ ἀκούστηκε καμίνι χωρὶς φυσερό;

— Λοιπὸν Πένκροφ καθῆστε τώρα μὲ τὸ Νάβ, νὰ γδάρετε αὐτὲς τὶς δυὸ φώκιες. Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ τὶς κουβαλήσουμε ὁλόκληρες στὶς Καμινάδες!

— Στὸ λεπτὸ κύριε Σμίθ! Ἔλα Νὰβ ἀγόρι μου! Δόσε μου ἕνα χεράκι!

Μόλις τραβήχτηκαν τὰ νερά, ὁ Κύρος Σμὶθ κι' οἱ συντρόφοι του ξαναγύρισαν στὶς Καμινάδες, μὲ τὰ δυὸ δέρματα.

Τὸ νὰ φτιάσουν ὅμως τὸ φυσερό, δὲν ἦταν διόλου εὔκολη δουλειά. Παιδεύτηκαν πάρα πολὺ καὶ χρειάστηκε ὅλη ἡ ἐφευρετικότητα τοῦ Κύρου Σμὶθ, ὅλη ἡ ἐπιτηδειότητα τοῦ Πένκροφ κι' ὅλη ἡ ὑπομονὴ τοῦ Νάβ, γιὰ νὰ κοπῆ τὸ πετσί, νὰ ραφτῆ μὲ φυτικὲς ἴνες καὶ νὰ στερεωθῆ ἐπάνω σὲ ξύλινα τελάρα.

Στὸ τέλος ὅμως, πέτυχαν νὰ φτιάσουν ἕνα φυσερὸ ποὺ φυσοῦσε τὸν ἀέρα μὲ ἀρκετὴ δύναμη.

Τρεῖς ὁλόκληρες μέρες χρειάστηκαν γιὰ τὴν κατασκευὴ τοῦ φυσεροῦ. Κι' ἔτσι μόλις κατὰ τὶς 20 τοῦ Ἀπρίλη ἦταν ἕτοιμοι ν' ἀρχίσουν τὶς μεταλλουργικές τους ἐργασίες.

Θὰ ἔκαναν ὅ,τι ἔκαναν καὶ μὲ τὸ φοῦρνο: Θὰ πήγαιναν νὰ ἐγκατασταθοῦν στὸν τόπο ποὺ ἦταν τὸ μετάλλευμα, γιὰ νὰ μὴν ἔχουν νὰ τὸ κουβαλοῦν. Ἄλλωστε στὸ ἴδιο μέρος ἦταν καὶ τὸ πετροκάρβουνο.

— Σὲ λίγο θὰ ἔρθῃ ὁ χειμώνας, εἶχε πῆ ὁ Κύρος Σμίθ, καὶ πρέπει νὰ σκεφτοῦμε σοβαρὰ τί θὰ κάνωμε γιὰ κατοικία. Οἱ Καμινάδες ὅταν θὰ πιάσουν οἱ βροχὲς θὰ εἶναι ἀκατοίκητες. Κι' ἐδῶ, σ' αὐτὸ τὸ νησί, οἱ βροχὲς κρατοῦν μῆνες!

— Ἀλήθεια! Νὰ ἕνα πρόβλημα ποὺ περιμένει κι' αὐτὸ τὴ λύση του, εἶπε ὁ δημοσιογράφος.

— Θὰ λυθῆ μὲ τὴ σειρά του! Ἂς φτιάσωμε πρῶτα λίγο σίδερο ποὺ τὸ ἔχομε τόσο ἀνάγκη!

(Ἀκολουθεῖ)

Ἡ Σελίδα τῶν Μικρῶν

Κουβεντοῦλες μὲ τὴ Γιαγιά.

Τὰ καμώματα τῆς Βούλας

Ἀγαπητά μου παιδιά,

Πῶς χαίρεται ἡ ψυχή μου τὰ καθαρὰ καὶ καλοπλυμένα παιδιά.

Βαριέστησα βλέπεις μὲ κείνη τὴ Βούλα, τὴν ἐγγονή μου.

Δέκα φορὲς τὴ μέρα νὰ τὴν ἀλλάζης, τὸ ἴδιο τῆς κάνει. Πίνει τὸ γάλα της, χύνει τὸ μισὸ στὴν ποδιά της. Τρώει γλυκό, πασαλείβεται καὶ κολλᾶ ὅπου τὴν ἀγγίξεις. Ἀκουμπᾶ ὅπου τύχει, κι᾿ ἀσβέστη δὲν ἔχει ἀφίσει στοὺς τοίχους νὰ τρίβεται ἀπάνω τους. Ὅλο τὴ βουρτσίζω κι᾿ ὄχι καὶ τόσο μαλακά. Μὲ τὴ βούρτσα βγάζω τὸ ἄχτι μου κι᾿ ἐγώ.

Φαντάζομαι πῶς θὰ μὲ λυπᾶστε, καλά μου παιδιά, καθὼς εἶμαι γρηούλα, νὰ πλένω καὶ νὰ σιδερώνω ὅλη τὴν ὥρα.

Λοιπόν, ξέρετε τί ἔκανε χτὲς ἡ προκομένη;

Τὴν ἔντυσα, καὶ τὴ χτένισα κι᾿ ἦταν μιὰ χαρά. Ἔδεσα καὶ μιὰ ρὸζ κορδελίτσα στὰ μαλλιά της καὶ τὴν ἔστειλα στὸ σχολεῖο. Σὲ μιὰ ὥρα, λοιπόν, μοῦ τὴν ἔφεραν πίσω καὶ σὲ τί χάλια! Ἡ ποδιά της ἦταν καταμουντζούρωτη ἀπὸ πάνω ὣς κάτω καὶ μπρὸς καὶ πίσω παντοῦ, μὲ ξεθωριασμένα μελάνια.

— Μὰ πῶς τὰ κατάφερες, κι᾿ ἔχυσες παντοῦ τὸ μελάνι, ἐπίτηδες τὄκανες; τὴ ρωτῶ.

Αὐτὴ δὲ μ᾿ ἀπάντησε γιατὶ ἦταν ἀπασχολημένη νὰ μουντζουρώνη καὶ τὰ μοῦτρα της, κλαίγοντας καὶ σκουπίζοντας τὰ δάκρυα μὲ τὰ βρώμικα χέρια της.

Μοῦ τἄπε ὅμως ἡ συμμαθήτρια ποὺ τὴν ἔφερε.

— Ἀνακάτευε τὰ μελάνια ποὺ εἴχαμε ἀκουμπήσει στὸ παράθυρο κι᾿ ἔπεσε ἕνα καλαμάρι στὴν ποδιά της. Φοβήθηκε λοιπὸν μὴ τὴ δείρετε καὶ πῆγε καὶ τὴν ἔπλυνε στὴ βρύση. Ἔτσι τὸ μελάνι ἅπλωσε παντοῦ.

Τί νὰ πῶ τώρα μ᾿ αὐτὸ τὸ παιδί! Φυσικὰ τὴν ἔγδυσα καὶ τὴν ἔχωσα ὁλόκληρη μέσα στὴ σκάφη. Τῆς ἄλλαξα ὕστερα τὴν ποδιὰ κι᾿ ἤμουν ἕτοιμη νὰ τῆς δώσω κι᾿ ἕνα χέρι ξύλο, μὰ φοβήθηκα πὼς θἄρχιζε τὸ κλαούρισμα καὶ θὰ βρωμιζόταν πάλι.

— Καὶ τώρα, τῆς εἶπα, πήγαινε στὸ δωμάτιό σου καὶ κάθισε μέσα ἐκεῖ κλειδωμένη, γιὰ νἆμαι βέβαιη πὼς θὰ μείνης καθαρή. Γιατὶ ἄλλη ποδιὰ σήμερα δὲν ἔχω.

— Πῆρε ἕνα βιβλίο καὶ πῆγε, σὰν τὴ βρεγμένη γάτα, στὴν κάμαρα νὰ διαβάση.

Σ᾿ ἕνα δυὸ ὧρες τὴ λυπήθηκα.

— Θἄσκασε τὸ κακόμοιρο, εἶπα, ἂς τὸ βγάλω πιὰ ἔξω. Εἶδες τί φρόνιμο ποὺ εἶναι!

Ἀνοίγω λοιπὸν τὴν κάμαρα κι᾿ ὤ! τρομάρα μου!

Ἡ καλή σου ἡ Βούλα ἦταν ἀπ᾿ τὴν κορφὴ ὣς τὰ νύχια μιὰ χαλκομανία!

Εἶχε πάρει τὶς νερομπογιὲς τοῦ Θαλῆ καὶ ζωγράφιζε καραβάκια... ἀπάνω στὴν ποδιά της.

Ἔ, τότε, τῆς ἔδωκα τῆς χρονιᾶς της. Κι᾿ ἂς κλαίη, καλά μου παιδιά, ὅσο θέλει. Μιὰ φορὰ εἶναι ποὺ εἶναι βρώμικη καὶ θ᾿ ἀναγκαστῶ νὰ τὴν πλύνω πάλι.

Ἡ γιαγιὰ Καντιανή.

Τὸ Παραμυθάκι μας

Τὸ χρυσὸ μῆλο

Μιὰ φορὰ κι᾿ ἕναν καιρό, ἦταν δυὸ ἀδέρφια, τόσο ἀγαπημένα, ποὺ τὸ ἕνα δὲν ζοῦσε στιγμὴ χωρὶς τὸ ἄλλο. Ἦταν καὶ τὰ δυὸ καλὰ ὅσο παίρνει κι᾿ ἔμοιαζαν σὰν δυὸ σταγόνες νερό. Ἦταν δίδυμα ἀδέρφια. Τὸ ἕνα τὸ ἔλεγαν «Ἀνοιχιόκαρδο» καὶ τὸ ἄλλο «Γελαστό».

Μαζὺ πήγαιναν στὸ σχολειό, μαζὺ δούλευαν σὰν ἔγιναν παλληκάρια κι᾿ εἶχαν γιὰ μόνη συντροφιὰ ὁ ἕνας τὸν ἄλλον. Οὔτε μητέρα οὔτε πατέρα εἶχαν.

Κάποτε ὅμως, ἕνας τρανὸς ἀφέντης, ποὺ καμάρωνε γιὰ τὰ πλούτη του, βάλθηκε νὰ τὰ χωρίση.

— Τίποτα στὸν κόσμο εἶπε δὲν ἀξίζει πιὸ πολὺ ἀπ᾿ τὸ χρυσάφι. Μ᾿ αὐτὸ θὰ τοὺς χωρίσω.

Κι᾿ ἔστειλε τοὺς δούλους του νὰ πᾶνε στὴν χώρα ποὺ ἔμεναν καὶ νὰ καλέσουν τὸν Ἀνοιχτόκαρδο στὸ παλάτι.

Ὁ Ἀνοιχτόκαρδος φίλησε τὸν ἀδερφό του καὶ ξεκίνησε γιὰ νὰ βρῆ τὸν μεγάλο ἀφέντη. Σὰν ἔφτασε στ᾿ ἀρχοντικό του, ἐκεῖνος τὸν δέχτηκε μὲ τιμὲς καὶ δόξες καὶ τοῦ εἶπε:

— Θὰ σοῦ δώσω ὅσα πλούτη θέλεις, φτάνει νὰ μείνης γιὰ πάντα κοντά μου.

— Ἄρχοντά μου δέχομαι νὰ μείνω, φτάνει νὰ στείλης νὰ φωνάξης ἀμέσως καὶ τὸν ἀδερφό μου.

— Ὄχι, εἶπε ὁ ἄρχοντας, μόνο ἐσένα θέλω καὶ θὰ σὲ κάνω παιδί μου, δίνοντάς σου τὴν πεντάμορφη κόρη μου γιὰ γυναῖκα.

Μὰ ὁ Ἀνοιχτόκαρδος δὲν δέχτηκε οὔτε τὰ πλούτη οὔτε τὶς τιμὲς καὶ κίνησε νὰ γυρίση στὸ χωριό του νὰ βρῆ τὸν ἀδερφό του.

Μὰ ὁ κακὸς ἄρχοντας εἶχε ἀποφασίσει νὰ τοὺς χωρίση μὲ κάθε θυσία. Κι᾿ ἔστειλε πίσω ἀπ᾿ τὸν Ἀνοιχτόκαρδο τοὺς ἀνθρώπους του κι᾿ αὐτοὶ τὸν ἔπιασαν καὶ τὸν ἔκλεισαν σὲ μιὰ σκοτεινὴ φυλακή.

Σὰν πέρασαν οἱ μέρες κι᾿ ὁ Γελαστὸς δὲν ἔβλεπε τὸν ἀδερφό του νὰ γυρνᾶ ξεκίνησε νὰ πάη νὰ τὸν βρῆ. Κι᾿ ἔφτασε τέλος ἔπειτα ἀπὸ μέρες στὴ χώρα τοῦ μεγάλου ἄρχοντα κι᾿ ἔμαθε ἐκεῖ πὼς ὁ ἀδερφός του βρισκόταν στὴν φυλακή. Χωρὶς νὰ χάση καιρὸ ὁ Γελαστὸς τρέχει ἀμέσως στὸν σκληρὸ ἄρχοντα καὶ τοῦ λέει:

— Δῶσε μου πίσω τὸν Ἀνοιχτόκαρδο καὶ ὅ,τι ζητήσης θὰ τὸ κάνω.

— Αὐτὸ ποὺ θὰ ζητήσω εἶναι πολὺ δύσκολο, ἀποκρίθηκε ἐκεῖνος. Σὰν μοῦ φέρης τὸ χρυσὸ μῆλο θὰ εἶστε κι᾿ οἱ δυὸ ἐλεύθεροι. Μὰ τὴν μηλιὰ ποὺ ἔχει τὸ χρυσὸ μῆλο τὴν φυλάει ἕνας μεγάλος δράκοντας. Ἂν δὲν τὸ φέρης μέσα σὲ δέκα μέρες θὰ κρατήσω γιὰ πάντα κοντά μου τὸν ἀδερφό σου.

Ὁ Γελαστὸς δὲν περίμενε ν᾿ ἀκούση περισσότερα. Κινᾶ ἀμέσως γιὰ τὸ βουνὸ τῆς χρυσῆς μηλιᾶς. Βράχια καὶ γκρεμοὺς συναντᾶ στὸ διάβα του. Τ᾿ ἄγρια ζῶα δὲν τὸν τρομάζουν. Ματωμένος, κουρελιασμένος προχωρεῖ. Δὲν σταματᾶ οὔτε γιὰ νὰ κοιμηθῆ Καὶ σὲ πέντε μέρες ἀπὸ τὶς δέκα ποὺ εἶχε ὅλες-ὅλες στὴ διάθεσή του, ἔφτασε στὴν μηλιά. Ὁ μεγάλος δράκος εἶναι ἐκεῖ, μὰ Γελαστὸς δὲ φοβᾶται. Ἡ ἀγάπη γιὰ τὸν ἀδερφό του τοῦ δίνει δύναμη. Ἁρπάζει στὰ χέρια του ἕνα πελώριο βράχο καὶ τὸν πετᾶ στὸ κεφάλι τοῦ δράκου. Αὐτὸς ζαλίζεται ἀπ᾿ τὸν πόνο καὶ πέφτει κάτω κι᾿ ὁ Γελαστὸς κόβει τὸ χρυσὸ μῆλο ἀπ᾿ τὴν μηλιὰ καὶ ἀρχίζει νὰ τρέχη. Ὅταν ὁ δράκοντας ξανασηκώνεται τὸ παλληκάρι ἦταν πιὰ πολὺ μακρυά...

Στὸ μεταξὺ ὁ σκληρὸς ἄρχοντας ἦταν ὅλο χαρά. Εἶχε φτάσει κι᾿ ἡ δέκατη μέρα κι᾿ ὁ Γελαστὸς δὲν εἶχε φανῆ.

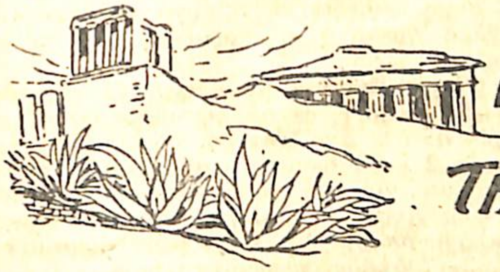
Μὰ πρὶν ἀκόμη δύση ὁ ἥλιος, ἕνας νέος ξεσχισμένος καὶ ματωμένως μπῆκε στὸ Παλάτι.

Ἦταν ὁ «Γελαστὸς» ποὺ ἔφερνε τὸ χρυσὸ μῆλο γιὰ νὰ κερδίση τὸν ἀδερφό του. Ἀπ᾿ τὰ μάτια τοῦ ἄρχοντα κυλοῦν τώρα χοντρὰ δάκρυα. Στέλνει καὶ φέρνει τὸν Ἀνοιχτόκαρδο ἀπ᾿ τὴν φυλακὴ καὶ λέει στὰ δυὸ ἀδέρφια.

— Τώρα ἔμαθα πὼς νὰ πλούτη μου δὲν εἶναι τίποτα μπροστὰ στὴν δική σας τὴν ἀγάπη. Ζῆστε κοντά μου κι᾿ οἱ δυό σας εὐτυχισμένοι. Κι᾿ ἔζησαν καλὰ κι᾿ ἐμεῖς καλύτερα.

Ἡ Ἀνέμη

Γιά νά γνωρίσωμε τήν ΕΛΛΑΔΑ

Στὴν ἀρχαία Τίρυνθα

Ἀνεβασμένοι στὰ τείχη τῆς Τίρυνθας, σὰν παλιοὶ Ἀχαιοὶ φρουροί, ἀγναντεύουμε τὸν κάμπο.

Πίσω ἀπ' τοὺς πελώριους αὐτοὺς ὀγκόλιθους ποὺ οἱ παλιοὶ βασιλιάδες ἔφεραν, ὅπως λένε, ἐπίτηδες γίγαντες ἀπὸ τὴν Ἀσία γιὰ νὰ τοὺς χτίσουν, θὰ στεκόταν ὁ Εὐρυσθέας, ὅταν εἶδε ἕνα θεόρατο λιοντάρι, κοκκινότριχο κι' ἀγριεμένο νὰ ὁρμᾶ πρὸς τὸ κάστρο.

—Ἀμπαρῶστε διπλὰ τὶς πόρτες, θὰ φώναξε. Ἕνα φοβερὸ θεριὸ ἔρχεται κατὰ δῶ.

Μὰ οἱ φρουροὶ ποὺ κατάλαβαν πὼς ἦταν ὁ Ἡρακλῆς καὶ φοροῦσε τὸ δέρμα τοῦ λιονταριοῦ τῆς Νεμέας ποὺ εἶχε σκοτώσει, θὰ γέλασαν καὶ θὰ τράβηξαν τὶς ἀμπάρες.

Γυρίζομε κι' ἐμεῖς μὲ τὸ Φάνη τὸ θαυμαστὸ αὐτὸ μακρυνάρι ποὺ εἶναι χτισμένο μέσα στὰ τείχη, μὲ ἀποθήκες δεξιὰ καὶ ζερβά. Ἐδῶ κρύβονταν οἱ κάτοικοι ὅταν οἱ ἐχθροὶ πολιορκοῦσαν τὴν πόλη. Ἐδῶ εἶχαν μεγάλα πιθάρια, μὲ τρόφιμα καὶ νερὸ καὶ κρασὶ καὶ λάδι, για νὰ μὴν ἔχουν ἀνάγκη νὰ βγαίνουν ἀπὸ τὴν κρύπτη τους γιὰ τροφές.

—Τί ὡραῖα ἰδέα νὰ γυαλίσουν ἔτσι τὶς πέτρες, φώναξε ὁ Φάνης.

Γέλασα μὲ τὸ πάθημα τοῦ μικροῦ ἀνηψιοῦ μου.

—Ἂν βρῆς, Φάνη ποιοὶ εἶναι οἱ τεχνῖτες ποὺ πέτυχαν νὰ τὶς κάνουν ἔτσι ἀστραφτερὲς καὶ μάλιστα δίχως σμιλάρι.

—Ποῦ θέλεις νὰ ξέρω, θεία; Οἱ ἄνθρωποι ποὔχτισαν τὰ τείχη..

—Δὲν ἦταν ἄνθρωποι

—Γίγαντες.

—Οὔτε γίγαντες.

—Ἀλλά;

—Πρόβατα.

Ἔμεινε μὲ τὸ στόμα ἀνοιχτὸ κι' ἐγὼ ξεκαρδίστηκα πάλι στὰ γέλια.

—Ὅταν ἀκουστοῦν ἀστραπόβροντα κι' ἑτοιμάζεται νὰ ξεσπάση καταιγίδα, οἱ τσοπάνοι κατηφορίζουν ἀπὸ τὰ γύρω ὑψώματα καὶ κουρνιάζουν σ' αὐτὸ τὸ πανάρχαιο καταφύγιο μὲ τὰ ζῶα τους. Χρόνια τώρα τὰ πρόβατα τρίβουν τὶς ράχες τους πάνω στὶς πέτρες, καθὼς ξαπλώνονται τὄνα δίπλα στὸ ἄλλο. Ἀπ' τὸ ἀέναο τρίψιμο τῆς προβιᾶς, γυάλισαν οἱ πέτρες.

—Καὶ τώρα θεία, πᾶμε νὰ σεργιανίσουμε τὸ παλάτι τῶν βασιλέων τῆς Τίρυνθας. Πῶς τοὺς λέγανε;

—Ὤ, βασίλεψαν τόσοι δῶ μέσα, ποὺ νὰ θυμᾶσαι... Ὁ πρῶτος ἦταν ὁ Τίρυνς ὁ γιὸς τοῦ Ἄργου... Ὕστερα ὁ Προῖτος ὁ Περσέας, ὁ Ἡρακλῆς, ὁ Εὐρυσθέας, ὅλοι πολεμάρχοι καὶ πλούσιοι ἄρχοντες... Κυβερνοῦσαν τοὺς Ἀχαιούς, μιὰ φυλὴ ποὔχε ἔρθει ἀπ' τὸ βορρᾶ.

—Πές μου γιὰ τοὺς μακρινοὺς μας αὐτοὺς προγόνους. Πῶς ἦσαν;

—Θὰ σοῦ πῶ ὅτι ξέρουμε ἀπὸ τὸν Ὅμηρο καὶ τοὺς θρύλους. Ἦταν ξανθοί, μεγαλόσωμοι καὶ τρανοὶ πολεμιστές. Δὲν ἦρθαν ἀπὸ τὴ θάλασσα, κατέβηκαν ἀπὸ τὸ βορρᾶ ὅταν ἔπεσαν χιόνια καὶ πάγοι στὸν τόπο τους καὶ δὲν εἶχανε πιὰ τροφές... Ὁμάδες ὁμάδες κατέβαιναν πεινασμένοι κι' ὅταν ἀντίκρυζαν κάμπους ὁλόχλωρους καὶ πλαγιὲς μὲ κοπάδια καὶ δέντρα, σταματοῦσαν, χόρταιναν τὴν πεῖνα τους κι' ἂν τοὺς ἄρεσε ὁ τόπος, μένανε μόνιμα κι' ἔχτιζαν κάστρα... Μέσα στὰ κάστρα ἔκαναν γιὰ τὸ βασιλιᾶ τους παλάτι λαμπρό... Αὐτοὶ ζοῦσαν ὁλόγυρα ἀπ' τὴν ἀκρόπολη βόσκοντας πρόβατα καὶ καλλιεργώντας τὴ γῆ... Μὰ σὰν ξέσπαζε πόλεμος, στριμώχνονταν ὅλοι μέσα στὰ τείχη. Πᾶμε τώρα νὰ δοῦμε ὅ,τι ἀπόμεινε ἀπ' τὸ παλάτι.

—Ἐδῶ ἦταν αὐλὴ ἀσφαλῶς...

—Ναί, αὐλὴ καὶ πιὸ μέσα ἄλλη... Σειρὲς ἀπὸ σκαλιστὲς κολῶνες, χοντρήτερες πάνω, λεπτότερες κάτω, στήριζαν πρόπυλα, ἕνας εἶδος βεράντας ποὺ λέμε σήμερα, καὶ ποὺ κάτω ἀπὸ τὸν ἴσκιο τους τριγυρνοῦσαν κοπέλλες μὲ μέσες λεπτὲς καὶ μεγάλα ἀμυγδαλωτὰ μάτια.

—Ἄλλο πάλι καὶ τοῦτο! Καὶ ποῦ τὶς γνώρισες θεία καὶ ξέρεις πῶς ἦταν τὰ μάτια τους;

—Ἀπὸ τὶς φωτογραφίες τους, Φάνη. Μὴ γελᾶς... Ἕνα εἶδος φωτογραφίας δὲν εἶναι κι' ἡ ζωγραφιά; Ἐ! λοιπόν, αὐτὰ τὰ δωμάτια ποὺ δὲν βλέπεις τώρα παρὰ τὰ θεμέλιά τους, ἦταν γεμάτα τοιχογραφίες μὲ νέους καὶ νέες τῆς ἐποχῆς ποὺ πήγαιναν σὲ γιορτὲς πάνω σ' ἅρματα, ποὺ λάβαιναν μέρος σὲ κυνήγια, ποὺ χόρευαν καὶ γλεντοῦσαν.

—Τί ὄμορφα ποὺ θἆταν λοιπὸν τὰ δωμάτια ἔτσι ζωγραφισμένα!

—Καὶ βέβαια ἦταν πολύχρωμα, καὶ καθένα μὲ τὰ δικά του σχέδια... Στὶς τραπεζαρίες εἶχαν περδίκια καὶ ψάρια λαγοὺς καὶ πουλιά, στὰ δωμάτια τῶν πολεμιστῶν ὅπλα καὶ μάχες, στὸ διαμέρισμα τῆς βασίλισσας ἄνθη κοσμήματα κι' ἄλλες χαρούμενες εἰκόνες, καὶ στὰ λουτρὰ ὅταν ἔμπαινες νόμιζες πὼς βρισκόσουν σὲ θάλασσα. Γιατὶ στοὺς τοίχους ἦταν ζωγραφισμένες σκηνὲς τοῦ γαλάζιου πόντου, πλεούμενα καὶ κολυμπητές...

—Ἀγαποῦσαν τὴ θάλασσα λοιπόν;

—Στὴν ἀρχὴ τὴ φοβόντουσαν, ὅπως σοῦπα. Γιατὶ ἦταν φυλὴ στεριανή... Μὰ σιγὰ σιγὰ ξεθάρρεψαν...

Κοίτα πέρα στ' Ἀνάπλι τὸν κόλπο ποὺ λάμπει γαλαζοπράσινος καὶ δαντελωτός. Ἐκεῖ ἄραζαν τὰ Φοινικικὰ καράβια, μισὸ—πειρατικὰ μισὸ—ἐμπορικά, κατάμαυρα μὲ πολλὰ κουπιά, τραβηγμένα στὴν ἄμμο... Ξεφόρτωναν τὶς πραμάτιες τους καὶ τὶς ἁραδιάζανε στ' ἀκρογιάλι.

Μποροῦσαν νὰ μὴν κατεβοῦν οἱ βασιλοποῦλες τῆς Τίρυνθας νὰ ψωνίσουν;

Ἔτσι ἄρχισαν νὰ μὴ φοβοῦνται τὴ θάλασσα οἱ παλιοί μας ἐκεῖνοι πρόγονοι καὶ παίρνοντας μαθήματα ἀπ' τοὺς Κρητικοὺς καὶ τοὺς Φοίνικες ἔκαναν στόλο... Καὶ τί στόλο! Θυμᾶσαι δὰ πὼς ὁ στόλος τῶν Ἀχαιῶν ἔφτασε νικητὴς ὡς τὴν Τροία!

—Ἔ, ὄχι δὰ μόνο τῶν Ἀχαιῶν θεία... Ὅλης τῆς Ἑλλάδας.

—Ναί, ὅλης τῆς Ἑλλάδας, καλέ μου Φάνη, ποὺ τότε γιὰ πρώτη φορὰ ἑνώθηκε γιὰ ἕναν κοινὸ σκοπὸ καὶ γι' αὐτὸ καὶ δοξάστηκε...

—Καὶ δὲ σώζεται τίποτα ἀπὸ κείνη τὴν ὀμορφιά; εἶπε λυπημένος ὁ Φάνης.

—Πολλὲς τοιχογραφίες καὶ πλάκες κι' ἀνάγλυφα καὶ κολῶνες, ἀκόμα κι' ἕνα κομμάτι ἀπὸ τὸ πλουμιστὸ πάτωμα τῆς Τίρυνθας, μεταφέρθηκαν ἀπ' τὶς ἀνασκαφὲς στὸ Μουσεῖο. Τ' ἄλλα γκρεμίστηκαν, ἀφανίστηκαν μεσ' στὴ σκόνη... Ἦρθαν ἄλλες φυλὲς ποὺ τὰ ὅπλα τους ἦταν σιδερένια καὶ κατάχτησαν τοὺς Ἀχαιούς. Γκρέμισαν τὰ κάστρα τους ἔβαλαν φωτιὰ στὰ παλάτια κι' ἀναστάτωσαν τὰ πάντα... Ἔτσι γίνεται, μὴ λυπᾶσαι, Φάνη. Λαοὶ ἔρχονται καὶ παρέρχονται, ὁ ἕνας πολιτισμὸς διαδέχεται τὸν ἄλλο. Μὰ παίρνει κι' ἀπ' τὸν παληὸ τὸ μάθημά του γιὰ τὴ προοδευὴ διαρκῶς ἡ ζωή.

Μὰ ἂς εἶναι, ὥρα νὰ πηγαίνουμε ἂν δὲ θέλουμε νὰ περάσουμε τὴ νύχτα, μαζὶ μὲ τὰ πρόβατα ἴσως κάποιου τσοπάνου περαστικοῦ μέσα στὶς ὑπόγειες ἀποθῆκες τῆς Τίρυνθας.

Ἑλένη Παρῆ

Δυὸ ἀπ' τὰ εὐχαριστήρια γράμματα ποὺ ἔστειλαν τὰ ἑλληνόπουλα στοὺς Νορβηγούς.

Ἀγαπητοί μας Νορβηγοί,

Αὐτὴ τὴ στιγμὴ σᾶς γράφει μιὰ Ἑλληνοπούλα ποὺ βρίσκεται μακρυὰ ἀπὸ τὸ σπίτι της καὶ τοὺς γονεῖς της, ἀλλὰ στὴν στοργικὴ ἀγκαλιὰ τῆς καλῆς μας Βασίλισσας καὶ τῆς Μεγάλης Μάνας Ἑλλάδα σὲ μιὰ παιδόπολη τῶν Ἀθηνῶν. Σᾶς γράφω γιὰ νὰ σᾶς εὐχαριστήσω γιὰ τὰ ὡραῖα δέματα ποὺ μᾶς στείλατε. Μᾶς δώσατε μ' αὐτὰ μιὰ μεγάλη χαρά, γιατὶ ἔτσι βλέπομε ὅτι ὑπάρχουν πολλοὶ λαοὶ ποὺ μᾶς ἀγαποῦν καὶ μᾶς συμπονοῦν.

Πόσο θὰ ἤθελα, καλοί μου ἄνθρωποι, νὰ βρισκόμουν κι' ἐγὼ στὸ μικρό μου χωριὸ Ξανθόγια καὶ μὲ τὴν ἴδια χαρὰ νὰ σᾶς κάνω κι' ἐγὼ ἕνα δέμα ἀπὸ τὰ ὡραῖα μας δαμάσκηνα, μῆλα, ἀπίδια.

Μὲ φιλικοὺς χαιρετισμοὺς
ΛΕΥΚΟΘΕΑ ΜΠΙΡΛΗ
Ἀπὸ τὴν Ξανθόγια τοῦ Νομοῦ Πέλλης—Μακεδονίας

***

Ἀγαπητοί μας Νορβηγοί,

Μιὰ κυριακάτικη μέρα ἀποχωριστήκαμε ἀπὸ τοὺς ἀγαπητούς μας γονεῖς καὶ ἀπὸ κάθε ἄλλο ἀγαπητό μας πρόσωπο. Μὰ θὰ μοῦ πῆτε γιὰ ποιὸ λόγο; Γιατὶ τὰ χωριά μας κινδύνευαν ἀπὸ ἡμέρα σὲ ἡμέρα νὰ τὰ κάψουν οἱ βάρβαροι τῆς πατρίδας μας καὶ ν' ἁρπάξουν ἐμᾶς τὰ βλαστάρια τῆς φυλῆς, ὅπως ἅρπαξαν καὶ τὰ ἄλλα 28.000 ἀδερφάκια μας ποὺ ὁλόκληρη ἡ χώρα μας βρίσκεται σὲ πένθος γι' αὐτά.

Σᾶς παρακαλοῦμε ἐμεῖς τὰ ἑλληνόπουλα νὰ φροντίσετε μὲ κάθε τρόπο νὰ ξανάρθουν πάλι στὴν ἀγκαλιά μας.

Τώρα βρίσκομαι σὲ μιὰ παιδόπολη τῆς στοργικῆς μας Βασίλισσας, ποὺ φροντίζει γιὰ τὴ ζωὴ καὶ τὴ μόρφωσή μας.

Ἡ παιδική μας ψυχὴ ποτὲ δὲ θὰ πάψη νὰ χρωστᾶ εὐγνωμοσύνη σ' ἐσᾶς ποὺ μᾶς θυμηθήκατε καὶ μᾶς στείλατε αὐτὰ τὰ δῶρα.

Καὶ πάλι σᾶς εὐχαριστῶ
ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΚΕΠΕΣΙΔΗΣ
Ἀπὸ ἕνα χωριὸ τῆς Θράκης ποὺ λέγεται Αἰσύμη-Ἀλεξανδρουπόλεως

Τὰ ὀργώματα

Σήμερα θὰ σᾶς μιλήσω ἀγαπητά μου παιδιά, γιὰ ὅτι πρέπει νὰ ξέρῃ γενικὰ ὁ κάθε γεωργός, ἂν θέλῃ νὰ δῇ τὰ γεννήματά του νὰ προκόβουν. Θ' ἀρχίσουμε ἀπὸ τὰ γεωργικὰ ἐργαλεῖα καὶ φυσικὰ ἀπὸ τὸ ἀλέτρι, ποὺ εἶναι τὸ σπουδαιότερο ἐργαλεῖο τοῦ γεωργοῦ, γιατὶ μ' αὐτὸ ὀργώνει τὴ γῆ.

Γιατὶ χρειάζεται τὸ ὄργωμα; 1) Γιὰ νὰ γίνῃ τὸ χῶμα μαλακό, γιὰ νὰ μποροῦν οἱ ρίζες τῶν φυτῶν ποὺ σπείραμε, νὰ μπαίνουν βαθειὰ καὶ νὰ ἁπλώνονται εὔκολα, σὲ ὅλες τὶς μεριές, γιὰ νὰ βρίσκουν νερὸ καὶ τροφή. 2) Γιὰ νὰ μπορεῖ ὁ ἀέρας καὶ τὸ νερὸ τῆς βροχῆς νὰ φτάνουν ὡς τὶς ρίζες τῶν φυτῶν καὶ νὰ διαλύουν τὶς τροφές τους. 3) Γιὰ νὰ καταστρέφουνται τ' ἀγριόχορτα, τὰ ζιζάνια, ποὺ ἂν τ' ἀφήνωμε νὰ μεγαλώνουν κοντὰ στὰ φυτά, θὰ τοὺς πάρουν τὴν τροφή τους, τὸ νερό τους καὶ τὸν ἀέρα τους καὶ θὰ τὰ μαραζώνουν.

Ὅσο βαθύτερο γίνεται τὸ ὄργωμα ἢ σκάψιμο, τόσο καλύτερα εἶναι, γιὰ τὸ φυτὸ ποὺ σπείραμε.

Τὸ ὄργωμα γίνεται μὲ τὸν καιρό του. Εἶναι δυὸ εἰδῶν ὀργώματα: Τὸ ἐλαφρὸ καὶ τὸ βαθύ. Στὸ ἐλαφρὸ τὸ ὑνὶ δὲ φτάνει βαθύτερα ἀπὸ τοὺς δεκαοχτὼ πόντους. Στὸ βαθὺ τὸ ὑνὶ πρέπει νὰ φτάνῃ τοὺς τριάντα.

Ὕστερα ἀπὸ τὸ θέρισμα, εἶναι καλὸ νὰ γίνεται ἕνα ἐλαφρὸ ὄργωμα στὰ χωράφια γιὰ νὰ ποτιστῇ ἡ γῆ ἀπὸ τὶς καλοκαιρινὲς βροχὲς καὶ γιὰ νὰ φέρουμε στὴν ἐπιφάνεια τὰ ζιζάνια νὰ τὰ ξεράνῃ ὁ καφτερὸς ἥλιος τοῦ καλοκαιριοῦ.

Μὰ τὸ βαθὺ ὄργωμα γίνεται τὸ φθινόπωρο καὶ εἶναι ἡ πιὸ βαρειὰ δουλειὰ τοῦ γεωργοῦ, κυρίως ὅπου ὀργώνει μὲ ζευγάρι κι' ὄχι μὲ τὰ καινούργια βενζινάροτρα. Τὸ βαθὺ ὄργωμα γιὰ νὰ γίνῃ καλό, χρειάζεται διπλὸ ζευγάρι ζώων. Ἔτσι ἀναταράζεται τὸ χῶμα καὶ ποτίζεται ἡ γῆ ὅπως πρέπει ἀπὸ τὶς χειμωνιάτικες βροχές. Τὴν ἄνοιξη, τὰ ὀργώματα εἶναι ἐλαφρότερα, γιατὶ ἡ γῆ εἶναι ποτισμένη μὲ νερὸ καὶ βγαίνουν χοντροὶ σβῶλοι, ἢ μπλάνες.

Μὲ τὸ ὄργωμα, κόβουμε τὸ ἀκαλλιέργητο χῶμα κατὰ βάθος, ἔπειτα τὸ σκίζουμε κατὰ πλάτος καὶ τέλος ἀναποδογυρίζουμε μὲ τὸ ὑνὶ τὴν λουρίδα ποὺ σχηματίσθηκε ἀπὸ τὶς αὐλακιές.

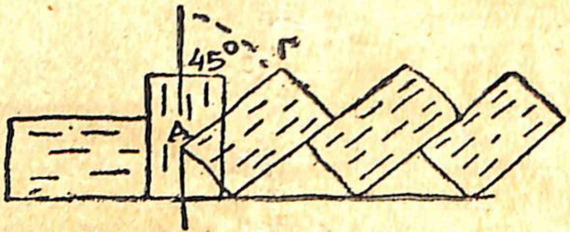
Ὅταν ὀργώνουμε τὴ γῆ, βλέπουμε ὅτι μὲ τὸ ἀλέτρι ἀνοίγουμε μιὰν αὐλακιά, ἀπὸ τὴν ὁποία χωρίζεται κι' ἀναποδογυρίζεται συνήθως δεξιά, μιὰ λουρίδα χῶμα. Καθὼς συνεχίζουμε τὸ ὄργωμά μας, πρέπει νὰ προσέξουμε ἡ δεύτερη λουρίδα νὰ πλαγιάζει ἀπάνω στὴν πρώτη, ἡ τρίτη πάνω στὴ δεύτερη κι' ἔτσι ὥσπου νὰ ὀργωθῇ ὁλόκληρο τὸ χωράφι. Γιατὶ ἀπὸ τὴν πεῖρα ξέρουμε ὅτι στὸ καλὸ ὄργωμα τὸ πλάτος πρέπει νὰ εἶναι μιάμιση φορὰ τὸ βάθος καὶ ἡ μιὰ λουρίδα νὰ πέφτῃ ἀπάνω στὴν ἄλλη πλαγιαστὰ σύμφωνα μὲ τὴν κλίση Α. Γ. (δὲς τὸ σχῆμα). Ἔτσι οἱ λουρίδες θὰ κοποῦν καὶ θὰ τριφτοῦν καλύτερα εἴτε σβαρνίσουμε τὸ χωράφι, εἴτε τ' ἀφήσουμε νὰ τὸ ποτίσουν ἡ βροχές.

Στὸ ἑπόμενο θὰ ποῦμε κι' ἄλλα γιὰ τὸ ὄργωμα καὶ θὰ μιλήσουμε γιὰ τὸ ἀλέτρι, ποὺ εἶναι ἕνα ἀπὸ τ' ἀρχαιότερα γεωργικὰ ἐργαλεῖα.

Τ' ἀνοιξιάτικα γεννήματα

Ἐκτὸς ἀπὸ τὸ σιτάρι, τὴ βρίζα, τὸ κριθάρι, τὴ βρώμη ποὺ σπέρνονται τὸ φθινόπωρο, εἶναι καὶ τ' ἄλλα γεννήματα τὸ καλαμπόκι, τὸ στάρι, τὸ σκουπόχορτο, τὸ κεχρὶ καὶ τὸ ρύζι ποὺ λέγονται ἀνοιξιάτικα γιατὶ σπέρνονται τὴν ἄνοιξη, ἀφοῦ περάσουν τὰ κρύα. Εἶναι φυτὰ σκαλιστικὰ καὶ ἡ καλλιέργειά τους εἶναι πολύτιμη στὴ γεωργία τῶν ζεστῶν κλιμάτων (ὅπου καρπίζει τὸ ἀμπέλι) γιατὶ καλυτερεύουν τὸ ἔδαφος ὅπου φυτρώνουν καὶ γιατὶ μποροῦν νὰ ὠφεληθοῦν περισσότερο ἀπὸ τ' ἄλλα φυτά, ἀπ' τὴν κοπριὰ τοῦ σταβλοῦ. Ἀπ' ὅλα, τὸ σπουδαιότερο εἶναι γιὰ τὸν τόπο μας τὸ καλαμπόκι. Ἀπὸ τὸ ἀλεύρι του γίνεται μπομπότα, κι' ἀπὸ τὰ κότσυλα, ὅταν ἀλεστοῦν, γίνεται μιὰ καλὴ τροφὴ γιὰ τὰ ζῶα.

Ὅπως εἴπαμε, σπέρνουμε τὸ καλαμπόκι ὡς τὰ μέσα τοῦ Ἰουνίου. Τώρα

Πῶς πρέπει νὰ γίνεται τὸ ὄργωμα.

λοιπὸν τὸ Μάη, εἶναι ἡ ἐποχὴ τῆς σπορᾶς του.

Ἡ ἐπιτυχία σὲ κάθε καλλιέργεια, ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸν καλὸ σπόρο. Ἂν ὁ γεωργὸς ἔσπειρε καὶ τὸν περασμένο χρόνο καλαμπόκι, τότε πρέπει νὰ διαλέξῃ τὶς πιὸ ζωηρές, εὔρωστες, μεγαλοκαμωμένες καὶ πρώϊμες ρόκες ὅταν ὡριμάσουν καὶ νὰ τὶς φυλάξῃ γιὰ σπόρο. Τὶς φυλάει χωριστά, σὲ μέρος στεγνὸ καὶ ποὺ ἀερίζεται καλά, ἀνεκκόκιστες ὡς τὴν ἄνοιξη. Ὅταν ἔρθῃ ὁ καιρὸς γιὰ νὰ σπείρῃ, κόβει τὸ πάνω καὶ τὸ κάτω μέρος τῆς ρόκας καὶ κρατεῖ μόνο τὸ μεσαῖο, γιατὶ οἱ σπόροι αὐτοὶ μόνον ἔχουν μεγάλη βλαστικὴ δύναμη στὸ φύτρο καὶ θὰ δώσουν τὰ καλύτερα φυτά.

Τὸ καλαμπόκι προκόβει σὲ νοτερὰ χωράφια ποὺ συγκρατοῦν ὑγρασία ἂν δὲν εἶναι ποτιστικά. Προκόβει ἰδιαίτερα στὰ ἐδάφη ποὺ ἔχουν ἄργιλλο καὶ ἄμμο, τὰ κοκκινοπάλια δηλαδή, καὶ τὰ ποταμόχωστα. Εἶναι φυτὸ ποὺ ἐξαντλεῖ τὸ χωράφι, γιατὶ ἔχει βαθειὲς ρίζες καὶ τρώει πολύ. Θέλει στὸ ὡρίμασμά του καιρὸ ζεστὸ καὶ ξερό.

Προκόβει καὶ στοὺς βάλτους ποὺ κρατοῦν νερὰ τὸ χειμῶνα.

Θέλει χωράφι καλὰ δουλεμένο γιὰ νὰ δώσῃ μεγάλη ἀπόδοση. Θὰ ὀργωθῇ βαθειὰ τὸ χειμώνα, (ὡς τριάντα πόντους) θὰ ξαναοργωθῇ τὴν ἄνοιξη μὲ ὄργωμα ἐλαφρὸ καὶ θὰ περαστῇ γερὰ μὲ τὴ σβάρνα τὸ χωράφι πρὶν τὸ σπείρουμε. Κι' ἂν εἶναι βαρύ, θὰ περαστῇ καὶ μὲ τὸ σκαριφῆρα μὲ τὴ σβάρνα καὶ τὸν κύλινδρο ξανά, ἢ θὰ ὀργωθῇ γιὰ τρίτη φορά.

Τὸ χειμώνα εἴχαμε ρίξει κατὰ στρέμμα 30—50 ὀκάδες ὑπερφωσφωρικὸ λίπασμα. Πρὶν ἀπὸ τ' ἀνοιξιάτικα ὀργώματα, ρίχνουμε 2—30 φορτώματα κοπριᾶς κατὰ στρέμμα γιὰ νὰ χωνέψῃ καλὰ καὶ 12—15 νίτρο τῆς Χιλῆς ἢ θειϊκὴ ἀμμωνία ὅσο σπέρνουμε. Λίγο πρὶν ἀρχίσουμε δέ, 3—7 ὀκάδες χλωριοῦχο κάλι.

Τὸ ποτιστικὸ καλαμπόκι, εἶναι καλὰ νὰ σπέρνεται πρώϊμα. Ὅπως πρώϊμα σπέρνεται στὰ ὀρεινὰ μέρη καὶ στὰ πιὸ θερμά.

Πάντως ἡ σπορὰ πρέπει νὰ γίνεται λίγες μέρες (2—6) καὶ πάντα μ ε τ ὰ τὸ τελευταῖο ὄργωμα ἀ φ ο ῦ λ ι α σ τ ῇ κάμποσες μέρες ἡ γῆ. Μὴ ξεχνᾶται τὸ γνωμικό: «ὄργωνε καὶ σπεῖρε, διάολος τὸ πῆρε».

Ἂν μουσκέψουμε τὸ σπόρο 18—24 ὧρες, πρὶν τῆς σπορᾶς, βλασταίνει πιὸ γρήγορα. Πάντως εἶναι καλὸ νὰ μουσκεύουμε τὸ σπόρο σὲ νερὸ ὅπου λυώσαμε γαλαζόπετρα σὲ ἀναλογία 100 ὀκ. νερό, γιὰ 250 δράμια γαλαζόπετρα, γιὰ τὶς ἀρρώστιες.

Ἂν σπείρουμε στὰ πεταχτά, χρειάζεται 3—4 ὀκάδες σπόρος κατὰ στρέμμα. Στὴν κοκκιστὴ σπορὰ φτάνουν 2—3 ὀκάδες. Τὸ καλύτερο βάθος γιὰ τὸ καλαμποκι, εἶναι 3—5 πόντους. Ἡ διεύθυνση, πρέπει νἆναι ἀπὸ βορρᾶ στὸ νότο γιὰ νὰ/ουν ἥλιο τὰ φυτά.

Στὰ ἑπόμενα τεύχη θὰ ποῦμε τί φροντίδες χρειάζεται τὸ καλαμπόκι ὅταν βλαστήσῃ.

Ὀρνιθοτροφία

Ἀφήσαμε τὰ κοτοπουλάκια μας δεκαπέντε ἡμερῶν κι' εἶναι καιρὸς νὰ ποῦμε τί θὰ τοὺς δίνουμε νὰ τρώνε ὥσπου νὰ γίνουν 2 ½ μηνῶν. Ὡς τὸ μεσημέρι θὰ τοὺς δίνουμε αὐτὸ τὸ μῖγμα.

Καλαμπόκι χοντροκοπανισμένο καὶ σκύβαλα σταριοῦ, ἢ στάρι κοπανισμένο σὲ ἴσα μέρη.

Μετὰ τὸ μεσημέρι αὐτό.

Χοντρὰ πίτουρα	12	στὰ ἑκατὸ
Κτηνάλευρο	25	» »
Μπομπότα (ἀλεύρι)	40	» »
Κρεατάλευρο	12	» »
Λινόπητα	6	» »
Κοκκάλευρο	2½	» »
Ξυλοκάρβουνο σκόνη	2	» »
Ἁλάτι μαγειρικό	½	» »

Ἄφθονα χλωρὰ χόρτα, καὶ στὴ διάθεσή τους, μάρμαρο τριμμένο καὶ ἄμμο ψιλή.

Ὁ Μπάρμπας Μήτρος

★

ΠΟΛΥ ΣΩΣΤΑ

Στὸ σχολεῖο, ὁ δάσκαλος:

— Πές μου παιδί μου, ἂν κόψῃς ἕνα κομμάτι κρέας στὰ δύο καὶ κάθε κομμάτι τὸ κόψῃς πάλι στὰ δύο, τί ἔχεις;

— Τέταρτα!

— Μπράβο! Κι' ἅμα κόψῃς καὶ τὰ τέταρτα στὰ δύο;

— Ὄγδοα!

— Ὡραῖα. Κι' ὕστερα!

— Δέκατα ἕκτα.

— Θαυμάσια. Κι' ἔπειτα;

— Τριακοστὰ δεύτερα!

— Καὶ κατόπιν;

— Κιμᾶ!

Ὁ 1ος Διαγωνισμὸς τῆς «Παιδοπόλεως»

Στὸ 7ο φύλλο τῆς «Παιδοπόλεως» προκηρύχτηκε ὁ πρῶτος διαγωνισμός μας.

Πρὶν λάβει κανεὶς μέρος στὸ διαγωνισμὸ πρέπει νὰ διαβάση προσεχτικὰ τοὺς ὅρους συμμετοχῆς (7ο τεῦχος σελίδα 166).

Ἡ προθεσμία ἀποστολῆς τῆς ἐκθέσεως λήγει στὶς 30 Ἰουνίου. Σημειώνομε ὅτι μέχρι τὴν ἡμέρα ἐκείνη πρέπει νὰ ἔχωμε λάβει τὴν ἔκθεση.

Μέχρι σήμερα πήραμε τὶς ἐκθέσεις τῶν φίλων μας: Ζήση Χώτου (Θεσσαλονίκη), Μιχ Ἐλευθ. Παντελιδάκη (Ἀθήνα), Σάββα Γ. Ἀποστολίδη (Κομοτινή), Βασιλ Ἰωαννίδη (Χαλκίδα), Γρηγορίου Παλιγιώργου (Ἀθήνα), Ἰωάννη Ἀθ. Βασιλείου καὶ Κωνστ. Νικ. Λάππα (Παιδόπολη «Ἅγιος Ἀλέξανδρος»), Ἰωάννη Ἀσλανίδη (Σιδηρόκαστρο), Κώστα Νικολαΐδη (Ἀρδέα), Δημητρίου Ἀγγέλου Τσεραβίνη (Αἴγιο), Κώστα Καΐλα (Ἰωσηφόγλειο), Γεωργίου Ἰωάννου Τσοκαφᾶ (Παιδόπολη «Ἅγ Ἀνδρέας» Σύρο).

★

Τί γράφει ὁ Ἀθηναϊκὸς τύπος γιὰ τὴ «Παιδόπολη».

Ὁ «Ἀθηναῖος» τῆς «Καθημερινῆς» ἀφιέρωσε τὸ ἀκόλουθο σημείωμά του γιὰ τὸ Περιοδικό μας.

«Ἔφθασαν εἰς τὰ χέρια μου τὰ ἕως τώρα ἐκδοθέντα ἑπτὰ τεύχη ἑνὸς νέου παιδικοῦ περιοδικοῦ ποὺ τιτλοφορεῖται «Ἡ Παιδόπολις». Εἶναι δεκαπενθήμερον, εἰκονογραφημένον καὶ τὸ ἐκδίδει μία ὀργάνωσις μὲ μεγάλην καὶ εὐεργετικὴν δρᾶσιν, ἡ «Πρόνοια Βορείων Ἐπαρχιῶν Ἑλλάδος». Ἐφυλλομέτρησα ὅλα τὰ τεύχη. Ζωηρὲς καὶ καλοτυπωμένες φωτογραφίες ἀπὸ τὴν ζωὴν τῶν Παιδοπόλεων, διηγηματάκια, μυθιστορηματάκια μὲ ὡραίαν εἰκονογράφησιν, ἀρθράκια θρησκευτικοῦ καὶ πατριωτικοῦ περιεχομένου, σελίδες πρακτικῶν γνώσεων, μικρὲς συνθέσεις παιδιῶν γύρω ἀπὸ ἐπίκαιρα ἐθνικὰ θέματα, στήλη γεωργική, ποιηματάκια, περιγραφαὶ διαφόρων μερῶν τῆς Ἑλλάδος, σελὶς θρησκευτική, ἀθλητική, αἰνίγματα, σταυρόλεξα, τίποτε πραγματικὰ δὲν λείπει ἀπὸ τὸ χαριτωμένον αὐτὸ περιοδικόν. Ἐπιτυχημέναι καὶ αἱ ἔγχρωμοι εἰκόνες τοῦ ἐξωφύλλου, εἰς τὸ πίσω μέρος τοῦ ὁποίου δημοσιεύεται «Ὁ Ἀητὸς τοῦ Βάλτου», εἰκονογραφημένον ἀνάγνωσμα πατριωτικὸν εἰς συνεχείας. Δὲν μοῦ μένει λοιπὸν παρὰ νὰ συστήσω τὸ καλὸν περιοδικὸν εἰς ὅσους ἀπὸ τοὺς ἀναγνώστας μου ἔχουν παιδάκια».

★

ΕΞΥΠΝΑ ΚΑΙ ΚΟΥΤΑ

— Πατέρα, μὲ κλώτσησε ἕνας γάϊδαρος. Δὲς τί μοὔκανε!

— Τὸν πείραξες πάλι;

— Ὄχι, καλὲ πατέρα. Προσπαθοῦσα νὰ χαράξω μὲ τὸ σουγιᾶ τὸ ὄνομά μου στὴ ράχη του!

Μιὰ ἀμερικανικὴ ἑταιρία γεωργικῶν ἐργαλείων ἔχει γιὰ σῆμα της ἕναν τροχό. Κι᾿ ἀπὸ κάτω τὴ φράση «Ἕνας τροχὸς εἶν᾿ ἕνα τρίτο χέρι». Κι᾿ αὐτὸ τὸ τρίτο χέρι θέλουμε νὰ σᾶς δώσωμε σήμερα μὲ τὴ κατασκευὴ τοῦ μικροῦ αὐτοῦ χειραμαξιοῦ.

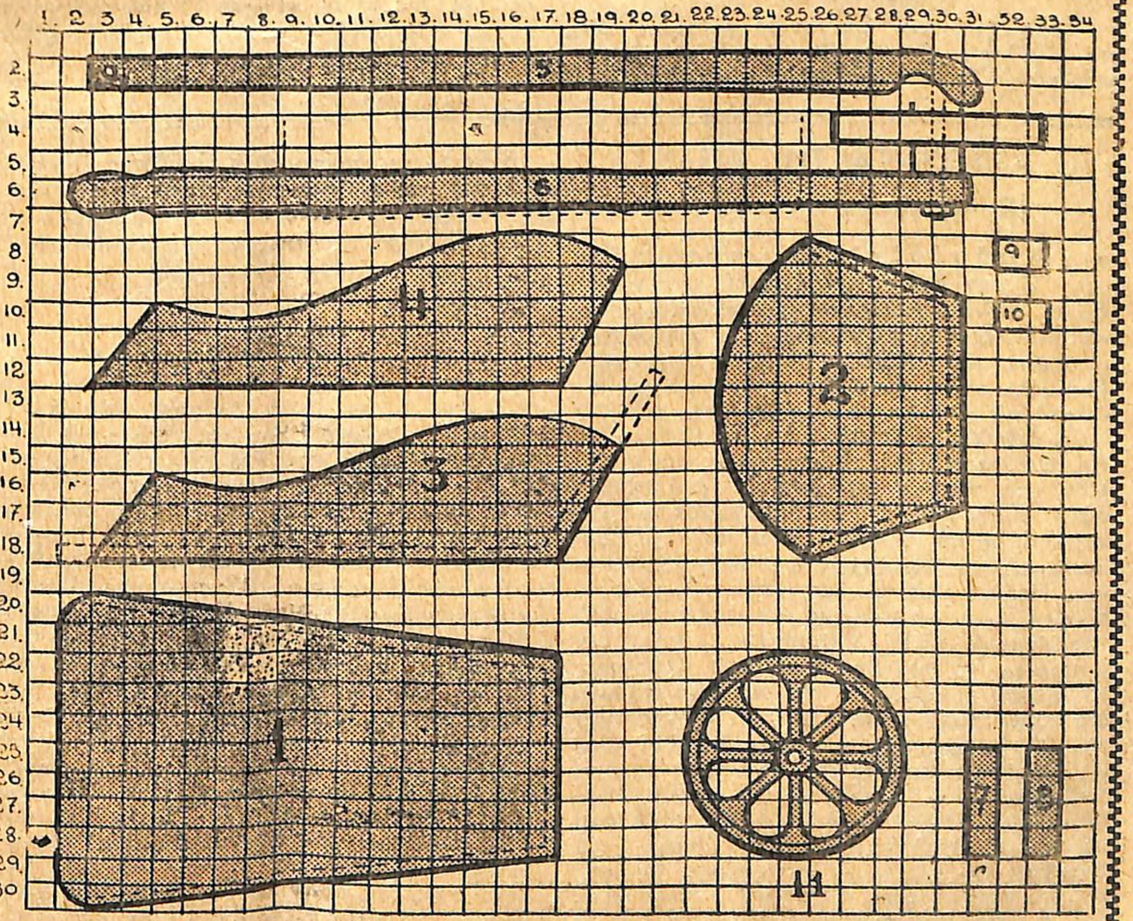
Θὰ πάρετε ἕνα μεγάλο χαρτὶ 1,50×1,50 ἑκατοστῶν τοῦ μέτρου καὶ θὰ τὸ χωρίσετε προσεκτικὰ στὶς ὑποδιαιρέσεις τοῦ σχήματος Α, φροντίζοντας μὲ τὴ βοήθεια ἑνὸς μέτρου, ὥστε τὸ κάθε τετραγωνάκι τοῦ σχήματος Α νὰ εἶναι 4 ἑκατοστὰ στὸ χαρτί σας. Κατόπιν μὲ τὴ βοήθεια καὶ πάλι τοῦ σχήματος Α, θὰ σχεδιάσετε ἀπὸ τετράγωνο σὲ τετράγωνο ὅλα τὰ ἐξαρτήματα ἐπάνω στὸ χαρτί σας. Ὕστερα θὰ ψαλλιδίσετε τὸ κάθε κομμάτι ξεχωριστά, καὶ θὰ ἀντιγράψετε τὴν ἐξωτερική του γραμμὴ ἐπάνω σὲ ξύλο, πάχους 4 ἑκατοστῶν γιὰ τὰ κομμάτια 5—6—7—8. Καὶ 2 ἑκατοστῶν γιὰ ὅλα τ᾿ ἄλλα δηλαδή, 1—2—3—4—9—10.

Θὰ προμηθευτῆτε μιὰ γερὴ σιδερένια ρόδα διαμέτρου 25 περίπου ἑκατοστῶν, ἕναν σιδερένιο ἄξονα γύρω ἀπὸ τὸν ὁποῖο ἄνετα θὰ περιστρέφεται ἡ ρόδα, δυὸ μεταλλικὲς ροδέλλες γιὰ νὰ μὴν ἀκουμπάει ἡ ρόδα στὸ ξύλο καὶ δύο παξιμάδια γιὰ νὰ μὴ πηγαινοέρχεται ὁ ἄξονας.

Μετὰ θὰ ἀρχίσετε τὴ συναρμολόγηση τοῦ ξύλινου μέρους, πρῶτα τῶν κομματιῶν 1—2—3—4, ἔπειτα θὰ προσθέσετε τὰ χέρια 5—6, καὶ τέλος τὰ κομμάτια 7—8—9— καὶ 10. Ἔτσι ἔχετε τελειώσει τὸ ξύλινο μέρος τοῦ ἁμαξιοῦ.

Καὶ τώρα ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ τροχοῦ: Θὰ περάσετε τὴ ρόδα στὸν ἄξονα ἀφοῦ ἐφαρμόσετε προηγουμένως δεξιὰ κι᾿ ἀριστερὰ τῆς ρόδας, τὶς δυὸ ροδέλλες. Τέλος θὰ βιδώσετε τὰ παξιμάδια στὶς δυὸ ἄκρες τοῦ ἄξονα καὶ τὸ χειραμάξι σας εἶναι ἕτοιμο.

Βέβαια θὰ χρειαστῆ πολὺς κόπος κι᾿ ἐργαλεῖα. Δηλαδὴ πριόνι, βίδες, σφυρί, κατσαβίδι, καὶ πρόκες... Ἀλλὰ δὲν εἶναι μικρὸ πρᾶγμα ν᾿ ἀποκτήσετε ἕνα «τρίτο χέρι» στὶς δουλειές σας.

Σχ. Α

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΟΠΟΛΕΩΝ

Ἡ 25η Μαρτίου στὴν Παιδόπολη Καβάλλας

Ὅπως μᾶς γράφουν ἀπὸ τὴν παιδόπολη «Ἅγιος Γεώργιος» τῆς Καβάλλας, ἡ Ἐθνικὴ Ἐπέτειος γιορτάστηκε ἐκεῖ μὲ μεγαλοπρέπεια. Τὴν παραμονὴ τῆς 25ης Μαρτίου ἀντιπροσωπεία ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα παιδιὰ τῆς παιδόπολης πῆρε μέρος στὴ στέψη τοῦ Ἡρώου τῶν πεσόντων καὶ τὴν ἑπομένη στὴ δοξολογία καὶ τὴν παρέλαση.

Πρῶτοι στὴν παρέλαση ἦταν οἱ τρόφιμοι τῆς παιδόπολης μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὴ Σημαία τους. Μπροστὰ—μπροστὰ ἀκολουθοῦσαν τὴ σημαία αἱ ὁδηγοὶ τῆς παιδόπολης. Ἡ παρέλαση ἦταν ἐξαιρετικὴ καὶ ἔκαμε ἀρίστη ἐντύπωση.

Τὴν ἄλλη μέρα 26 Μαρτίου δόθηκε μιὰ πολὺ ἐνδιαφέρουσα γιορτὴ στὴν παιδόπολη. Μίλησε ἡ Γενικὴ Ἀρχηγὸς στὰ παιδιὰ καὶ τοὺς εἶπε ἀνάμεσα στ' ἄλλα:

«Νὰ τιμᾶτε καὶ νὰ σέβεσθε τὸν Θεὸ ποὺ σᾶς εἶναι ὁδηγός σας καὶ ἀπὸ τὸν ὁποῖον θ' ἀντλεῖτε πάντοτε τὴ δύναμη καὶ τὴν ἐνίσχυση διὰ τὰς πράξεις στὴ ζωή.

Νὰ τιμᾶτε καὶ νὰ σέβεσθε τοὺς γονεῖς ποὺ στηρίζουν σὲ σᾶς τὶς ἐλπίδες τους.

Ἀλλὰ καὶ πρὶν ἀπὸ αὐτοὺς νὰ τιμᾶτε καὶ νὰ σέβεσθε τὴν Πατρίδα ἡ ὁποία σᾶς ἐγαλούχησε μὲ τὰ ἐθνικά, χριστιανικὰ καὶ πατριωτικὰ διδάγματα καὶ ἡ ὁποία περιμένει ἀπὸ σᾶς νὰ εἶσθε ὑγιεῖς στὴ σκέψη καὶ στὴ ψυχή».

Νέα ἀπὸ τὴν Παιδόπολη «Ἅγιος Χαράλαμπος»

Μᾶς γράφουν ὅτι οἱ 44 τρόφιμοι τῆς παιδοπόλεως «Ἅγιος Χαράλαμπος» (Ἰωσηφόγλειου) σημείωσαν ἐξαιρετικὴ ἐπιτυχία κατὰ τὶς ἐξετάσεις τοῦ Α'. ἑξαμήνου, στὴ «Σιβιτανίδειο Σχολή».

Ὅλοι πέτυχαν στὶς ἐξετάσεις τους καὶ οἱ περισσότεροι μὲ πολὺ καλοὺς βαθμούς.

Οἱ καθηγηταί τους συνεχάρησαν τοὺς τροφίμους τοῦ «Ἰωσηφογλείου» καὶ τοὺς ἔφεραν σὰν παράδειγμα στοὺς ἄλλους συμμαθητές τους. Ἀκόμη, ἡ Γενικὴ Διεύθυνση τῆς Σιβιτανιδείου, ἔστειλε τὸ παρακάτω χαρακτηριστικὸ ἔγγραφο στὴ Διεύθυνση τῆς παιδοπόλεως:

«Ἀποστέλλοντες Ὑμῖν συνημμένως κατάστασιν τῆς μέχρι τοῦδε προόδου τῶν τροφίμων σας, δραττόμεθα τῆς εὐκαιρίας ἵνα σᾶς ἐκφράσωμεν τὰ θερμά μας συγχαρητήρια διὰ τὴν ἀλματώδη πρόοδον τῶν τροφίμων σας, ἥτις κατὰ μέγα μέρος ὀφείλεται εἰς τὴν ἐκ μέρους ὑμῶν ἄγρυπνον καὶ πατρικὴν παρακολούθησιν καὶ παντοίαν ἐνίσχυσιν.»

Τὴ Μεγάλη Παρασκευὴ τὰ παιδιὰ τῆς χορωδίας τῆς παιδοπόλεως «Ἅγιος Χαράλαμπος» μὲ τὸν μουσικοδιδάσκαλο κ. Παπαδόπουλο, ἔψαλλαν τὰ ἐγκώμια τοῦ Ἐπιταφίου εἰς τὴν ἐκκλησία τοῦ «Ἁγίου Χαραλάμπους». Οἱ μελωδικὲς φωνὲς τῶν παιδιῶν καὶ ἡ ἁρμονικὴ ἀπόδοση τῶν Θείων ἐγκωμίων, ἔδωσαν στὴν θρησκευτικὴ ἀτμόσφαιρα τῆς βραδυᾶς περισσότερη μυστικοπάθεια.

Μὲ ξεχωριστὴ λαμπρότητα καὶ χαρὰ γιορτάστηκε καὶ ἡ ἡμέρα τοῦ Πάσχα. Τὰ μεσάνυχτα τὰ παιδιὰ δέχτηκαν τὸ θεῖο φῶς τῆς Ἀναστάσεως καὶ ἔψαλλαν ὅλα μαζὶ τὸ «Χριστὸς Ἀνέστη».

Τὸ ἀπόγευμα τῆς ἰδίας ἡμέρας τὰ παιδιὰ διασκέδασαν μὲ χοροὺς καὶ τραγούδια τοῦ τόπου τους ὑπὸ τοὺς ἤχους τῆς λύρας ποὺ ἔπαιζε ὁ τρόφιμος Σαλταΐδης.

Τὶς ἑπόμενες ἡμέρες τὰ παιδιὰ εἶχαν καθημερινὰ ὀργανωμένες ψυχαγωγίες. Μὲ τὴν εὐγενικὴ ἅμιλλα ποὺ ἀναπτύχθηκε ἀνάμεσα στὶς κοινότητες τὰ παιδιά μας παρουσίασαν πολὺ ὡραῖα προγράμματα. Ἀκόμη καὶ ἡ μικρὴ Μαρούλα Ὑψηλάντου μὲ τὰ 9 της χρόνια κατάφερε νὰ ὀργανώση μία πολὺ χαριτωμένη ψυχαγωγία γιὰ τὰ συνομήλικά της. Ἀπὸ τοὺς μεγάλους ξεχωριστὴ ἐπιτυχία εἶχαν τὰ παιδιὰ τῆς Σιβιτανιδείου, οἱ μοδίστρες μὲ ὀργανωτὴ τὴ Δόμνα Λιπίτκα, οἱ μαθήτριες τῆς Σχολῆς Νηπιαγωγῶν μὲ ὀργανωτὴ τὴν Κούλα Ἀντωνιάδου, οἱ ὁδηγοὶ καὶ οἱ πρόσκοποι.

Ἕνα γράμμα

Φίλε κ. Ἀρχισυντάκτα,

Ἕνα ἀπὸ τὰ 5 ἄπορα παιδιὰ τῆς Καλλιθέας, τὰ ὁποῖα ἐπιμελείᾳ μου ἐνεγράφησαν ἐκ τῶν πρώτων συνδρομηταὶ τοῦ περιοδικοῦ «Παιδόπολις», ἡ μικρὰ ὀρφαν πατρὸς Ἄννα Μαραγκοῦ, μοὶ ἀπέστειλεν ἐκ τοῦ Ὀρφανοτροφείου «Ἐθνικὴ Στέγη» συγκινητικὴν ἐπιστολήν, τῆς ὁποίας μία περικοπὴ ἔχει ἐπὶ λέξει ὡς ἑξῆς:

«... Δὲν σᾶς λησμόνησα. Δὲν φαντάζεσθε τὴν μεγάλη χαρὰ ποὺ παίρνω ὅταν λαβαίνω τὸ περιοδικὸ «Ἡ Παιδόπολις». Τὸ ἀνοίγω μὲ λαχτάρα γιὰ νὰ συνεχίσω τὰ ὡραῖα διηγήματα καὶ διαβάζοντας κλαίω γιὰ τὰ ἁρπαγμένα ἀδέλφια μας, ἀλλὰ λέω μὲ τὸ νοῦ μου πὼς ἡ καλὴ Κυβέρνηση θὰ φροντίση νὰ φέρη πίσω τὰ ἁρπαγμένα Ἑλληνόπουλα».

Δὲν φαντάζεσθε, ἀγαπητοί μου τῆς Διευθύνσεως καὶ Συντάξεως τοῦ περισπουδάστου περιοδικοῦ «Ἡ Παιδόπολις», «τὴν μεγάλη χαρὰ ποὺ κι' ἐγὼ παίρνω, ὅταν λαβάνω ἐπιστολὰς μὲ περιεχόμενον ὡς τὸ ἀνωτέρω, καὶ «ἀνοίγω μὲ λαχτάρα» τὸ πτωχόν μου βαλάντιον ἵνα σᾶς ἐμβάσω ἑτέρας 50.000 δραχ. πρὸς ἐγγραφὴν ὡς συνδρομητῶν πέντε προσέτι ἀπόρων μαθητῶν τῆς Καλλιθέας, κατ' ἐκλογὴν ἰδικήν Σας τὴν φορὰν αὐτήν.

Μὲ ἐκτίμησιν

ΝΙΚΟΛ. ΧΑΙΝΗΣ

Δικηγόρος

(Καλλιθέα Ἀθηνῶν)

Ο ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ ΑΠΑΝΤΑ

(Συνέχεια ἀπ' τὴ σελ. 194)

ρις Καβανόζη καὶ σὲ συγχαίρω θερμά. Ἔχουν ὅμως ἕνα βασικὸ ἐλάττωμα. Εἶναι πολὺ μεγάλες καὶ γι' αὐτὸ καὶ μόνο ἀκατάλληλες γιὰ τὸ περιοδικό. Γράφετε ὅσο μπορεῖτε πιὸ μικρά. Περιμένω ἰδιαιτέρως ἀπὸ σένα κάτι, γιατὶ ξέρεις νὰ γράφης καὶ εἶσαι μιὰ ἐλπίδα τοῦ μέλλοντος. * Πολὺ καλὴ ἡ ἔκθεσή σου Δημήτρη Καστρίτη. Θὰ πάρη τώρα τὴ σειρά της γιὰ τὴ σελίδα «τὰ παιδιὰ γράφουν». * Ἀλέξανδρε Μακρυλάκη, διαβάσαμε μ' εὐχαρίστηση τὸ γράμμα σου καὶ σὲ θαυμάσαμε στὴ φωτογραφία ποὺ μᾶς ἔστειλες. Πολὺ καλὰ τὰ λὲς κατὰ τῶν Ἐαμοσλαύων στὸ χαιρετισμό σου στὰ παιδιὰ τῆς Λήμνου καὶ λυπόμαστε γιατὶ δὲν μποροῦμε νὰ τὸν δημοσιεύσωμε ὁλόκληρο, λόγῳ τοῦ χώρου. Καὶ τὸ νέο σου ποίημα δὲν εἶναι πολὺ καλό—ἂν καὶ ἄριστο γιὰ τὴν ἡλικία σου. Γράφε-γράφε λοιπόν! Καὶ μὴ βιάζεσαι μόνο νὰ τὰ δῆς δημοσιευμένα. * Στέργιε Παπαδόπουλε (Λέρο). Πολὺ μᾶς συνεκίνησε ἡ ἐπιστολή σου μὲ τὸν «Ἀποχωρισμό». Εἶσαι παιδὶ μὲ αἴσθημα καὶ ξέρεις νὰ διατυπώνης περίφημα τὶς σκέψεις σου. Μπράβο. * Αὐτὴ εἶναι καὶ ἡ δική μας φιλοδοξία Μιχαὴλ Δαμανάκη. Νὰ δοῦμε τὸ περιοδικὸ ἑβδομαδιαῖο. Καὶ ἐλπίζομε εἰλικρινὰ πὼς θὰ τὸ πετύχωμε σύντομα. Καὶ βέβαια μπορεῖς νὰ στέλνης αἰνίγματα, σπαζοκεφαλιές κλπ. * Ὥστε Κωνσταντῖνε Θεοδώρου ἔφτιασες καὶ ποίημα γιὰ τὴν «Παιδόπολι»:

Ἀπ' ἐδῶ καὶ ἕναν μήνα,
ἕνα νέο τεῦχος ἔρχεται
Μακρυὰ ἀπὸ τὴν Ἀθήνα
καὶ ὅλος ὁ κόσμος τὸ δέχεται.

* Πολὺ καλὴ ἡ ἔκθεση σου Δέσποινα Κατσούλα (Νέα Λιόσια). Μὰ γιατί δὲν μᾶς στέλνεις κάτι καινούργιο νὰ δοῦμε τὴν ἐξέλιξή σου καὶ τὴν πρόοδό σου. * Σ' εὐχαριστοῦμε Κων. Καραστάθη γιὰ τὰ καλά σου λόγια. Τὸ κρυπτογραφικὸ πολὺ καλό. * Μπράβο Νίτσα Παγανιάρη. Ἔχεις μπῆ στὸ νόημα τῆς Χριστιανικῆς Θρησκείας. Νὰ παρακολουθῆς τὴ χριστιανικὴ στήλη τοῦ «Πάτερ Ἱερώνυμου». Εἶναι πολὺ σπουδαία. * Β. Κουτσουφλάκη. Καὶ βέβαια δὲν θὰ πάψωμε ποτὲ νὰ ζητᾶμε τὰ ἀδέλφια μας ποὺ μᾶς ἄρπαξαν οἱ Σλαῦοι. Καλὰ τὰ λὲς στὴν ἐπιστολή σου. Δὲν παίρνουμε λεπτὰ γιὰ δημοσιεύσεις. Πρὸς τὸ παρὸν δὲν καταχωροῦμε ἀγγελίες τοῦ εἴδους ποὺ μᾶς γράφεις. * Σ' εὐχαριστοῦμε πολὺ γιὰ τὰ καλά σου λόγια γιὰ τὸ περιοδικό μας Μαργαρίτα Μανεσιώτη (Ἀθήνα). Περιμένουμε τὶς σπαζοκεφαλιὲς ποὺ μᾶς γράφεις. * Ἰωάννην Σάμιον καὶ Σωκράτη Η. Σταυράκη, σπαζοκεφαλιές σας ἐλήφθησαν. * Πήραμε καὶ τὰ τρία σου ποιήματα Βασίλη Μ. Ἀναστασιάδη (Σχολὴ Ἑλληνικῆς Μέριμνας, Λάρισα). Δὲν εἶναι καθόλου, μὰ καθόλου ἄσχημα. Μ' αὐτὸ δὲν σημαίνει πὼς εἶναι τέλεια. Γιὰ νὰ γράψης κάτι καλὸ πρέπει νὰ ἐργαστῆς ἀκόμη ἀρκετά. Πάντως δημοσιεύουμε ἐδῶ τὸν «Ἥλιο»:

Τί θαυμάσια ἡμέρα!
ὡραιότατος καιρός.
Ἥλιος βγῆκε πέρα, ὡς πέρα
καὶ τὸν χαίρετ' ὁ βοσκός.
Τὰ πουλάκια κελαϊδοῦνε
μὲς στὶς φυλλωσιὲς κι' αὐτά.
Καὶ τὸν ἥλιο εὐχαριστοῦνε
ποὺ τοὺς ἔδωσε χαρά!
Εἶναι ἄπειρη ἡ ἀγάπη
ποὺ ἔχει πρὸς τὸν ἥλιο!
Ὁλάκαιρη σχεδὸν ἡ πλάση
μὲς τῆς φύσης τὸ Βασίλειο!
Πῶς νὰ μὴν εὐχαριστήση
κάθε ὂν ποὺ ζῇ στὴ φύση
τὸ μεγάλο εὐεργέτη
ποὺ χαρίζει τὴ ζωή!

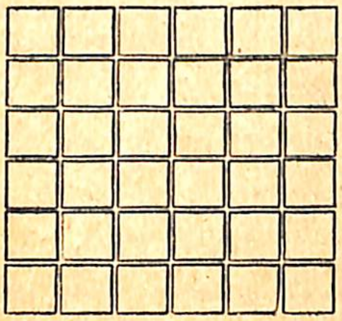
* Εὐάγγελε Φωτίου Τάλιο (Γυμνάσιο Ἁγιάσου Λέσβου). Παραδόθηκαν οἱ σπαζοκεφαλιές σου στὸν εἰδικὸ συντάκτη μας. * Ἐξαιρετικὰ καλὴ ἡ ἔκθεσή σου Ἀθανασία Μιχοπούλου (Ζαχάρω) μὲ τὸν τίτλο «Ἐκδρομή». Παίρνει τὴ σειρά της γιὰ τὴ σελίδα συνεργασίας.

Ο ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ

Περνάτε εὐχάριστα τὴν ὥρα σας

1) Ἀριθ. τετράγωνο

Τοποθετῆστε στὰ κενὰ τετράγωνα τοὺς ἀριθμοὺς 1 ἕως 6, ὅσες φορὲς θέλετε τὸν καθένα, ὥστε τὸ ἄθροισμα ὁριζόντια καὶ διαγώνια νὰ εἶναι 21.

2) Συναρμολόγηση συλλαβῶν

Νὰ συναρμολογηθοῦν οἱ παρακάτω συλλαβές, ὥστε ν' ἀποτελεσθοῦν 4 θάλασσες τῆς Εὐρώπης:

Α—ΡΗ—ΟΣ—ΧΗ—ΤΥΡ—
ΓΕΙ—ΝΙ—ΜΕ—ΚΗ—ΣΟ—
ΚΗ—ΜΑΓ—ΤΙ—ΔΡΙ—Α.

3) Τὸ ρολόγι

Ἕνα ρολόγι τοῦ τοίχου χτυπᾶ μονάχα τὶς ὁλόκληρες ὧρες. Μπορεῖτε νὰ βρῆτε πόσες φορὲς θὰ χτυπήσῃ σ' ἕνα εἰκοσιτετράωρο;

4) Μαγικὴ εἰκόνα χωρὶς εἰκόνα

— Σὲ παρακαλῶ, Νίκο, πᾶμε νὰ παίξωμε στὸ μέρος ποὺ σοῦ εἶπα;
— Σὲ ποιὸ μέρος;
— Μὰ σοῦ τὸ εἶπα!

5) Μιὰ ἐρώτηση

Ποιὸς μπορεῖ νὰ μιλᾶ ὅλες τὶς γλῶσσες τοῦ κόσμου χωρὶς νὰ τὶς μάθῃ;

Ζήσης Χῶτος, Θεσ)νίκη

6) Αἴνιγμα

Σ' ὅλους τὸ δρόμο ἀνοίγω
μὰ δὲν μ' εὐχαριστοῦν·
κι' ἂν τοὺς μποδίσω λίγο
μὲ βρίζουν, μὲ χτυποῦν.

Δ. Γκιζάνης—Λαμία

7) Πόσοι ἀριθμοί;

Μὲ τὰ ψηφία 5, 6 καὶ 9, πόσους τριψήφιους ἀριθμοὺς μπορεῖτε νὰ σχηματίσετε;

8) Κρυπτογραφικό

1) 1 2 3 4 5 6 7 8 9 = Αὐτοκράτωρ τοῦ Βυζαντίου.
2) 1 5 7 3 9 = Ἀνδρικὸ ὄνομα.
3) 1 2 3 = Ἀρχαία Θεά.
4) 2 3 = Αἰγυπτιακὴ θεότης.

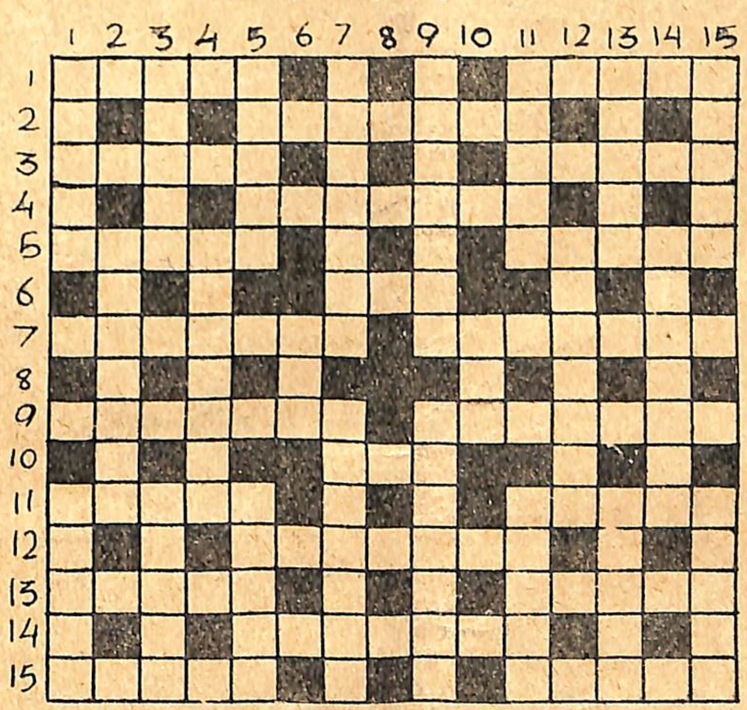
Βασ. Χηνόπουλος, Κυπαρισσία

9) Σκάλα

Σ — Σ = Κτητικὴ ἀντωνυμία.
Σ — — Σ = Δὲν ἔπαθε τίποτα.
Σ — — — Σ = Ἑλληνικὸ νησί.
Σ — — — — Σ = Πυκνὸ πλῆθος.
Σ — — — — — Σ = Ἔνδοξο νησὶ τοῦ Σαρωνικοῦ.
Σ — — — — — — Σ = Δὲν βγάζει μιλιά.

(Χαρίλαος Μοναστηριώτης — Κέρκυρα)

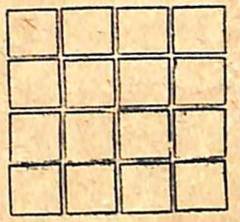
Σταυρόλεξο ἀριθ. 9.

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ: 1) Ἡ ἀπόσταση ἀπὸ τὸ ἕνα ἄκρο ὡς ἄλλο.— Δὲν παράγει τίποτα. 2) Ἀναφέρεται σὲ μιὰ ἐποχὴ τοῦ ἔτους (οὐδ.). 3) Μικρογραφία ποταμοῦ.— Προφήτης τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. 4) Ὁ κάτοικος μιᾶς ἱστορικῆς Εὐρωπαϊκῆς πρωτεύουσας. 5) Τὰ ποῦρα τῆς εἶναι περίφημα.— Λέγεται καὶ πάρκο. 6) Ἑλληνικὸ ἀκρωτήριο. 7) Ποταμὸς τῆς Φθιώτιδος.—Σύμβολο πίστεως. 9) Ἀνώτατος ἄρχων (στὴ γενική).— Δὲν κινδυνεύει. 10) Προσθέτει. 11) Τὸ γένος, ἡ φυλή.—Ἐξακοντίζει τὸ νερό. 12) Εὐρωπαϊκὸ Κράτος. 13) Αὐτὸς δὲν μπορεῖ νὰ βαδίσῃ κανονικά.— Συνήθως τὰ ξεχνοῦν οἱ εἰσπράκτορες. 14) Μικρὴ τάφρος. 15) Δημιουργεῖται μὲ τὴ βροχή.—Ὀρθῶς (ἐπίρρημα).

ΚΑΘΕΤΑ: 1) Συνηθισμένο γυναικεῖο ὄνομα.— Βιβλικὸ πρόσωπο. 2) Τὰ γουρούνια ξετρελλαίνονται γι' αὐτά. 3) Μίγμα.— Τὸ τέρμα. 4) Εἶναι ὁ δικηγόρος. 5) Γραμμή, ἀράδα.— Κακοήθειες, ντροπές. 6) Μουσικὴ νότα. 7) Μᾶς προξενοῦν φόβο. — Μ' αὐτὴν θὰ ξαναχτίσωμε τὰ χωριά μας. 9) Ἀπολαύει τιμῆς.— Διαρκεῖ παντοτεινά (θηλ. γεν.). 10) Κάποιος. 11) Ἀναδίδεται ἀπὸ τὰ ψηνόμενα κρέατα.— Βασιλόπουλο τῆς Τροίας. 12) Εἶδος ψαριοῦ. 13) Φέγγει.— Μεταφορικὰ σημαίνει: παρακμή, τέλος. 14) Τὸ σύνολο (αἰτ.). 15) Ἀσφαλῶς δὲν εἶναι ἡ Κρήτη.— Ξύλινα ἀγάλματα ποὺ λατρεύονται ἀπ' τοὺς εἰδωλολάτρες.

10) Μαγικὸ τετράγωνο

Στὰ κενὰ τετραγωνίδια νὰ τοποθετηθοῦν τὰ γράμματα: Α—Α—Α—Α— Ι—Ι—Ι—Ι— Μ—Σ—Σ—Σ—Σ—Τ—Τ, ὥστε νὰ σχηματισθοῦν ὁριζόντια καὶ κάθετα λέξεις ποὺ νὰ σημαίνουν:
1) Θὰ τὸ βρῆτε στὸ πρόσωπο.
2) Ὁμηρικὸς ἥρωας.
3) Εἶδος κυπέλλου.
4) Αἰγυπτιακὴ θεότης.

ΛΥΣΕΙΣ 8ου ΤΕΥΧΟΥΣ

1) Διπλῆ ἀκροστιχίδα

1) Κ Α ρπὸς
2) Υ Β ρις
3) Π Ρ ίαμος
4) Ρ Α χὰτ
5) Ο Α σις
6) Σ Μ ύρνη

2) Λεξίγριφος

ΔΙΑ—ΒΟΛΟΣ = ΔΙΑΒΟΛΟΣ

3) Μαγικὴ εἰκόνα χωρὶς εἰκόνα

ΠΑΣΤΑ (θὰ ΠΑΣ ΤΑ δέματα).

4) Συναρμολόγηση συλλαβῶν

Τὰ Κράτη τῆς Ἀμερικῆς ποὺ θὰ σχηματισθοῦν, εἶναι: ΒΡΑΖΙΛΙΑ—ΚΑΝΑΔΑΣ—ΜΕΞΙΚΟΝ—ΟΥΡΑΓΟΥΑΗ—ΠΑΡΑΓΟΥΑΗ.

5) Κλιμακωτὲς λέξεις

Οἱ λέξεις ποὺ θὰ σχηματισθοῦν μὲ τὴν προσθήκη τῆς συλλαβῆς «ΜΙ» εἶναι οἱ ἑξῆς: 1) ΜΙΚΡΟΠΡΕΠΗΣ, 2) ΗΜΙΕΠΙΣΗΜΟΣ, 3) ΘΥΜΙΑΤΗΡΙΟΝ, 4) ΑΤΟΜΙΚΙΣΜΟΣ, 5) ΠΟΛΕΜΙΣΤΡΕΣ, 6) ΒΟΥΛΙΜΙΩΔΗΣ, 7) ΣΤΑΛΑΓΜΙΤΗΣ, 8) ΥΠΟΓΡΑΜΜΙΖΩ, 9) ΙΣΤΙΟΔΡΟΜΙΑ, 10) ΣΤΑΥΡΟΔΡΟΜΙ.

6) Γωνία

```
    Α Ρ Γ Ο Σ
  Ι Θ Α Κ Η
Κ Ρ Η Τ Η
  Α Ν Α Φ Η
    Α Λ Ξ Ο Σ
```

7) Τρίγωνο

```
Π Ο Λ Ο Σ
Ο Ν Ο Σ
Λ Ο Κ
Ο Σ
Σ
```

8) Ἀναγραμματισμός

ΚΕΡΔΟΣ — ΚΕΔΡΟΣ

9) Πόσον χρονῶν ἦταν

Ἦταν 25 χρονῶν.

Λύση σταυρολέξου ἀριθ. 5

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ: 1) ΠΙΣΤΟΣ—ΑΝΑΓΚΗ. 2) ΣΚΑΛΑ, 3) ΡΟΙΑ—ΜΥΙΑ. 4) ΙΠΠΟΣ. 5) ΣΚΙΤΣΟ—ΤΑΡΙΦΑ. 6) ΤΙΝΕΣ. 7) ΧΕΛΙ—ΤΩΡΑ. 8) ΑΛΑΤΙ. 9) ΟΜΙΛΙΑ—ΑΖΥΜΟΝ. 10) ΑΓΑΠΩ. 11) ΕΡΙΣ ΗΡΩΣ. 12) ΙΝΑΤΙ. 13) ΑΤΙΜΙΑ—ΑΓΡΙΟΣ.

ΚΑΘΕΤΑ: 1) ΠΑΡΙΣΙ—ΠΟΡΕΙΑ. 3) ΣΠΙΤΙ—ΙΣΙΟΙ. 5) ΟΣ—ΙΣΤΙΑΙΑ—ΙΙ. 6) ΣΚΟΠΟΙ—ΛΑΓΑΝΑ. 8) ΑΛΛΟΤΕ—ΤΑΠΗΤΑ. 9) ΝΑ—ΣΑΣΤΙΖΩ—ΙΓ. 11) ΓΟΥΡΙ—ΜΩΡΟΙ. 13) ΗΣΑΪΑΣ—ΑΝΕΣΙΣ.

Ο ΑΗΤΟΣ ΤΟΥ ΒΑΛΤΟΥ

(Συνέχεια ἀπ' τὸ προηγούμενο)

43) Ξεκίνησαν πλάϊ πλάϊ... Τὰ ξυπόλυτα ποδαράκια τοῦ κοριτσιοῦ κολλοῦσαν στὴ λάσπη κι' ἔμενε πίσω..

— Μυστήριο εἶσαι, τῆς εἶπε ὁ Μήτρη. Γιατὶ εἶσαι ἔτσι ἀμίλητη καὶ κλειστή; Θέλεις νὰ γίνουμε φίλοι:

— Δὲν ξέρω, εἶπε ἡ μικρή... Μὰ θὰ πάω ἐκεῖ ποὺ θὲς νὰ μὲ στείλης.... Δὲν ἔχεις στὸ νοῦ σου κακό, ἔ:

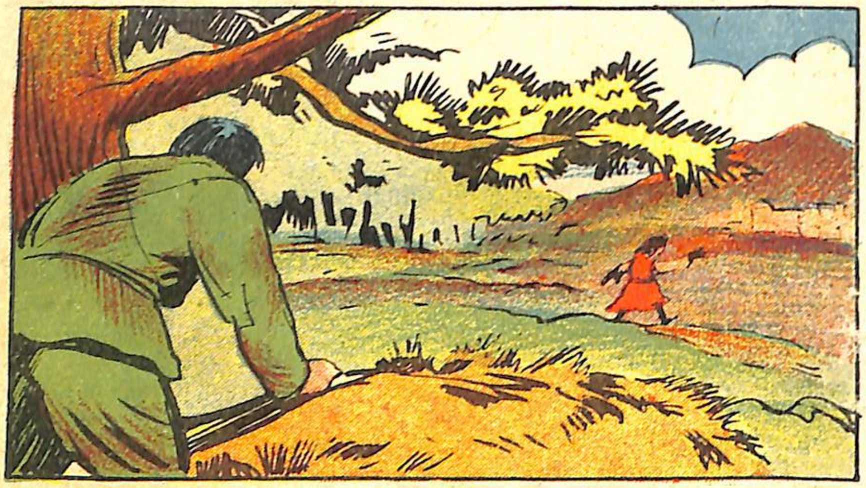

44) Σ' ἕνα δίστρατο τῆς ἔδειξε πέρα ἕνα μικρὸ χωριουδάκι.

— Εἶσαι χρυσὸ κοριτσάκι, Ράϊκα. Ἔχεις κουράγιο νὰ πᾷς ὡς τὸ Κλειδί; Ὁ δρόμος εἶναι στεγνὸς ἀπὸ δῶ καὶ πέρα..

— Θὰ τρέξω, εἶπε ἡ μικρή. Τί θὲς ἀπὸ τὸ Κλειδί;

— Θὰ πῆς στὸ Μπάρμπα Θωμᾶ. «Ὁ Βασίλης σοῦ μηνᾶ νὰ οῦ ἑτοιμάσης στρωματσάδα». Αὐτὸ θὰ πῆς, τίποτα ἄλλο. Νὰ τὸ θυμᾶσαι καλά.

45) Τὸ τρελλὸ Βουλγαράκι, τὸν κοίταξε λίγο κι' ὕστερα ξαμολύθηκε σὰν σαΐτα κατὰ τὸ Κλειδί. Ὁ Μήτρη τὸ ἀκολούθησε μὲ τὰ μάτια. Ἕνα τόσο δὰ πραματάκι ποὺ πηδοῦσε τοὺς νερόλακκους ποῦ καὶ ποῦ, δαγκάνοντας τὸ ψωμί του.

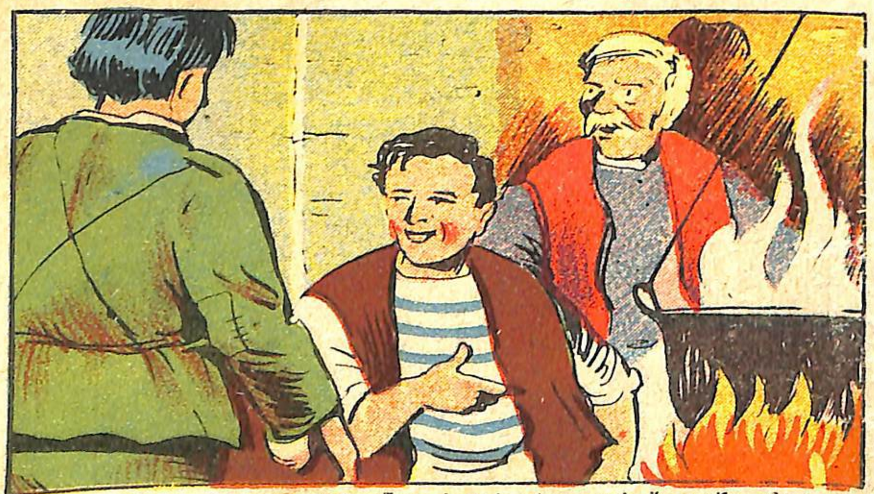
— Τὸ κακόμοιρο φαίνεται σὰ λιμασμένο, εἶπε. Εὐτυχῶς ἔπιασε βαρδάρης καὶ θὰ ξεράνη τὸ βάλτο. πρόσθεσε κοιτάζοντας τὸν καιρό.. Ἔτσι θἆναι εὔκολο μέσα στὴ νύχτα τὸ πέρασμα...

46) Ἦταν νύχτα βαθιὰ σὰν ἔφτασε σὲ μιὰ καλύβα ψαράδων ὅπου ἔκαιγε μιὰ λάμπα πίσω ἀπὸ τὸ τζάμι ἑνὸς παραθύρου. Δρασκέλισε τὸ κατώφλι καὶ μπῆκε.

Γύρω σὲ μιὰ φωτιά, ἀναμμένη στὴ μέση τοῦ πατώματος, πέντε ἔξη ψαράδες κάθονταν καὶ ζεσταίνονταν στὴ φλόγα.

— Καλῶς τὸ πδί μας, εἶπε ὁ ἕνας ὁ πιὸ ἡλικιωμένος μὲ τὴν κουλακιώτικη προφορά του ποὺ ἔτρωγε τὰ φωνήεντα.

47) — Σὲ περμέναμε τοῦ εἶπε ὁ πιὸ νέος, ποὺ ἔμοιαζε νἆταν ὁ γιός τοῦ ἄλλου. Κάτσε στὴ φωτιά...

Δυὸ γυναῖκες νύφη καὶ πεθερά, πηγαινοέρχονταν ρίχνοντας κρεμμύδια σὲ μιά, χύτρα ποὺ κρέμονταν ἀπ' τὴ στέγη πάνω στὴ φωτιὰ ὅπου ἔβραζε μιὰ ὀρεχτικὴ ψαρόσουπα.

— Ποῦ εἶναι ὁ Δῆμος, ρώτησε τ' ἀγόρι.

— Ὁ Δῆμς ξεκίνσε μὲ τὴ βάρκα. Τάχα μ' πᾶνι γιὰ ψάρια.

48) Οἱ δυὸ γυναῖκες ἔφεραν σὲ λίγο τὴ σούπα.

— Μοῦ εἶπαν νὰ κινήσης γοργά, τάχα μου πῶς πᾶς κι' ἐσὺ νὰ τοὺς ἀνταμώσης, εἶπε ἡ νέα γυναίκα στὸν νεοφερμένο.

Οἱ ψαράδες σηκώθηκαν καὶ φόρεσαν τὴ ζάκα τους.

— Πᾶμ, εἶπε ὁ γέρο Ἀποστόλης. Κοντεύουν μεσάνυχτα.

Καὶ ὅλοι ἀργοὶ στὶς κινήσεις τους μὲ ὅλους σκυφτοὺς τράβηξαν κατὰ τὴ θάλασσα.

(Συνεχίζεται)